Stjernen

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige

Juni 1985
Årgang 134
Nummer 3

Stjernen

Juni 1985
134. årgang
Nummer 3

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift med artikler fra *Ensign*, *New Era* og *Friend*.

Indhold

Børnestjernen

På forsiden: Salt Lake Citys midte. Fotografi af Glen Thomas Brown/The Stock Solution.
På bagsiden: Salt Lake Citys bygninger ser ganske små ud i forhold til Wasatch Mountains gennem hvilke pionererne kom ind i Saltsødalen i juli 1847. Fotografi brugt med tilladelse af Utah Travel Council.

Stjernen

Redaktør: Jørgen Ljungstrøm,
Medredaktør: Tom A. Jensen

Redaktionens adresse:
Translation Division
Vodroffsvej 7,
DK-1900 København V.
Tlf. (01) 31 50 83

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK- 3540 Lynge

Abonnement:
8 numre Dkr. 72,– (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 3120988 til
Nordisk Distributions Center,
Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
United States and Canada: $ 10.00
(surface mail).

Printed by Production Center Frankfurt,
Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 0584 DA

Styrk hinanden

Præsident Gordon B. Hinckley
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

Er det ikke en dejlig tid vi lever i? Det er den mest storslåede tidsalder i jordens historie, med hensyn til videnskabelig og teknologisk fremgang. Det er desuden også „tidernes fyldes uddeling", hvor alle tidligere uddelingers magt og myndighed er gengivet til jorden. Det er vidunderligt at være medlem af kirken netop nu hvor den har millioner af medlemmer, der alle tilhører den største vennekreds i verden. Hvor som helst en trofast sidste dages hellig går vil han umiddelbart have venner, dersom han bekender hvem han er. Da Japans kejser besøgte De forenede Stater for nogle år siden, deltog jeg i en frokost for ham i San Francisco. Jeg sad til bords med mennesker der ikke var medlemmer af kirken, som havde boet i Japan og kendt kirkemedlemmer der. I samtalens løb kom vi til at tale om de kulturchok som folk oplever når de skal leve i lande de ikke er opvokset i. En kyndig mand som havde boet forskellige steder i en række år, sagde: „Jeg har aldrig mødt mennesker der som jeres medlemmer kunne få andre til at føle sig hjemme og godt tilpas. Når som helst en mormonfamilie kom til Japan, gik der ikke en uge før de havde skabt sig mange venner. De var helt anderledes end andre, som for det meste følte sig yderst ensomme og fandt det meget vanskeligt at tilpasse sig."

Husk at vi ikke er alene. Vi tilhører en stor vennekreds. Tusinder og atter tusinder bestræber sig på at efterleve Herrens lærdomme. Jeg ved at der ikke desto mindre er mange som er i mindretal der hvor de bor. Men heldigvis er der næsten uden undtagelse for det meste sidste dages hellige i nærheden, mennesker af vor slags som vi frit kan omgås, og sammen med dem efterleve de standarder vi har lært at påskønne.

Jeg husker engang jeg interviewede en nedtrykt missionær. Han havde haft vanskeligheder ved at lære et sprog som ikke var hans. Han havde mistet ånden i arbejdet og ville gerne hjem. Han var en af de 180 missionærer i denne mission.

Jeg sagde til ham at hvis han tog hjem ville han afskære sig fra sine 179 kammerater og deres tro. Enhver af dem var hans venner. De ville alle bede for ham, faste for ham og gøre næsten hvad som helst for at hjælpe ham. De ville arbejde sammen med ham. De ville undervise ham. De ville lægge sig på knæ og bede sammen med ham. De ville hjælpe ham med at lære sproget og få succes, fordi de elskede ham.

Jeg er glad for at kunne sige at han accepterede min forsikring om at alle de andre missionærer var hans venner. De kom ham til hjælp, ikke for at dadle ham, men for at styrke ham. Den forfærdelige ensomhedsfølelse forlod ham. Han blev klar over at han var på det vindende hold. Han fik succes, blev leder, og det har han været lige siden.

Det er sådan noget vi hver især må gøre for hinanden.

Paulus skrev til romerne: „Men vi, som er stærke, er skyldige i at bære de svages skrøbeligheder." Og så tilføjede han disse betydningsfulde ord: „Og ikke gøre, hvad der er os selv til behag" (Rom. 15:1).

Folk i vore dages verden har en sørgelig tendens til at nedvurdere hinanden. Har I nogen sinde tænkt over at det ikke kræver særlig meget intelligens at komme med bemærkninger der sårer andre? Prøv at tænke på modsætningen til dette. Prøv at give komplimenter. Mens jeg i en årrække havde ansvaret for kirkens arbejde i Asien, interviewede jeg personligt hver enkelt missionær ansigt til ansigt. Jeg spurgte dem hvilke dyder han eller hun havde opdaget hos sin kammerat, og som de kunne tænke sig at tilegne sig i deres liv.

Når jeg stillede dette spørgsmål standsede næsten alle missionærerne uvilkårligt op og så meget overrasket ud. De havde slet ikke tænkt således på deres kammerat før. De havde set på deres fejl og svagheder, uden at betragte deres dyder. Jeg bad dem tænke sig om et øjeblik, før de begyndte at svare. Så svarede de f. eks.: „Han arbejder flittigt." „Han kan komme op om morgenen." „Han går pænt klædt." „Han beklager sig aldrig."

Det var virkelig bemærkelsesværdigt. De fleste af disse unge mænd og piger havde helt glemt at tænke på deres kammerats dyder, skønt de alle var opmærksomme på kammeratens fejl og ofte var skuffede over dem. Men da de begyndte at ændre indstilling begyndte der at ske noget bemærkelsesværdigt.

Jeg ved godt at vi hver især bliver nedtrykte. De fleste af os synes tid efter anden at begå fejl. I Bibelen kan vi læse at Jesus græd. Jeg er sikker på at profeten Joseph Smith havde en fornemmelse af fiasko og tungsind, da

han krydsede Mississippifloden for at undslippe sine fjender, kun for at opdage at nogle af hans egne sagde at han løb sin vej. Han svarede: „Hvis mit liv ikke har nogen værdi for mine venner, har det heller ingen værdi for mig." Han vendte tilbage, tog til Carthage i Illinois og mødte døden kort efter.

Jeg har set præsident David O. McKay med tårer i øjnene. Jeg har set præsident Joseph Fielding Smith og præsident Harold B. Lee og præsident Spencer W. Kimball med tårer i øjnene. Vi kan alle blive modløse. Men når jeg tænker på modløshed kommer jeg somme tider i tanke om en avisartikel jeg engang læste:

„Hvis du er modløs så tænk på denne mand. Han som ikke fik gennemgået hele underskolen. Som havde en forretning på landet. Gik fallit. Brugte 15 år til at betale sine regninger. Giftede sig. Fik et ulykkeligt ægteskab. Opstillede til repræsentanternes hus i USA. Tabte to gange. Opstillede til senatet i USA. Tabte to gange. Holdt en tale som senere blev klassisk – for tilhørere som var ligeglade. Han blev dagligt angrebet af pressen og foragtet af halvdelen af landets befolkning. Forestil jer hvor mange mennesker i hele verden, der trods dette er blevet inspireret af denne kejtede, forpjuskede, tungsindige mand som ganske enkelt underskrev sig Abraham Lincoln." (Wall Street Journal).

Når man er nedtrykt er det vigtigt at vide at mange andre også er det og at deres forhold i reglen er langt værre end vore. Og det er vigtigt at vide at når en af os bliver nedtrykt er det vennernes pligt at opløfte. Jeg håber at vi hver især vil opelske en fornemmelse for andres følelser og gøre os en anstrengelse for at opmuntre, når der er brug for det. Sørg for at være en god ven, så vil du også have en ven. Tak Gud for dejlige venner.

I vort samfund er der også en sørgelig tendens blandt mange til at forringe os selv. For os ser andre mennesker måske ud til at være selvsikre, men det er en kendsgerning at de fleste af os har mindreværdskomplekser. Det er vigtigt at man ikke taler med sig selv om det. Vi kan ikke alle være høje, mørkhårede og se godt ud. Vi kan ikke alle være slanke eller have et smukt ansigt. Det vigtigste er at få det bedste ud af alt det vi har.

Spild ikke tiden på selvmedlidenhed. Lad være med at ringeagte dig selv. Glem aldrig at du er Guds barn. Du arvede guddommelighed ved fødslen. Du har noget af selveste Guds natur i dig. Salmisten sang: „Jeg har sagt, at I er guder, I er alle den Højestes sønner" (Sl. 82:6).

Jeg tror David har siddet under stjernerne og tænkt over denne store mulighed da han skrev:

„Når jeg ser din himmel, dine fingres værk, månen og stjernerne, som du skabte,

hvad er da et menneske, at du kommer ham i hu, et menneskebarn, at du tager dig af ham?

Du gjorde ham lidet ringere end Gud, med ære og herlighed kroned du ham;

du satte ham over dine hænders

værk, alt lagde du under hans fødder" (Sl. 8:4–6).

Hvert eneste menneske har mulighed for at opnå denne storhed. Herren sagde i en åbenbaring: „Vær ydmyg, så skal Herren, din Gud, lede dig ved hånden og besvare dine bønner" (L&P 112:10). Hvilket forunderligt løfte, og så kan det anvendes i vores personlige udvikling.

Der er endnu et karaktertræk med hensyn til vores personlige udvikling, som jeg godt kunne tænke mig at tale om. I vores akademisk avancerede tidsalder, ser vi en hel del af noget jeg vælger at kalde intellektuelt hovmod. Det er for det meste ikke ægte. Men fordi det er så besnærende giver det almindeligvis årsag til kynisme og i den sidste ende skuffelser af den ene eller den anden art.

En profet i Mormons Bog sagde: „O, hvor underfundig er ikke den ondes anslag! O, hvor stor er ikke menneskenes forfængelighed, skrøbelighed og dårskab! Når de er lærde, tror de, at de er vise, og de lytter ikke til Guds råd, men de tilsidesætter det; thi de mener, at de ved det af sig selv, af hvilken grund deres visdom er dårskab, og den gavner dem intet og de skal forgå" (2 Nephi 9:28).

Der findes en interessant beretning i kirkens historie. Den handler om en mand der blev noget stort, hvorpå han faldt fordi han blev noget hovmodig. Præsident Wilford Woodruff sagde om ham: „Jeg har set Oliver Cowdery når det virkede som om jorden rystede under hans fødder. Jeg har aldrig hørt noget menneske bære et kraftigere vidnesbyrd end han gjorde når han var under Åndens indflydelse. Men i samme øjeblik han forlod Guds rige, forlod magten ham som et lyn fra himlen. Han blev berøvet sin styrke på samme måde som Samson i Dalilas skød. Han mistede magten og vidnesbyrdet, som han før havde nydt og han overvandt det aldrig helt igen mens han var i kødet, skønt han døde som medlem af kirken" (Som citeret af Stanley R. Gunn: *Oliver Cowdery: Second Elder and Scribe*, s. 73. Bookcraft, Salt Lake City, 1962).

Vi møder alle med årene udfordringer i vort eget indre, for det meste på områder hvor vi trænger til udvikling og forædling. Der opstår måske tvivl i vort sind med hensyn til kirken, dens historie, dens lærdomme og dens praksis. Jeg vil gerne bære mit vidnesbyrd om dette værk. Jeg har været dybt engageret i det i mere end et halvt århundrede. Jeg har arbejdet sammen med kirkens præsidenter lige fra præsident Heber J. Grant og fremefter. Jeg har helt personligt kendt præsident Grant, Præsident George Albert Smith, præsident David O. McKay, præsident Joseph Fielding Smith, præsident Harold B. Lee og præsident Spencer W. Kimball. Jeg har kendt alle disse mænds rådgivere og jeg har kendt De tolvs Råd som har siddet mens disse mænd har været præsidenter. De har alle været menneskelige. De har haft menneskelige karaktertræk og måske visse menneskelige svagheder. Men frem for alt har Gud udøst åbenbaring og inspiration over hver eneste en af dem i deres liv. De der har siddet som præsidenter har været profeter på en helt realistisk måde. Jeg har på nærmeste hold været vidne til at Ånden har åbenbaret sig for dem. De er hver især blevet præsidenter efter mange års erfaringer som medlemmer af De tolvs Råd og i andre stillinger. Herren har lutret og forædlet enhver af dem og ladet dem opleve skuffelser, fejltagelser, sygdom og sorg. Alt dette blev et led i den store forædlingsproces, der så smukt er afspejlet i deres levevis.

Mine kære venner i evangeliet, dette er Guds værk. Dette er hans kirke og den tilhører hans elskede Søn, hvis navn den bærer. Gud vil aldrig tillade en svindler at stå som dens overhoved. Han udnævner selv sine profeter og han vil inspirere og lede dem. Joseph Smith var hans store profet i denne tidernes fyldes uddeling. Vi kan med glæde, sandfærdigt synge:

„Priser profeten, som skued Jehova, Jesus har salvet den herlige seer" (*Sange* nr. 97).

Gud velsigne os hver især med tro og med et vidnesbyrd om dette store og hellige værk. Må han også give os hver især glæde ved det arbejde vi udfører for at gennemføre hans planer i hans storslåede værk i disse sidste dage.

Herren har selv sagt: „Guds riges nøgler er overladt menneskene på jorden, og fra nu af skal evangeliet udgå til jordens ender, ligesom den sten, der uden hænder blev revet løs af bjerget, skal rulle frem, til den opfylder hele jorden" (L&P 65:2). □

Ideer til hjemmelærere

Punkter som kan fremhæves.
Hvis du synes kan du fremlægge følgende punkter under dine hjemmelærerbesøg:

1. Det er vigtigt at vide at vi hver især bliver mismodige til tider.

2. Vi bør hver især opelske en fornemmelse for andres følelser og gøre os en anstrengelse for at opmuntre, når der er brug for det.

3. Spild ikke tiden på selvmedlidenhed, lad være med at ringeagte dig selv.

4. Prøv at give komplimenter og opbygge andre.

5. Herren har lutret og forædlet enhver af kirkens præsidenter og ladet dem opleve skuffelser, fejltagelser, sygdom og sorg. Denne store forædlingsproces, der så tydeligt er afspejlet i deres levevis, har også vundet indpas i vort liv hver især.

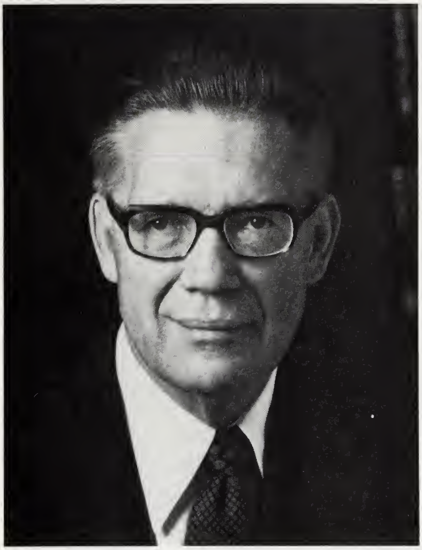
Diskussionshjælp

1. Fortæl om din personlige mening eller din erfaring med at overvinde modløshed. Bed familiens medlemmer gøre det samme.

2. Findes der skriftsteder eller citater i denne artikel som familien kunne læse højt og drøfte?

3. Ville denne samtale blive bedre hvis du før besøget talte med husets overhoved? Har du et budskab fra kvorumslederen eller biskoppen til husets overhoved angående behovet for opmuntring?

Ældste Bruce R. McConkie

Ældste Bruce R. McConkie døde den 19. april 1985 – mindre end to uger efter generalkonferencen i april, hvor ældste McConkie, som tilhørte De tolvs apostles Kvorum, gav en meget magtfuld tale og et meget magtfuldt vidnesbyrd om Herren Jesus Kristus. Ældste McConkie døde i sit hjem i Salt Lake City. Han døde af leverkræft.

Ældste Bruce Redd McConkie blev kaldet som generalautoritet i oktober 1946 da han var 31 år gammel. Han tjente som medlem af De halvfjerds' første Kvorum indtil oktober 1972, hvor han blev kaldet til at udfylde den plads der var blevet ledig i De tolv apostles Råd da ældste Marion G. Romney blev kaldet til at tjene i Det øverste Præsidentskab som rådgiver til præsident Harold B. Lee.

I sine år som generalautoritet underviste ældste McConkie vedvarende i evangeliets grundlæggende principper som leder til ophøjelse. Hans livslange studium af skrifterne har resulteret i forskellige bøger, hvoraf den ene, nemlig „Mormon Doctrine", er blevet et opslagsværk om kirkens lære. Ud over denne har han redigeret andre evangelisk betonede opslagsværker, og for nyligt udgav han et fire-binds værk om Frelserens liv.

Hans dybe stemme passede fint sammen med hans imponerende fremtoning. Han var omkring 1.85 meter høj, og genkendtes let når han hver dag gik fra sit hjem til sit kontor – en strækning på næsten 5 kilometer. Han elskede at gå, at tage på hike og at finde og polere ædelstene. Han og søster McConkie lavede mange smykker som de delte ud til familie og venner.

Ved et interview sagde han engang: „En af de ting jeg nyder mere end noget andet er at sidde og studere evangeliske lærdomme og ordne dem i emner, og at løse og analysere lærdomsmæssige problemer."

Ældste McConkies forkærlighed for at studere skrifterne opstod mens han studerede jura på University of Utah. Når han gik til og fra universitetet tænkte han på et evangelisk emne, og i tankerne udformede han så en tale om emnet, understøttet af passende skriftsteder, som han havde oplagret i hukommelsen. Denne vane blev til stor glæde for ham og for alle dem der hørte ham tale, eller læste hans bøger. På sin mission i de østlige stater lærte han et skriftsted om dagen og havde således et stort antal skriftsteder at ty til. Derudover enedes han og søster McConkie da de blev gift om, at skriftstudiet skulle være en del af deres dagligdag, og i årenes løb har de læst standardværkerne sammen mange gange.

Ældste McConkie blev født i Ann Arbor i staten Michigan, hvor hans far studerede jura på University of Michigan. Hans fødsel var meget besværlig, og både han og moderen var i livsfare. I virkeligheden anså man det nyfødte barn for dødt, og lægerne koncentrerede sig om at redde moderens liv. Først derefter besluttede en af lægepersonalet sig for at se om der slet ikke var liv i barnet.

Da barnet voksede til, og faderen havde gjort sine studier færdige, flyttede familien tilbage til deres gård i Monticello i Utah. Senere da hans far havde afsluttet yderligere et års jurastudium i Michigan slog familien sig ned i Salt lake city, hvorfra den unge ældste McConkie blev kaldet som fuldtidsmissionær.

Da han vendte hjem studerede han jura ved University of Utah, og i 1937 giftede han sig med Amelia Smith, ældste Joseph Fielding Smiths datter. De fik fire sønner og fire døtre. En femte søn, deres første barn, døde en uge efter fødslen.

Efter sin eksamen i 1939 blev han ansat som assisterende stadsadvokat i 2 år, inden han blev kaldet til 4 års aktiv tjeneste i efterretnings- og sikkerhedstjenesten i hæren, under 2. verdenskrig.

Efter hjemkomsten til det civile liv blev han journalist og lederskribent for Deseret News. Mens han udarbejdede en rapport om et af møderne ved generalkonferencen trak præsident David O. McKay, dengang rådgiver i Det øverste Præsidentskab, ham til side og kaldte ham til at tjene som medlem af De halvfjerds' første Kvorum.

Fra 1961 til 1964 tjente ældste McConkie som missionspræsident over Den sydaustralske Mission. Hans andre pligter bestod bl.a. i at være koordinator for programmerne for SDH-værnepligtige, og supervisor for stavsmissioner og fuldtidsmisioner.

Som generalautoritet har han rejst mange steder i verden. „Jeg har rejst så meget at det er blevet en livsstil," sagde han engang, men han tilføjede: „Det er altid en stor tilfredstillelse at komme ud og være sammen med sidste dages hellige".

Han beskrev engang sine kollegaer, og denne beskrivelse kan meget vel bruges på ham selv også: „Brødrene er meget menneskelige, meget præsentable og meget talentfulde hver på deres måde."

Undersøgelser omkring Mormons Bog

3. del

Vores skiftende forståelse af det fordums Amerika og dets skrifter

John L. Sorenson

Dette er den sidste artikel i denne serie hvor der er gjort forsøg på at belyse nyere tids udvikling indenfor lærdom og videnskab som synes at støtte og oven i købet klarlægge Mormons Bog. Seriens første artikler handlede om emner som geografi, arkæologiens begrænsninger, befolkningen, anvendelsen af metal og skriftlige optegnelser.

Der er andre store emner vi kunne rette vores opmærksomhed imod – f. eks. politiske strukturer, bosætninger, handel og hemmelige foreninger – men det ville måske være mere værdifuldt at anskueliggøre den lange række emner som pâny er blevet belyst indenfor den sidste tid. Der er eksempler på nye opdagelser som understreger den kendsgerning at det visse mennesker – selv kendte mennesker – troede de vidste om den første amerikanske civilisation i forbindelse med Mormons Bog – ikke nødvendigvis er sandt.

Sidste dages hellige skribenter har tidligere sammenlignet landeveje og andre veje, som nævnt i 3 Nephi (6:8; 8:13) med de kalkede landeveje (sacbes), på Yucatanhalvøen i Mexico. De der blev opdaget så sent som for 20 år siden lå næsten alle koncentreret indenfor dette bestemte område og syntes alle at kunne dateres et godt stykke tid efter begivenhederne i Mormons Bog. De seneste undersøgelser har imidlertid vist at der er bygget veje længere tilbage i historien og at de har været anlagt fra den ene ende af Mesoamerika til den anden.

De første landeveje man kendte på den tid ligger i Komchen i det yderste nordlige Yucatan. E. Willys Andrews V og hans kolleger fra Tulane University daterer en af dem til omkring år 300 f. Kr. [1] Ved Cerros i Belize, (tidligere Britisk Honduras) var en anden i brug i årene mellem år 50 f. Kr. og 150 e. Kr. [2] Der blev senere bygget veje ved La Quemada i staten Zacatecas, Mexico som ligger ved den yderste nordlige grænse til Mesoamerika. [3] Der lå andre i Xochicalco, lige syd for Mexico City bl. a. en brostensvej på 3 km, [4] og i Monte Alban i Mexico. [5] Mange af de gennemfartsveje man har beretninger om er små lokale veje, selv om der i Yucatan er en enkelt vej der er 100 km lang. [6] Det er tydeligt at den nuværende kundskab om dateringer om vejenes beskaffenhed ikke strider imod det vi læser om „jævne veje" som blev „ødelagt" ved Kristi død (3 Nephi 8:13).

Sidste dages hellige har længe vist særlig interesse for brugen af cement i det fordums Amerika. Visse eksperter tog sig engang den frihed at påstå at der ikke fandtes cement. Der er dog ingen af de sidste to generationers lærde som har sagt dette. Rundt

Faksimile af Borgia Codexet, som blev fundet i det centrale Mexico og handler om fyrstelige begivenheder og sejre helt tilbage til år 700 e. Kr. Bogen er foldede rensdyrskind og har form som maya-codexerne, som blev skrevet på papir fremstillet af udbanket bark af vilde figentræer, og derpå smurt med kalkpuds og derpå dekoreret med figurer og hieroglyffer i forskellige farver.

omkring i Mesoamerika brugtes cement gennem længere tid i forskellige sammensætninger til at bygge med. Det der nu har særlig interesse er ikke kun om dette materiale fandtes, men den forholdsvis raffinerede måde det ses anvendt. I El Tajin i nærheden af Golfkysten øst for Mexico City blev der f. eks. lavet tage af cementplader der dækkede så stort et område som 75 kvadratmeter. Cementen blev i dette tilfælde fremstillet af muslingeskaller blandet med sand og pulveriseret pimpsten eller keramikskår. Det blev støbt i træforme man havde lavet til formålet. Somme tider fyldte bygningshåndværkerne et værelse med sten og mudder, glattede overfladen ud hvorpå cementen blev lagt, for til sidst at fjerne det indvendige fyld når cementen var tør. [7] Selv om Tajin ruinerne er dateret til efter Mormons Bogs tid, ved vi at der blev brugt rigtig cement allerede før Kristi tid. [8]

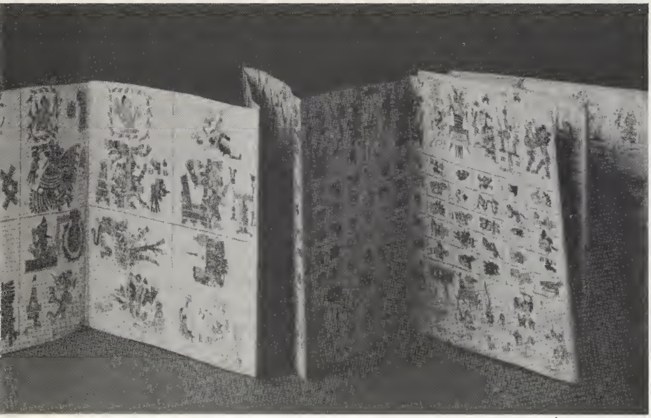
De dyr der henvises til i Mormons Bog er i sig selv et kompliceret spørgsmål. For det første behøver de navne der på engelsk er oversat til hest, kvæg, ged og så videre, ikke at betyde at det drejer sig om de dyrearter vi tænker på når vi læser disse ord. De benævnelser som nybyggere har anvendt på dyr verden rundt advarer os imod at gøre det hele for enkelt. Nephiterne opdagede f. eks. både „geden" og „den vilde ged" i det land de først bosatte sig i (1 Nephi 18:25), således betyder „vild" sikkert ikke det vi først antager, for det fremgår af teksten at begge slags dyr tilsyneladende blev fundet utæmmet i skovene. Det er derfor klart at vi ikke med sikkerhed kan antage at de dyr der er nævnt i optegnelsen her, var de samme som de dyr vi tænker på, når vi taler om geder.

Benævnelserne for dyr (og planter) vil altid være et problem når man skal udlægge tekst fra en anden tidsalder. Selv i beskrivelser der kun er 400 år gamle – den af Diego de Landa om Yucatanhalvøen – er der udtalelser som naturvidenskabsmænd ikke kan tyde i dag. Der er store problemer med sprogligt at overføre og få kundskab om dyrebenævnelser fra en kultur til en anden. Således kaldte spanierne de amerikanske bisonokser (de såkaldte buffalo) for køer. Delawareindianerne kaldte de europæiske køer for dådyr og indianerne i Miami kaldte vore får „ser ud som en ko". Samtidig kaldte mayaerne i lavlandet for sjov de spanske får *taman*, hvilket direkte kan oversættes til „spiseligt bomuld". Biskop Landa betragter Yucatans hjort som „en slags lille, vild ged". Han bemærkede også at tapiren var på størrelse med et muldyr, men havde hove som en okse, og alligevel oversatte en spanier benævnelsen til „engang et æsel"! [9] Som vi kan se er terminologien et indviklet puslespil som må løses med omhu.

Når man anvender videnskabelige og historiske kendsgerninger til at afgøre hvilke dyr der virkelig fandtes i Mesoamerika før Columbus, stilles man overfor forskellige muligheder for hver af de dyr der nævnes i Mormons Bog. Et dyr der f. eks. formodes at høre til kvægtypen er det vi kalder dådyr – observatorer der deltog i Cortez' forskergruppe fandt at der var halvtamme dådyreflokke i mayalandet, [10] og det blev rapporteret at en stamme i El Salvador rutinemæssigt samlede og vogtede dem. Andre udtalelser som antyder at alpacaen, et sydamerikansk dyr i familie med kamelen, kan have levet i det sydlige Mexico og i udgravninger nord for Costa Rica har man fundet statuetter af lamaer med oppakning. Statuetterne hvorpå man kan se menneskeskikkelser ride på dyr, hvor et af dem utvivlsomt er et rådyr, er fundet i Mexico og Guatemala. [11] Rådyret er måske dengang blevet kaldt en hest.

Når man samlet betragter de fund der er gjort, bliver det vanskeligt at acceptere det traditionelle synspunkt som eksperter har om at folk i Mesoamerika før Columbus' tid kun var lidt interesseret i dyr og sjældent brugte dem, udover som jagtudbytte. [12] Det er ikke alle udtalelser om dyr i Mormons Bog der endnu passer med de lærdes fund, men de to beskrivelser har i høj grad nærmet sig hinanden i de sidste par årtier. Flere undersøgelser vil formodentlig afdække sandsynlige løsninger på de resterende spørgsmål.

Nogle af de kulturplanter der om-

tales i Mormons Bog manglede i fortegnelserne over floraen før Columbus, til stor forfærdelse for visse læsere af skriften (og til glæde for dens kritikere). Vort kendskab til de fordums kulturafgrøder er imidlertid stadig ufuldstændig på grund af det meget begrænsede arkæologiske arbejde der faktisk er gjort. (Det vil være optimistisk at tro at de eksempler vi har på afdækket materiale er nået op på 0,001 procent af det man kunne grave op og på at meget af det arbejde der er gjort er af tvivlsom værdi). Det er først i de senere år at „det første opdyrkede byg som nogen sinde er fundet i den nye verden" blev udgravet i det sydlige Arizona. [13] Dette er særlig interessant eftersom der i Mormons Bog tales om byg i forbindelse med nephiternes pengesystem, som om det var almindelig brugt (se Alma 11:7, 15). Dette eksempel burde være en advarsel for såvel den intelligente læser som eksperten – for både „kendsgerninger" og udlægninger ændres – det som i vore dage mangler i den historisk/arkæologiske optegnelse kan komme frem ved morgendagens undersøgelser.

For nylig sendte to andre arkæologer som arbejder i Sydamerika bud om at de havde opdaget nogle planter som de „ikke mente skulle være der". Terence Grieder og Alberto Bueno Mendoza rapporterede at have fundet rester af mangofrugter og blade fra banantræer i en bebyggelse fra før Columbus' tid i Peru. En anden arkæolog argumenterede på tryk for at de „ikke kunne have fundet" noget sådant, fordi disse planter ikke kom til den nye verden før europæerne bragte dem der. Arkæologerne der havde foretaget udgravningerne reagerede med at bekræfte deres fund og skrev ikke uden forbitrelse: „Hvis vi kun kan finde det vi allerede ved, kan vi holde op med det møjsommelige udgravningsarbejde." [14] Vi kan spekulere på hvilket nyt vi mon kan finde hvis der ved udgravningerne kan findes dobbelt så meget materiale som det vi har nu.

Men det er ikke kun flere udgravninger der frembringer betydningsfulde nye oplysninger. Linda Schele har været leder for det arbejde der nylig er gjort for at udtyde flere mayahieroglyffer, og har vist særlig interesse for inskriptionerne fra det imponerende Palenque i det sydlige Mexico. Der er fremkommet opsigtsvækkende nye imformationer.

En af de ting Schele har fundet frem til er den formodede regeringsperiode for Palenques regenter. Den der havde magten fra omkring 600 til 670 e. Kr. ser ud til at have heddet Pacal den Store. Derefter fulgte Chan-Bahlum som regerede i 30 år, og senere Kuk som stod i spidsen i 40 år. Schele hævder at „lange regeringsperioder faktisk så ud til at være reglen fremfor undtagelsen ifølge mayadynastiets optegnelser". [15] Disse lange regeringsperioder virker usandsynligt lange for visse mennesker. Antropologer som har undersøgt knogler der er udgravet i kongegrave på stedet (som for resten har en bemærkelsesværdig lighed med de ægyptiske), mener at de stammer fra yngre mænd.

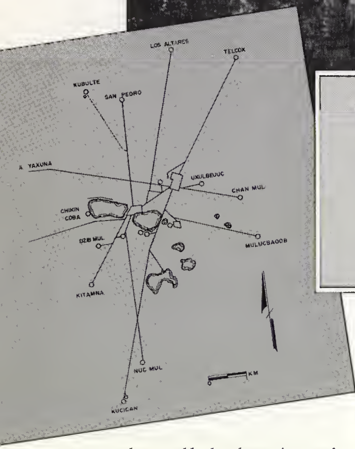
Resultatet kan således være et paradoks – de kendsgerninger man finder ved undersøgelse af knoglerne afviger fra de skriftlige kendsgerninger. Sagen kan endnu ikke løses. På samme måde har visse kritikere af Mormons Bog ment at den alder og regeringstid man tilskriver jareditiske regenter, er usandsynlig. Men Mormons Bog tilslutter sig de oplysninger der gives i mayaernes inskriptioner, oplysninger som videnskaben og historien endnu ikke har fundet nogen afgørelse på. Det vigtige er at jarediternes beretning bliver mere troværdig fordi der findes andre lignende fordums skrifter.

Når vi undersøger dataerne på en lang række andre emner, så opdager vi punkt for punkt at Mormons Bog kommer til at stemme mere og mere overens med noget der er kendt af eksperter i Mesoamerika, ikke kun stort set, men lejlighedsvis også i bittesmå detaljer. „Sheum," en ikke oversat benævnelse på en vis kornsort som blev dyrket af Zeniffs folk (Mosiah 9:9) er omsider blevet fundet, efter 140 års uklarhed, det viser sig at være et akkadiansk (babylonisk) ord for byg, *se'um* (det er interessant at det som sådan tilhører det tredie årtusinde før Kristus, da jarediterne forlod Mesopotamien og ikke i nogen senere tidsalder). [17] Et af mayaernes ord for guld *naab*, bærer præg af det ægyptiske *noub* som har den samme betydning. Zoqueanernes *hamatin*, kobber, menes at være det samme som ægypternes *hmty*, kobber. Alma og Samuel profeterede om kritiske begivenheder ved afslutningen af gentagne perioder (bl. a. perioder på 400 „år", lige som profeterne blandt mayaerne. [18] Og sådan går det om og om igen.

Repetition

Jeg har gentagne gange sagt at forbindelserne i det geografiske, det historiske og kulturelle mønster – store som små – mellem Mesoamerikanske kulturer og folkene som beskrives i Mormons Bog ikke beviser noget bestemt. Dog bør det faktum at *der eksi-*

Disse restaurerede fundamenter i Teotihuacan området ved Mexico City viser hvor raffineret cementen blev anvendt i det fordums Mesoamerika. (Fotografierne velvilligst stillet til rådighed af V. Garth Norman.)

sterer en lang række kendsgerninger på sådanne forbindelser være vigtig for et sandhedselskende folk. Med dette i tankerne er det tydeligt misvisende når en lærd hævder at der ikke findes noget „vigtigt arkæologisk bevis" på Mormons Bogs beretning „om indianernes oprindelse", [19] eller når andre finder det morsomt at tro at nogen i fuldt alvor forsøger at sammenligne Mormons Bogs med objektive kendsgerninger af historisk vigtighed. [20]

Folk der er velinformerede bør ikke komme med sådanne naive udtalelser, som tiden er løbet fra. Ej heller bør arkæologer som ikke kender nok til cement kommentere materialet angående Mormons Bogs historiske værdi. Den tydelige overensstemmelse i Mormons Bogs mønstre med den store mængde af data vi har om Mesoamerika, selv uden at overveje deres overensstemmelse med Den gamle Verdens mønstre, bør faktisk bringe de såkaldte fortalere til tavshed indtil de omhyggeligt har undersøgt den mængde oplysninger vi nu har. Og de som foretager undersøgelserne og drøfter emnerne bør kun gøre det efter klare metoder.

Jeg synes det gør et stort indtryk, omhyggeligt at sammenligne kendsgerningerne fra ydre kilder med Mormons Bog, skønt det meste af arbejdet stadig venter på at blive gjort. Alligevel står bogen i sig selv uafhængigt og over ethvert akademisk studium man kan frembyde. Hverken kritikere eller forsvarere ændrer historien. De kan kun give anledning til kommentarer om en virkelighed der har øvet større indflydelse, end hvad som helst der kan siges om den.

Det bør ikke overraske os at eksperter i Mesoamerika i den første tredie-del af dette århundrede, har været dårligt informeret og har taget alvorligt fejl med hensyn til civilisationen i dette område. De gjorde det så godt de kunne med de oplysninger de havde, men det var begrænset. Også i dag kan de bedst informerede lærde være sikre på at gøre fejltagelser i det lange løb med hensyn til de vigtige emner om det fordums Amerika. Det bedste forsvar mod en sådan utilstrækkelighed er åbenhed.

Mesoamerikanske arkæologer blev for nylig kritiseret af en af deres egne for at „tage et afgørende og ofte udfordrende standpunkt i antagelser som ikke længere kunne støttes . . . Nye opdagelser . . . skaber problemer for gamle hypoteser. Ikke desto mindre blev hypoteserne fremlagt som teorier og brændende forsvaret, til skade for . . . videnskaben om indbyggerne i Mesoamerika før spanierne og portugiserne", siger dr. Judith Ann Remington. [21] De arkæologer der nu accepteres som de førende, beklager hun, har overvejet usædvanlige forklaringer – tanker som ikke er i overensstemmelse med det de selv har fastslået – som „spekulationer – der er næsten ligeså farlige som at tale om mystikken ved pyramiderne, tilrejsende astronauter fra andre kloder eller at søge efter Israels tabte stammer" [22] Hun mener at der nu er ved at fremkomme en ny generation af Mesoamerikanske specialister som er mindre snæversynede og ikke bekymrer sig så meget om at utraditionelle ideer skulle få alle de undersøgelser der er gjort i Mesoamerika til at falde fra hinanden, således som en af de berømte siger det, men mere interesseret i ganske enklet at finde sandheden. Vi sidste dages hellige kan kun håbe på at den nye generation alvorligt vil betragte Mormons Bog i forbindelse med de sidste nye arkæologiske fund. [23]

Derfor behøver vi ikke at føle os selvretfærdige når de lærde kritiseres for deres snæversyn. Vort folk har udvist en sikker tendens til at antage det „folk kan forstå" angående kendsgerninger på visse områder, specielt det der har med arkæologi at gøre. Vi må acceptere nye kendsgerninger og nye udlægninger om de fordums nephiter og jarediter, og det vil der sikkert komme. Ældste B.H.Roberts har så viseligt belært om denne åbenhed.

„Og lad mig her sige et par ord om de nye opdagelser angående vort kendskab til Mormons Bog, og for den sags skyld med alle enmer som er forbundet med Herrens arbejde på jorden. Vi behøver ikke følge undersøgelserne med frygt og bæven. Vi ønsker kun at forvisse os om sandhe-

den. Kun sandheden vil bestå, og konstateringen af sandheden og forkyndelsen af sandheden vil i intet tilfælde og under ingen omstændigheder skade Herrens arbejde, som er selve sandheden. Vi behøver heller ikke at blive overrasket hvis vi nu og da opdager at vore forgængere, mange hvis navne var ærede og fortjente respekt og taknemmelighed for hvad de opnåede for at klarlægge sandheden, således som de fattede den – vi behøver ikke at blive forbavset hvis vi somme tider finder at de tog fejl i deres bestræbelser og udledelser, ligesom kommende generationer efter os i en større målestok vil afsløre nogle af de evangeliesandheder som vi endnu ikke har lært, og opdage at vi har mistydet noget og gjort nogle forkerte udledelser i vor tid . . ." [24] Dette siges især til kirkens medlemmer, så de kan være forberedt til opdagelsen og modtagelsen af nye sandheder både i selve Mormons Bog og om den. ☐

Statuetten af manden der rider på et dådyr sidder som pynt på en rygeovn, på det højeste sted måler den 26,5 cm. Dådyrets gevir og det midterste af mandens hovedtøj mangler. Fra Poptun i Guatemala.

Fodnoter

[1] E. Wyllys Andrews V et al., „Komchen: An Early Maya Community in Northwest Yucatan," Skrift uddelt ved mødet 1981 i the Sociedad Mexicana de Antropologia, San Cristobal, Chiapas, p. 15.

[2] E. Wyllys Andrews V, „Dzibilchaltun," in J. A. Sabloff, volume editor, *Supplement to the Handbook of Middle American Indians*, vol. 1, *Archaeology* (Austin; University of Texas Press, 1981), p. 322.

[3] Pedro Armillas, „Investigaciones Arqueologicas en el Estado de Zacatecas," *Boletin INAH* (Instituto Nacional de Antropologia e Historia) 14 (Dic. 1963), pp. 16–17.

[4] „Current Research," *American Antiquity* 45 (1980), p. 623.

[5] Richard E. Blanton and Stephen A. Kowalewski, „Monte Alban and After in the Valley of Oaxaca," in J. A: Sabloff, op cit., p. 106.

[6] Antonio Bustillos Carrillo, *Al Sacbe de los Mayas: Los Caminos Blancos de los Mayas, Base de su Vida Social y Religion*, 2a ed. (Mexico: B. Costa-Amic Editorial, 1974), p. 23.

[7] *Instituto Nacional de Antropologia e Historia, El Tajin: Official Guide* (Mexico: INAH, 1976).

[8] David S. Hyman, *Precolumbian Cements: A Study of Calcareous Cements in Prehispanic Mesoamerican Building Construction.* (Baltimore: Johns Hopkins University Department of Geography and Environmental Engineering, 1970), p. ii. Maurice Daumas, editor *Histoire Generale des Techniques*, Tome 1 (Paris: Presses Universitaires de France, 1962), p. 403.

[9] John L. Sorenson, *An Ancient American Setting for the Book of Mormon*, (Provo: Foundation for Ancient Research and Mormon Studies, in press). I kap. 7 er der betydelige dokumentationer.

[10] Dennis Puleston, „The Role of Semidomesticated Animal Resources in Middle American Subsistence," oplæst artikel ved det 37th Annual Meeting, Society for American Archaeology, 1972.

[11] A. V. Kidder, „Miscellaneous Specimens from Mesoamerica," *Carnegie Institution of Washington, Notes on Middle American Archaeology and Ethnology*, no. 117 (Mar. 1954), p. 20, Fig. 4e. Lignende dokumentation findes i min „Wheeled Figurines in the Ancient World," *Foundation for Ancient Research and Mormon Studies, Preliminary Report* (Provo, 1981), p. 14.

[12] Eugene Hunn, „Did the Aztecs Lack Potential Animal Domesticates?" *American Ethnologist* 9 (1982), pp. 578-88.

[13] Daniel B. Adams, „Last Ditch Archaeology," *Science 83* 4 (December 1983), p. 32.

[14. „Letters to the Editor," *Archaeology* 34 (May-June, 1981), p. 7.

[15] Linda Schele, „Sacred Site and World-View at Palenque," in E. P. Benson, editor, *Mesoamerican Sites and World-Views* (Washington: Dumbarton Oaks, 1981), pp. 112, 116-17.

[16] Alberto Ruz L., *Costumbres Funerarias de los Antiquos Mayas* (Mexico: UNAM, (Universidad Nacional Autonoma de Mexico), Seminario de Cultura Maya, 1968); Alberto Ruz L., *Palenque: Official Guide* (Mexico: INAH, 1960), p. 46.

[17] Robert F. Smith, „Some ‚Neologisms' from the Mormon Canon," in *Conference on the Lanquage of the Mormons, 1973* (Provo: Brigham Young University, Language Research Center, 1973), p. 66.

[18] Lorenson, *An Ancient American Setting,* Ch. 6, pp. 28-33 of the manuscript.

[19] Marvin Hill, „Review of *The Mormon Experience,*" *American Historical Review* 84-85 (December 1979), p. 1488.

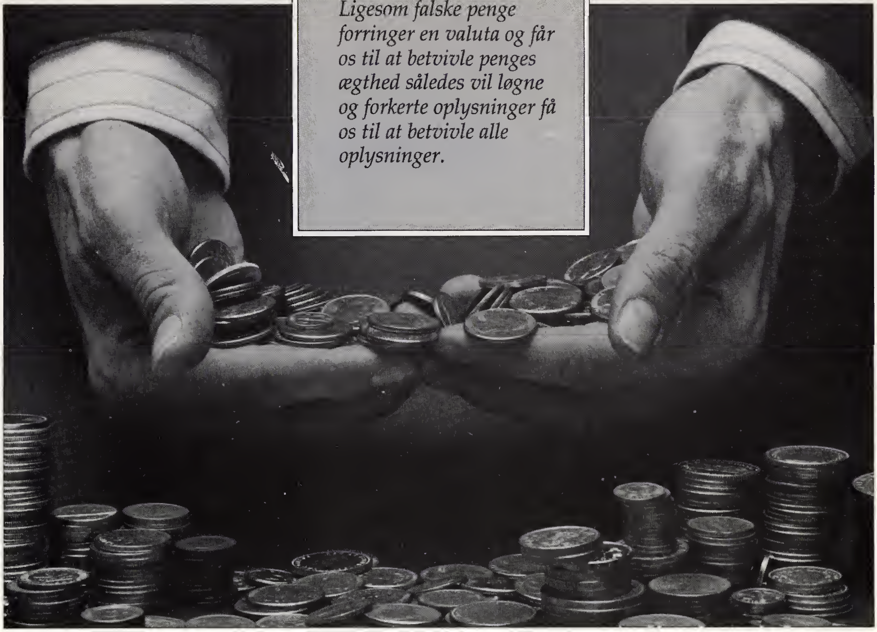
[20] „7EP Interviews Sterling M. McMurrin," *Seventh East Press*, Provo, Utah, January 11, 1983, p. 5.

[21] Judith Ann Remington, „Mesoamerican Archaeoastronomy: Parallax, Perspective, and Focus," in Ray A. Williamson, editor, *Archaeoastronomy in the Americas*, Ballena Press Anthropological Papers, No. 22 (Los Altos, Calif.: Ballena Press, 1981), pp. 200–02.

[22] Ibid., p. 202.

[23] *An Ancient American Setting for the Book of Mormon* danner indledningen til dette værk. See note 13.

[24] B.H. Roberts, *New Witnesses for God.* II. The Book of Mormon. I 3 bind, Vol. III (Salt Lake City: Deseret News, 1951 (1909), pp. 503–04.

Ligesom falske penge forringer en valuta og får os til at betvivle penges ægthed således vil løgne og forkerte oplysninger få os til at betvivle alle oplysninger.

Bevar fortrolighed

Larry Hiller

For nogen tid siden var jeg leder for en stor indsamling i vort ward. Da begivenheden var overstået med succes, sukkede dem der havde arbejdet hårdt sammen med mig og slappede af. Men jeg havde stadig et job tilbage som bekymrede mig meget – jeg skulle gøre regnskab for alle pengene. Nogle mennesker manglede endnu at få betaling for deres udlæg og jeg måtte sørge for at vi fik nøjagtige kvitteringer og fakturaer for de penge der var udbetalt. For at jeg selv kunne få fred i sindet måtte jeg sikre mig at der ikke var nogen som helst tvivl om at jeg havde forvaltet kirkens midler korrekt. Jeg vidste at biskoppen stolede på mig, men jeg ønskede stadig at sikre mig at der ikke kunne herske nogen tvivl.

For nylig skete der noget som fik mig til at spekulere omend endnu dybere over spørgsmålet om at behandle andres sager i retskaffenhed. En af mine venner kom til mig for at betro mig et personligt problem. Det var ikke kun råd han havde brug for, men han trængte til at nogen ville lytte til ham mens han fortalte om sin situation. Han ville være blevet meget pinligt berørt hvis det jeg fik at vide kom til andres kundskab, men han stolede på at jeg ikke ville krænke hans fortrolighed.

Det er kun få af os der behandler andres håndgribelige ting bevidst hensynsløst. Til trods for de daglige historier vi får om tyverier er de fleste mennesker stort set ærlige når det drejer sig om at respektere andres ting. Men hvad med det mindre håndgribelige – såsom oplysninger? Rækker vores retskaffenhed så vidt? Gennem årene har jeg lært hvor værdifuldt det er at bevare fortroligheden, både i kirken og i samfundet som helhed.

Oplysninger er på mange måder ligesom kontanter. I regeringen og i forretningslivet er pålidelige oplysninger en vare som købes, sælges og handles. Mennesker som sidder inde med værdifulde oplysninger er efter-

spurgte af andre som ønsker at bruge sådanne oplysninger til deres eget formål. Velbevarede oplysninger kan være lige så vigtige som velstand for at opnå magt. Ligesom penge benyttes oplysninger i både gode og onde hensigter. Fristelserne og fælderne ligner også hinanden. Der kan faktisk drages visse interessante sammenligninger mellem den måde folk misbruger oplysninger på og den måde hvorpå de misbruger penge.

ligesom falske penge forringer en valuta og får os til at betvivle pengenes ægthed, således vil løgne og forkerte oplysninger få os til at betvivle alle oplysninger. De gør det vanskeligere at kommunikere meningsfyldt, fordi sådanne oplysninger i et selskab er årsag til at mange sande oplysninger modtages med tvivl. Når vi tænker på bedrageren og hans opgave må vi endelig huske på hvem det er der kaldes „løgnens fader" (se Moses 4:4).

Måden vi behandler oplysninger på siger lige så meget om vor modenhed og retskaffenhed som den måde vi administrerer vore penge på gør det.

Den „selvoptagne"

Mange mennesker holder af at føle og vise at de har betydning ved frit at bruge penge – somme tider er de parat til at stifte gæld for at opnå dette. På samme måde kan de fleste af os godt lide at føle hvor betydningsfulde vi bliver når vi kan fortælle andre noget de ikke ved. Og det er det samme her som med penge, folk ved måske ikke at vi har oplysningerne hvis vi ikke „bruger dem". Fristelsen til at bruge dem kan være meget stor. Mange af os har prøvet at være sammen med mennesker hvoriblandt en kunne fortælle lidt interessant om et menneske eller en kommende begivenhed. I samtalens løb forsøger alle at bidrage med noget som de andre ikke ved. Det bliver et spørgsmål om selvoptagethed.

På sådanne tidspunkter giver nogle mennesker efter for fristelsen til at „bruge" oplysninger de ikke har (i spekulationsøjemed, som rygte, sladder) eller endnu værre, for at benytte en oplysning der ikke er deres idet de svigter fortroligheden. Andre tilkendegiver nedladende at de har fortrolige oplysninger om emnet, men ikke må tale om det. Denne indrømmelse efterfølges ofte af et „jeg kan sige så meget . . .".

„Bedrageren – hykleren"

Hvis den pågældende ikke på lovlig vis kan få oplysningerne, så digter han dem simpelthen. Hvis hans oplysninger skal anvendes på samme måde som rigtige kontanter må de naturligvis være realistiske, derfor indeholder de somme tider en gnist af sandheden. Men den endelige oplysning vil stadigvæk være løgn. Og

„Tyven"

Nogle mennesker er yderst interesseret i andres liv og levned. De iagttager omhyggeligt folk. De stiller nyfigne spørgsmål. De sammenstykker deres iagttagelser og drager konklusioner der måske er rigtige, men måske også forkerte. De er for det meste forkerte. Det betyder ikke noget. Så snart de har noget de synes har værdi, går de ud og bruger det der ikke retmæssigt er deres.

Selv dem der ikke udspionerer kan, når de tilfældigt hører noget, måske ved selvsyn eller ved at høre noget, blive fristet til at bruge det. Sådanne oplysninger er som betroede penge.

Et ærligt menneske der finder en pung eller tegnebog vil ikke begynde at bruge noget af indholdet. En sådan vil gøre alt hvad han kan for at tilbagelevere den til ejeren. Men selv om vi ikke kan aflevere „fundne" oplysninger, så kan vi bevare dem i sikkerhed.

„Den fortrolige"

En sådan gør sig til venner og fortrolig med folk mens han spidsfindig snager i andres privatliv. Vedkommende søger ivrigt oplysninger, giver ofte små bidder af oplysninger til gengæld for at skabe en fortrolig atmosfære.

Derpå går den pågældende sin vej, ivrig efter at bruge de nyvundne penge.

„Ødelanden"

Mennesker som ikke kan holde på de penge de har, hverken i banken eller i deres portemonnæ. Så snart de har penge bruger de dem. Det er almindeligt for børn som netop skal lære om pengenes magt og glæden ved at bruge dem. For voksne kan det være katastrofalt og føre til manglende kreditværdighed, ja selv til bankerot.

De fleste af os har stødt på mennesker der øder med oplysninger. Disse mennesker afslører pinligt deres eget liv. De oplyser om sig selv i en så familiær atmosfære at det kan friste til udvikling af fortroligheder. Problemet er bare at sådanne mennesker er lige så ligegyldige med oplysninger om andre som de er med oplysninger om sig selv.

Betror man et sådant menneske fortroligheder vil man handle på samme måde som hvis man overlader sin formue til forrentning hos en lidenskabelig spiller.

„Spekulanten"

I finansverdenen er en spekulant en der investerer i noget i håb eller forventning om at få sine penge tilbage med renter. Han følger udviklingen og situationer og forsøger at forudsige diskontoen og mulighederne for fremtidige pengeanbringelser. Oplysningsspekulanter gør stort set det samme. De er meget opmærksomme på mennesker og organisationer. En kirke der vokser så dynamisk som vores, hvor vi er vant til forholdsvis hyppige ændringer i organisationer og programmer, har en god grobund for at sådanne mennesker kan arbejde. De elsker at spekulere i kaldelser på alle planer. De lægger f. eks. mærke til at den nuværende hjælpeforeningspræsidentinde er

At undskylde sladder med at det er almindelig kendt er det samme som at retfærdiggøre synd med at „alle andre gør det".

gravid og sandsynligvis snart vil blive afløst, mens søster Jones for nylig blev afløst fra stavens hjælpeforening og kun har en „lille" stilling. Hun har siddet i Unge Pigers præsidentskab og i primarys præsidentskab flere gange, søstrene i wardet kan godt lide hende, hun har ingen små børn hjemme, hendes mand støtter hende osv. Det er klart at hun vil være den bedste, og spekulanterne nøjes ikke med i forvejen at komme med bemærkninger om hendes kaldelse, de udnævner også hendes rådgivere, to kvinder som er søster Jones' nære veninder.

Hvis søster Jones virkelig bliver kaldet som hjælpeforeningspræsidentinde, nikker spekulanterne til hinanden. Hvis en af deres kandidater bliver kaldet som hendes rådgiver, nikker de igen. Men hvis den anden ikke bliver kaldet, nå ja så finder man hurtigt en grund til det – veninderne har haft en uoverensstemmelse, problemer i hjemmet, hun er ikke enig med biskoppen osv.

Sådanne spekulanter lader altid inspirationen ude af betragtning. De baserer altid forholdene på forbindelser og personlig indflydelse. Hvem får æren hvis det „tilsyneladende valg" sker? Ikke Herren. Ikke den værdige præstedømmeleder som søgte og modtog Åndens bekræftelse. Utidig indblanding, politik og ræsonnementer får æren.

Somme tider bliver spekulantens genstand såret. Jeg kender i det mindste et tilfælde hvor folk ikke blot spekulerede åbenlyst på om en mand nu blev kaldet som biskop, men de lod ham også vide at han var deres „kandidat". Han følte ikke selv at han ville blive kaldet og al denne snak gjorde ham ubehagelig til mode, ligesom spørgsmålene og den „trøst" han fik da en anden biskop blev opretholdt.

Spekulationer kan svække tro og vidnesbyrd. Hvad lærer børn som hører deres forældre spekulere på den måde? Hvad med passive medlemmer eller undersøgere der hører aktive medlemmer – deres idealer – beskæftige sig med sådanne spekulationer?

„Kassebedrøveren"

Ind imellem sker det at en ansat eller en leder i et firma tager penge som er betroet ham, og i visse tilfælde bliver årsag til at et firma går fallit. Noget lignende kan ske når mennesker, der har fået det privilegium at blive betroet fortrolige oplysninger, misbruger dem.

Private oplysninger om andre tilhører ikke os, så vi kan benytte dem som det passer os, uanset hvordan vi får dem. Hvis et menneske har tillid til os så er de oplysninger man giver os som betroede penge. Blot det at vi er i besiddelse af dem betyder ikke at vi kan bruge dem.

De fleste samfund har love for at beskytte borgerne mod at sagførere, læger, offentlige ansatte og lignende misbruger fortrolige oplysninger. Men vi har mest brug for at kunne stole på at vore venner og bekendte er retskafne så de kan holde på det vi betror dem om os selv, og som vi ikke ønsker skal blive almindelig kendt.

Familiemedlemmer, især ægtefæller, har formodentlig mest brug for at kunne bevare fortroligheden. Og de skulle være i stand til at bevare den største fortrolighed til hinanden. Alligevel er der mennesker der krænker denne tillid. Jeg husker stadig to mænd jeg arbejdede sammen med for næsten 18 år siden. Da de blev klar over at jeg var forlovet og skulle giftes begyndte de straks at fortælle mig noget meget personligt om deres hustruer. Jeg ville ikke høre på det og forlod disse mænd så hurtigt jeg kunne. Jeg ville ønske at jeg dengang havde været så moden at jeg venligt kunne fortælle dem at jeg ikke brød mig om at høre noget sådant og at deres hustruer ville blive rædselsslagne hvis de hørte om deres forræderi. Men selv dengang var jeg moden nok til at kunne se hvor forkert disse mænd handlede og jeg svor at jeg aldrig ville bedrage min hustru på en sådan måde.

I kirken må vi alle vogte os at vi ikke falder for fristelsen til at blive oplysningsbedrøvere. De der har det privilegium at få oplysninger, eller dem der bliver betroet noget om andre, må især være på vagt at de ikke falder for fristelsen til at afsløre sådanne oplysninger på upassende måde. Denne advarsel gælder ikke kun biskopper og andre præstedømmeledere, men lige så vel hjælpeorganisationsledere, hjemmelærere og besøgslærerinder, ja selvfølgelig alle og enhver.

Troværdighed er en ønskværdig egenskab som kan gå i arv til kom-

mende generationer gennem eksempel såvel som ved forskrift. Richard P. Lindsay, der nu står som leder for Public Affairs Department i kirken, er en af de mest troværdige mennesker jeg kender. Man kan være helt sikker på at han holder på fortroligheden. Han fortæller om en hændelse hvor han lærte noget værdifuldt mens han endnu var ganske ung.

Det nygifte ægtepar Lindsay skulle på en rejse til Californien da de hørte bekendtgørelsen om at deres ward skulle deles for første gang i dets 75-årige historie. Bror Lindsays afdøde far havde været biskop i wardet i mange år, og den unge ægtemand syntes at have en særlig interesse i at vide hvad der foregik. Men ægteparret ville være borte et stykke tid, så de ville ikke kunne få noget at vide om detaljerne lige med det samme.

Bror Lindsays svigerfar sad i højrådet på det tidspunkt, så lige før ægteparret skulle afsted gik bror Lindsay til denne mand og spurgte om han ikke bare kunne hviske navnet på den nye biskop til dem lige i det øjeblik de tog afsted. Når alt kom til alt kunne de jo ikke fortælle det til nogen som helst.

Højrådsmedlemmet trak sin svigersøn til side og spurgte med en fortrolig hvisken: „Kan du holde på en hemmelighed?"

„Selvfølgelig," forsikrede den unge mand.

„Godt, det kan jeg også." Slut på samtalen. Men det blev ikke slutningen på den lektie der blev lært.

I 1980 talte ældste Boyd K. Packer til kirkens ansatte med stor beundring for ældste Joseph Anderson: „Han sad i næsten 50 år som sekretær for Det øverste Præsidentskab. Han var sammen med dem dagligt og hørte hvordan de rådslog og skrev referater af det hele. 50 år uden nogen sinde at bryde fortroligheden. Præsident David O. McKay sagde engang om Joseph Anderson: ‚Den mand kan tie stille på flere sprog end noget menneske kender.'" (Film Lecture Series, 18. jan. 1980).

Markedet

Lige som der er markeder for de penge der bruges er der også markeder for oplysninger. Og misbrugte oplysninger bruges oftest på den markedsplads man kunne kalde: Tør jeg sige det? – SLADDER. Det er hvad det er. Rent ud sagt.

Talen om fortrolighed ville selvfølgelig ikke være fuldkommen uden at behandle emnet sladder.

Der er et meget stort problem i forbindelse med sladder. Det bortforklares så let. Når andre gør det er det sladder. Når jeg gør det er det bare at tale om en anden i samtale med en ven. Tyveri er tyveri; hor er hor – benævnelsen knytter sig til handlingen. Men sladder rejser sædvanligvis anonymt.

Hundredvis af mennesker synes at mene at det kun er sladder hvis det er ubekræftede rygter. Men en ting kan være fuldstændig sand og stadig ikke komme andre ved. Sandhed retfærdiggør ikke sladder lige så lidt som nød retfærdiggør tyveri. Og at undskylde sladder med at det er almindelig kendt, er det samme som at retfærdiggøre synd med at at „alle andre gør det".

Somme tider optræder sladder som interesse for naboerne. Folk gentager noget negativt som er ganske privat, de drøfter i forfærdelse problemet og svaghederne om en tredie. Og hele tiden retfærdiggør de sig fordi de bare gentager en bedrøvelig sandhed. Det minder mig om referatet af en bog, hvor en af personerne, en sikker sladrehank, blev beskrevet som en der „udstrålede sorg" når som helst hun opdagede at andre havde problemer.

Det største problem ved sladder – selv „sand" sladder – er at det sædvanligvis kun er ord og handlinger der tales om. Motiverne, formildende omstændigheder samt senere omvendelse eller ændringer i regler forbliver uudtalt. Men når motiverne *bliver* omtalt, så er det i reglen gætteværk. Og der er en almindelig menneskelig tendens til at tilegne andre mennesker motiver der kan retfærdiggøre vore følelser overfor disse mennesker. Hvis den talende viser sympati for den omtalte, er de tilskrevne motiver rene. Hvis der ingen sympati er bliver de lave motiver fremtrædende. Vi bør naturligvis vise hensyn til hinanden. Og der *er* plads til at udveksle oplysninger. Men vi må være forsigtige. Vi bør undersøge vore motiver og tænke os omhyggeligt om før vi taler. Når først noget er offentliggjort kan det ikke kaldes tilbage. Og når oplysninger bruges forkert kan det være til stor skade for den enkelte og for institutionerne. Der kan undgås en masse strid og uenighed hvis vi blot kan lære at bevare fortroligheden. „Er der intet brænde, går ilden ud, er der ingen bagtaler, stilles trætte" (Ordsp. 26:20).

> *Troværdighed er en ønskværdig egenskab som kan gå i arv til kommende generationer, gennem eksemplet såvel som ved forskrift.*

Måden vi behandler oplysninger på siger lige så meget om vores modenhed og retskaffenhed som den måde vi administrerer vore penge på gør det. Ofte afhænger vores værdi i Herrens tjeneste af hvor pålidelige vi er, ikke kun af vores villighed til at arbejde, men også vores evne til at værne om oplysninger. Det menneske man roligt kan betro oplysninger til er lige så respekteret som den man kan betro materielle værdier.

Hvis vi anvender sund dømmekraft i vores kommunikation kan vi styrke vores fælles tillid. Når vi er forsigtige med hvad vi siger, får Satan færre muligheder for at splitte os og færre chancer for at vore fjender kan modarbejde os.

Talens gave, evnen til at kommunikere, er en del af vor guddommelige arv og når vi misbruger den er det kun til skade for os selv. „. . . Menneskene skal gøre regnskab på dommens dag for hvert unyttigt ord, de taler.

Thi ud fra dine ord skal du frikendes, og ud fra dine ord skal du fordømmes" (Matt. 12:36-37).

Larry Hiller der er chefredaktør for kirkens internationale tidsskrift er tidligere biskop og arbejder nu som højrådsmedlem i Taylorsville Central Stake i Utah.

Ældste F. Enzio Busche:

Til jordens ender

Jan U. Pinborough

Ældste F. Enzio Busche, medlem af De halvfjerds' første Kvorum, kunne meget vel beskrive sin første barndom som idyllisk. Han er født af kærlige forældre i Dortmund i Vesttyskland og sammen med sine fire søstre voksede han op i et smukt, rummeligt stenhus som hans far tegnede og byggede. Hans omsorgsfulde og beskyttende far skabte nærmest fuldkomne omgivelser for sin familie. Der var hvad der skulle være, nogle få dyr og tilstrækkelig jord til at børnene kunne få mange lykkelige timer udendørs. H. C. Andersens og brødrene Grimms eventyr hørte til hans favoritter, og deres eventyr og fortællinger satte fantasien i sving under hans leg.

Men så, i 1939, da Enzio kun var 9 år, faldt de første engelske bomber over Dortmund. Den ødelæggende krig der fulgte, splittede hans fredelige verden og ødelagde hans ungdomsdrømme. Hans familie flygtede for en tid til Østtyskland, hvorpå de tog til Sydtyskland, hvor de boede i to værelser.

Da Enzio var 10 år blev han medlem af Hitlerjugend, hvilket alle unge mænd mellem 10 og 18 skulle tilslutte sig. I krigens sidste desperate måneder blev alle medlemmer af Hitlerjugend over 14 år indkaldt i Det tredie Riges hær. Helt uventet blev den 14-årige Enzio nu soldat. Efter kun nogle få ugers rædsler i den desperate hær, blev han taget til fange og indsat i en amerikansk fangelejr. Han forventede helt sikkert at blive skudt. Men til sin overraskelse blev han ikke gjort spor fortræd og til sidst fik han lov til at tage hjem.

Enzio kom hjem til Dortmund i juni 1945 og fandt husly i et primitivt skur i ruinerne af sit hjem, der var blevet ødelagt af amerikanske bomber. Heldigvis for familien Busche havde de får som gav dem mælk, og noget jord hvor de og flere andre familier kunne dyrke kartofler. Ironisk nok var det en krigshandling som hjalp folk i Dortmunds forstad til at overleve de kommende måneder hvor de var ved at dø af sult. Lige før krigens slutning havde amerikanerne beskudt et tysk forsyningstog. Da siruppen løb ud af de gennemhullede vogne benyttede folk i byen sig af det, ved at fylde alt hvad de havde af potter og pander med det klæbrige, livgivende sukkerstof, og det hjalp dem til at overleve de næste to år.

I 1946 åbnede Dortmunds skoler igen. Men de resterende mellemskoleår blev for den unge Enzio en tid med alvorlige overvejelser og dyb forvirring. Før krigen havde hans lærer rost Hitlers programmer og betragtet dem som en kur for det syge Tyskland. Nu benægtede de at de nogen sinde havde lært noget sådant. Hvad skulle dette betyde? Kendte de voksne ikke forskel på hvad der var rigtigt og forkert? Efterhånden som Enzios illusioner bristede fyldtes han med foragt og bitterhed, mens han melankolsk forsøgte at finde ud af tingene.

Da han havde fuldendt sine studier ved universiteterne i Bonn og Freiburg begyndte han at arbejde i sin fars lille trykkeri, der nu var genopbygget efter krigen. Enzio lærte de mere tekniske afskygninger af trykkeriet og fik de fornødne svendebreve.

Men han spekulerede stadig over livets sande betydning. Når han betragtede kristendommen fra et historisk synspunkt, fandt han den ikke særlig tiltrækkende. Men hans studier af filosofi og østens religioner gav ham heller ikke noget svar. Hvordan kunne han overhovedet gifte sig, tænkte han, og bringe børn ind i en verden der var så grusom og uforudsigelig. Han blev ved med at søge efter nogle værdier eller en mening der kunne fortjene hans troskab.

Enzio havde gennem længere tid følt sig tiltrukket af den smukke Jutta Baum, som han første gang mødte da han kun var 7 år. Han havde netop bygget en smuk kirke af sine byggeklodser da Jutta, den 2 årige datter af en af familiens venner, kom ind i værelset og ødelagde hans mesterværk med et enkelt spark. Enzio forsikrede hende hurtigt om at det ikke gjorde noget.

Enzio og Jutta blev gift i 1955, da han var 25 og hun 20. Men ægteskabet løste ikke Enzios dybeste problemer. Det øgede faktisk kun hans skuffelser, for ægteskabet blev ikke det han havde håbet det skulle. I deres første år sammen var det som om de havde en smule tilfælles. Men så gled de fra hinanden og følte sig ofte ensomme hver for sig på grund af konflikter og meningsforskelle.

Det er bemærkelsesværdigt at den engang så bitre, ulykkelige og søgende mand nu er en troende Herrens tjener, der ydmygt og fuldt ud har helliget sig Åndens tilskyndelser i sit liv.

I ældste F. Enzio Busches kontor i kirkens administrationsbygning hænger på væggen adskillige tegn på hans historie. Et af fotografierne forestiller en smilende mand – hans far, som døde i 1964, men hvis eksempel på ærlighed og retfærdighed stadig inspirerer ham. På et andet billede ses hans kære barndomshjem i Dortmund, der blev opbygget igen efter krigen og hvor ældste Busches mor stadig bor. Men historien om ældste Busches omvendelse til Jesu Kristi evangelium kan kun han selv fortælle.

Når han beskriver de oplevelser

som blev indledningen til hans forvandling, gør han det stille og med en blanding af ærbødighed og sikker forvisning. „Jeg stod overfor døden," forklarer han. Han var faktisk så medtaget af en leversygdom at lægerne havde slukket for de apparater der opretholdt hans liv, og hans familie kunne knap nok tåle at besøge ham og se ham lide.

En dag da alle forventede at han helt sikkert ville dø, lå han helt alene med store smerter, og befandt sig meget nær den anden verden. Helt uventet blev han konfronteret med oplevelser han nu kalder „åndelige åbenbaringer". Han stod udenfor sig selv og så sit legeme: En mand i sine synder – kynisk, uopmærksom, utaknemmelig og uforpligtet. Han følte sig uren og uforberedt på at træde ind i den kommende verden. „Jeg blev smertelig opmærksom på at jeg ikke kunne træde ind i den kommende verden uden at have en til at tale min sag, til at hjælpe mig og rense mig. Jeg fornemmede behovet for en Forløser."

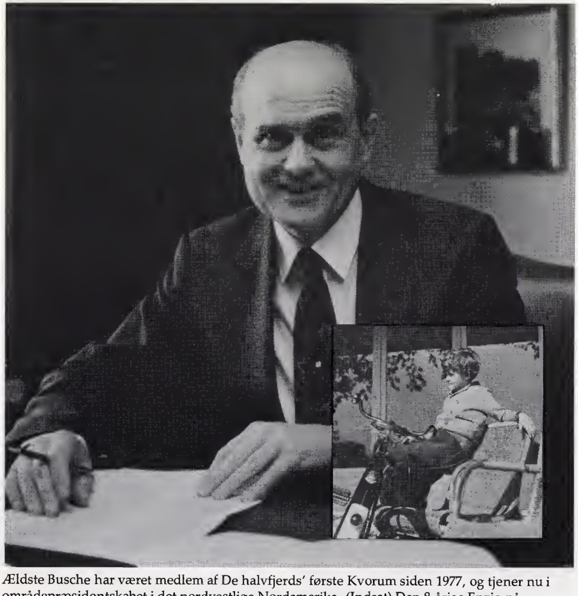
Han kæmpede med disse følelser i nogle dage med et brændende ønske om at begynde forfra, at blive ren og få mulighed for at leve anderledes. Så havde han en hellig oplevelse som han finder det umuligt at beskrive tilstrækkeligt i ord. En stemme hvis autoritet ikke var til at tage fejl af, talte til ham: „Hvis du kan bede nu, vil du komme dig." Enzio Busche indså chokeret at stemmen kom fra en virkelig verden, hvis magt og myndighed var uden sidestykke til noget han tidligere havde oplevet på jorden. Han syntes han var blevet bedt om at gøre andet og mere end bare citere Fadervor, den eneste bøn han kendte. Med nøgtern oprigtighed lykkedes det ham at sige tre ord: *Dein Wille geschehe* („Din vilje ske"). På ét øjeblik erstattedes hans mørke og ængstelige følelser med en pludselig glæde og fred. „Jeg ved nu at det jeg oplevede var det samme Alma den yngre har beskrevet om dengang hans synder blev ham tilgivet," forklarer han.

Han fik også sikkerhed for at han ville blive fuldstændig rask. Mens Enzio Busche lå i sin hospitalsseng forpligtede han sig til tre ting som har motiveret hans gerninger lige siden. For det første forpligtede han sig til at leve anderledes end han nogen sinde havde gjort, at leve med bestandig bevidsthed om den anden virkelige verdens magt. For det andet forpligtede han sig til aldrig at fornægte den oplevelse og altid vidne om den kraft han havde følt. For det tredie forpligtede han sig til at gå til jordens ender, om det var nødvendigt for at finde kilden til denne magt og blive dens discipel.

„Jeg var blevet klar over at der fandtes en virkelighed hinsides mit daglige liv. Denne opmærksomhed pinte mig mere og mere og blev stadig mere virkelig for mig end noget andet jeg før havde følt. Da lærte jeg noget som jeg aldrig har glemt, nemlig at denne verdens filosofier og religioner, som jeg indtil da havde haft med at gøre havde en mangel tilfælles: Ingen af dem gjorde opmærksom på at et menneske skal være ren og retfærdig i sin sjæls dyb før han kan indgå til sin hvile. Jeg blev smertelig opmærksom på, at for at blive virkelig ren er vi nødt til at konfrontere os med den Almægtige Guds magt, ham der lærer os at tage ansvaret for ethvert ord vi siger og enhver undskyldning vi gør for alle vore ligegyldigheder, fordomme og sløvheder. Vi lærer at vi skal ændre os og omvende os gennem hele vort liv og at det eneste og store håb i vor hjælp til

Enzio, 15 år gammel, efter løsladelsen fra en fangelejr ved slutningen af 2. verdenskrig.

Ældste Busche har været medlem af De halvfjerds' første Kvorum siden 1977, og tjener nu i områdepræsidentskabet i det nordvestlige Nordamerika. (Indsat) Den 8-årige Enzio på terrassen ved sit barndomshjem i Dortmund i Tyskland.

Ældste Busches barndomshjem i Dortmund, her genopbygget efter bombningerne under 2. verdenskrig.

at blive ren, forbliver hos vor Forløser, vor Fortaler, vor Frelser."

Ældste Busches søgen efter denne magts kilde begyndte på det katolske hospital hvor han lå i fem måneder. Han studerede korset på væggen i hospitalsstuen. I forsøget på at efterkomme sin forpligtelse til at finde ham der var årsag til hans oplevelse, læste han Bibelen fra den første side af 1 Mosebog til den sidste af Johannes' Åbenbaring, og standsede kun for at spise og sove. Derved blev han udtrykkelig opmærksom på Bibelens sandhed og fik et vidnesbyrd om Herren Jesus Kristus.

Han iagttog den nonne der var den øverste leder på den afdeling hvor han lå. „Hun var sandsynligvis det mest retfærdige menneske jeg nogen sinde havde mødt," mindes han. „Hun var parat til at gøre det mest snavsede og vanskelige arbejde med strålende øjne, 16 timer om dagen, 7 dage om ugen. Hun var så kærlig og glad at det virkede umuligt ikke at komme sig i hendes nærhed."

En dag spurgte han hende om den katolske kirke var Jesu Kristi kirke. „Det var som om hun kæmpede en kamp inde i sig selv meget længe", mindes han. Til sidst svarede hun stille og ærværdigt: „Nej. Du søger den levende Kristi kirke og ikke en kirke med døde traditioner."

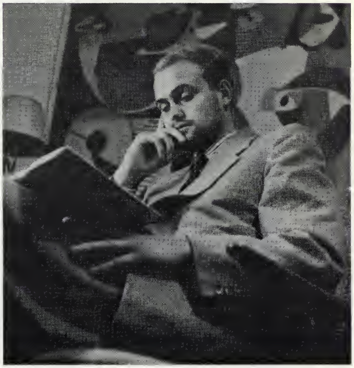
Da Enzio var udskrevet fra hospitalet søgte han omgående præsten i sin lutherske kirke, berettede om sin omvendelse og fortalte om sit ønske om at følge Kristus. Men efter i en tid at have deltaget i alle mulige møder – og fundet en vis tilfredsstillelse ved gudstjenesternes ærbødighed og ceremonier – begyndte Enzio at bekymre sig over de lærdomme og handlinger han ikke kunne forstå. Hvorfor var det f. eks. nødvendigt at spædbørn skulle døbes? Og hvorfor havde præsterne velsignet krigens våben? Kirkens præster og menighedsforstandere kunne ikke give fornuftige lærdomme – kun modstridende meninger.

En aften knælede Enzio og Jutta i fortvivlelse for at fortælle Herren om deres situation. Nu kunne Enzio selv forme sine bønner: „Jeg sagde til Herren at vi ønskede at finde hans kirke," siger ældste Busche „jeg vidste at Kristi første tilhængere var blevet forfulgt, så jeg sagde til Herren at det ikke betød noget om hans kirke var fordunklet eller måske blev latterliggjort." Efter denne bøn kom den overvældende fred som Enzio følte på hospitalet, tilbage til ham.

Nogle uger senere stod to sidste dages missionærer uden for familien Busches dør. Lige straks blev Enzio Busche skeptisk over deres „mærkelige" budskab, men han var altid imponeret over deres oprigtighed og retfærdighed. I de to år han undersøgte kirken havde han til stadighed drømme og åndelige oplevelser, der var lige så hellige og havde den samme myndighed som han følte på hospitalet. Til sidst måtte han indrømme at Ånden virkelig ledsagede budskabet fra Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, selv om han stadig frygtede for at bryde med sit selskabsliv og sin families traditioner.

Da han omsider var parat til at blive døbt, bad han sin hustru undersøge evangeliet. Jutta Busche havde længe følt Ånden i missionærernes budskab, selv om hun ikke havde deltaget i de ofte lange diskussioner. Efter kun tre afteners undervisning i evangeliets principper fik også hun, til sin mands forbavselse, et vidnesbyrd. De blev begge døbt den 19. jan. 1958 i en offentlig svømmehal i Dortmund.

Den første lille gren de tilhørte holdt til i en gammel skolebygning i det mest snavsede område i Dortmund. Den bestod mest af ældre mennesker hvis børn var rejst til Amerika. „Herren var ikke fremmed

Enzio Busche i 1954 ved begyndelsen af hans succesfulde forretningskarriere i Busches trykkeri.

Enzio Busches og Jutta Baums officielle forlovelsesfotografi, 1954.

for fattigdom og ydmyge forhold," siger ældste Busche, „jeg følte at jeg var i godt selskab der." Hans første kaldelse var som grenssekretær. Senere blev han ældsternes kvorumspræsident og lærer i både GUF og søndagsskolen.

På det tidspunkt var Enzio Busche en respekteret og indflydelsesrig mand i sin hjemby og sit hjemland. I 1955 var han blevet medejer af sin fars, Busches trykkeri, mens det endnu var forholdsvis lille. Da han blev den øverste fungerende chef i 1963 var firmaet godt på vej til at blive et af de største offsettrykkerier og offentlige selskaber i Vesttyskland, med en række datterselskaber og kommanditselskaber.

Bror Busche havde på et tidligt tidspunkt i sit forretningsliv følt at han ikke med succes kunne lede et firma på det konkurrerende marked uden at benytte sig af alle ansattes kreativitet og fulde engagement i firmaet. Hans erfaringer med ledelse i kirken havde vist ham et alternativt mønster til den autoritative og traditionelle ledelse. Efter mange bønner indførte han en form for medarbejderdemokrati, en radikal ændring fra de sædvanlige metoder. Han gjorde det til en regel at alle engagerede måtte være enige før der blev truffet større beslutninger. Dette resulterede i at hans ansatte modnedes og hjalp hans firma gennem vanskelige tider og omskiftelser, så det blev et af de mest dynamiske og succesrige på dets område.

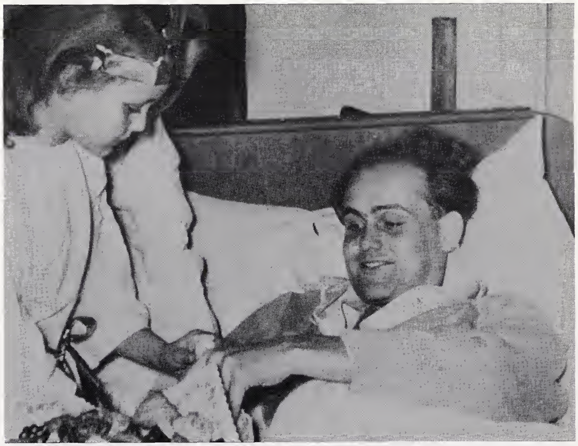
Hvad enten Enzio Busche har siddet som præsident for ældsternes kvorum eller for en gren, eller udfyldt en af sine mange andre kaldelser, har han altid været taknemmelig for at kunne få lov til at tjene Herren. „Når vi er omvendt udfører vi Herrens arbejde med stor glæde i hjertet, i stedet for at betragte det som en byrde," forklarer han. „Hvis vi udfører hjemmelærerarbejdet uden glæde, uden taknemmelighed for at Gud har givet os lov til at gøre noget for at opbygge hans rige, så må vi hellere omvende os. Det er et privilegium at få lov til at tjene."

Præsident Stephen C. Richards for hvem bror Busche har virket som rådgiver i den centrale tyske mission, mindes at hans rådgiver hjalp ham med at sikre sig grunden til Dortmunds kirke på et tidspunkt hvor kirken oplevede at samfundet gik imod at de købte jord. Ældste Busche har også hjulpet utallige kirkemedlemmer med at opnå deres eget vidnesbyrd. I Busches hjem blev der ofte holdt fireside, hjemmet stod altid åbent for missionærerne, og Busche støttede adskillige unge mænd på deres mission.

„Her er en mand som Herren elsker," siger præsident Richards inderligt. „Han vil gøre alt hvad Herren beder om, uden nogen sinde at stille spørgsmål."

Enzio Busches første forpligtelse til at gå til jordens ender for sandhedens skyld, bestod sin prøve i 1977 da præsident Spencer W. Kimball rejste rundt i Polen og Østtyskland. På det tidspunkt var bror Busche regionalrepræsentant for De tolvs Kvorum og oversatte for præsident Kimball til et møde i Berlin. Bagefter mødtes kirkens ledere til en forfriskning i hjælpeforeningens lokale. Præsidentens personlige sekretær, D. Arthur Haycock, bad bror Busche sætte sig på en tom stol ved siden af præsident Kimball. Eftersom en dannet tysker aldrig kunne finde på at søge en ærværdigs selskab med mindre den pågældende inviterede ham, ignorerede bror Busche forslaget. Da bror Busche for anden gang afslog forslaget, bad bror Haycock ham mere direkte om han ville være venlig at sætte sig i den tomme stol. Da bror Busche havde hilst på præsident Kimball bad præsidenten ham komme med ind i et andet lokale, hvor han kaldte ham til at være medlem af De halvfjerds' første Kvorum.

Ældste Busches første opgave som generalautoritet var at virke som præsident for den tyske mission i München. I 1980 blev han og hans familie, (undtagen den ældste søn Markus, som var forlovet og skulle giftes og bo i Tyskland), kaldet til at flytte til Utah.

Børn fra det lokale sogn besøgte Enzio Busche ved juletid i 1955 da han lå på hospitalet og kom sig efter en alvorlig sygdom.

Når ældste Busche ser tilbage kan han se at han er blevet bedt om at gøre alt det han sagde til Herren at han var villig til at gøre dengang han lå i sin hospitalsseng. Han blev bedt om at forlade sin familie, sit sprog, sin kulturarv, sit firma – alt det han havde opbygget, alt det han var fortrolig med. Han smiler. „Jeg blev endda bedt om at gå til jordens ender, hvis man kan betragte Nordalaska som jordens ender." En af hans nuværende opgaver er at være rådgiver i præsidentskabet for Nordamerikas nordvestlige område, der bl. a. omfatter Nordpolen.

Ældste Busche forklarer hvordan han har overvundet sin frygt for de udfordrende opgaver han har accepteret gennem sine år i kirken. „Modstanderen har størst magt når han kan gøre os bange, når han kan fortælle os at det Herren kræver af os vil være for ubehageligt, for umuligt at gøre. Men når vi adlyder vil Herren fylde os med kærlighed og usigelig glæde. Vi kan kun opleve skuffelser og forfærdelse indtil vi har underlagt os Herren. Når vi underlægger os hans vilje fyldes vi med fred og værdighed under alle omstændigheder, uanset hvordan udfordringen er. Det er for mig den største sejr man kan opnå."

De der kender ham bedst – hans hustru og fire børn – er enige om at en af Enzio Busches største bedrifter er at han er en hensynsfuld ægtemand og far. „Det missionærerne bragte os," siger søster Busche, „har fuldstændig ændret vort liv. Det har virkelig været en velsignelse for os, for vort ægteskab og vores familie."

Søster Busche siger at hendes mand har en usædvanlig evne til at reagere overfor mennesker, specielt overfor sine børn. „Det vigtigste er at han har en god fornemmelse for folks følelser – han kan elske dem, forstå dem og hjælpe dem."

Hun fortæller om engang en af deres sønner havde svært ved at vælge om han skulle gifte sig eller han skulle tage på mission. Familien Busche boede på missionshjemmet i München på dette tidspunkt og deres søn og hans pige kom og besøgte dem. Ældste Busche sagde til sin søn: „Vi elsker dig, og du står helt frit. Hvis du synes at du bør gifte dig, vil vi stadig elske dig. Men før du beslutter dig, så

Ældste og søster Busche, siddende sammen med nogle medlemmer af deres familie. Fra venstre: sønnen Daniel, svigerdatteren Patricia Clay Busche, sønnen Matthias, datteren Maja Busche Wensel og hendes lille søn Philip Arthur Wensel som ses hos hendes mand Paul Wensel.

gå ind på dit værelse og bed til vor himmelske Fader." Sønnen kom ud fra sit værelse med tårer i øjnene og forpligtede sig til at tage på mission.

Ældste Busche forklarer at han og hans hustru har indset at den traditionelle måde at opdrage børn på i Tyskland har været årsag til en kolossal generationskløft. „Vi bryder os ikke om at have børn der håner deres forældre, som kun adlyder fordi forældrene forsørger dem. Vi ønsker ikke at tvinge vores børn til at gå i kirke og at de skal gøre oprør imod os."

Ældste Busche føler at det var Ånden der lærte ham hvordan han skulle se på sine børn, lige fra de var helt små, betragte dem som ligestillede. Selv da børnene kun var tre og fire år gamle forsøgte familien Busche at respektere deres meninger. „Det overraskede og rørte os at se hvor meget vi kunne lære af dem," siger ældste Busche, „når børn opdrages så de ikke skræmmes, er de så rene og uskyldige, så kærlige og følsomme at de gør voksne til skamme."

Datteren Maja (Fru Paul Wensel) husker at hendes far altid talte med hende når han disciplinerede hende, han truede aldrig. Han sagde ofte: „Jesus ville handle anderledes."

„Engang da jeg havde slået en rude i stykker, kom han ud og sagde stille og roligt: ‚Du har gjort noget forkert og du er nødt til at gøre noget for at forstå at du ikke kan handle sådan.' Derpå spurgte han mig hvilken straf jeg mente var retfærdig. Som følge deraf følte jeg aldrig trang til at gøre modstand." Faktisk opdagede familien Busche at børnene sædvanligvis tildelte sig en strengere straf end forældrene ville have gjort.

Den yngste søn, Daniel, der sidste år kom hjem fra sin mission i Argentina, beskriver sin far som en kærlig lærer. „En aften vi havde vundet en basketballkamp, kom jeg ikke hjem før kl 2 om morgenen. Da jeg kørte ind og så at min far stod udenfor og ventede, blev jeg virkelig bange. Jeg tænkte på alle mulige undskyldninger. Men i stedet for at beskylde mig for noget, sagde han: ‚Jeg er glad fordi du er hjemme. Vi taler sammen i morgen.' Jeg vidste at jeg havde gjort noget forkert, men jeg vidste også at han var bekymret for mig og ønskede at hjælpe mig."

Når børnene følte en så god atmosfære i hjemmet er det dels fordi deres forældre elsker klassisk musik. Søster Busche kommer fra en familie med musikere og elsker musik af Bach og Rachmaninoff. Ældste og søster Busche har altid syntes at smuk musik skabte en god ånd i deres

hjem. Maja siger at det har hjulpet hende til at bevare et rent sind og se en klar kontrast til verdens udskejelser.

Matthias (der er gift med Patricia Clay) mindes sin far som en god leder – han var altid parat med en lektie til familiehjemmeaftenen – men han var også dejlig at være i selskab med. Ældste Busche er en aktiv mand og interesserer sig både for at stå på ski, løbe, vandre og sejle. „Nogle af de oplevelser vi har haft sammen når vi har sejlet på Østersøen – somme tider i farefulde situationer – har virkelig bragt os nærmere hinanden. Tidspunkter jeg aldrig vil glemme," siger Matthias. Nogle af hans bedste stunder har været de afslappende stunder når de har leget sammen, men også de lange, dybsindige samtaler de har haft, når de har kørt til og fra kirkens møder.

Ældste F. Enzio Busche er et familiemenneske, forretningsmand og kirkeleder. Men hans sande erhverv har været hans utrættelige søgen efter sandheden. I Jesu Kristi evangelium har han fundet svaret på sine fundamentale spørgsmål, men også en udfordring til at hellige sit liv de forpligtelser han har indgået. „Mange af kirkens medlemmer sulter åndeligt. Vi må ernære den åndelige del af vort legeme ved at lære Ånden at kende og søge den i alle afskygninger af vort daglige liv. Det var ikke meningen at livet skulle være let, men når vi er fyldt med den Ånd vor himmelske Fader giver os, når vi lever i overensstemmelse med vore pagter, vil vi fyldes med glæde uanset hvad der sker. Vi vil have et lykkeligt ægteskab, gode forhold mellem forældre og børn og en evne til at leve i fred og værdighed." For ældste F. Enzio Busche blev enden på hans søgen en evig begyndelse. □

„Hans plan er fuldkommen – jeg er ikke bange"

JoAnne Bray

Da jeg gik på sygeplejeskolen sluttede vi vort kursus om døden og døende med at våge over døende patienter på hospitalet. Opgaven bestod i at vi skulle befinde os 8 timer på skift hos den pågældende patient og efterkomme deres psykiske, såvel som deres fysiske behov. Jeg kan næsten ikke forklare hvor svært det var for mig at skulle stå overfor en sådan patient. Jeg følte helt sikkert at jeg ikke kunne klare det. Jeg tænkte endda på at ringe til skolen og sige at jeg var syg, men mine karakterer var fuldstændig afhængige af denne opgave.

Jeg følte mig meget dårlig tilpas den dag jeg gik ind i hospitalets elevator. Jeg havde en stadig bøn i mit hjerte og sind hele aftenen og den blev til dels besvaret på vejen op i elevatoren.

„Du skal ikke være bange," hviskede stemmen.

Jeg reagerede tvivlende: „Men hvad skal jeg sige? Hvordan taler man om døden til én der ikke engang er sidste dages hellig?" Jeg fortsatte i tankerne: „Jeg er den eneste sidste dages hellig i min klasse . . . ja, på hele skolen. På nogle af de hospitaler hvor jeg arbejder, er der ikke en eneste sidste dages hellig blandt personalet eller blandt patienterne."

Da jeg endelig nåede fjerde sal så jeg i min patients journal. Det var ikke almindeligt, eftersom vi personligt skulle hilse på patienten før vi kiggede i deres journal. Det var en del af vor oplæring. Men der var noget i mig der sagde at jeg skulle se i hendes journal før jeg trådte ind på stuen. Alt var under kontrol. „Eve Crisp. Dødelig kræft – sidste fase." Men nede i hjørnet under religion stod der „SDH".

Jeg smuttede hurtigt ind på den mørklagte stue. Patientens øjne var matte efter måneders lidelser, men hun lyste lidt op da jeg tog hendes hånd og præsenterede mig som *søster* Cain.

Vi talte let sammen mens jeg klarede hendes fysiske behov. Jeg blev klar over at min patient stadig havde flere hjemmeboende børn. Hun var kun 47 år. Hun talte om kirken og om engang hun havde rejst for at deltage i en generalkonference. Det var ét af hendes kæreste minder. Jeg fortalte om den kommende aprilkonference der ville blive udsendt over radio og tv den følgende søndag morgen. Hun smilede.

I dagens løb reagerede hun ofte når hun hørte skrig fra en lille dreng der var blevet frygtelig forbrændt og lå på samme afdeling. Hun sagde: „Stakkels dreng, hvor må han dog lide." Hendes sympati og medfølelse virkede overvældende, fordi hun selv led så meget. Jeg var forundret over hende. Tiden gik alt for hurtigt og jeg skulle gå. Før jeg gik glattede jeg hendes pude og satte snoren til alarmlyset på lagenet så hun nemt kunne nå den. Da jeg gav hende hånden tog hun min hånd og besvarede det spørgsmål jeg ikke var i stand til at stille.

„Herren er fuldkommen. Hans plan med mig er fuldkommen og jeg ved at han elsker mig."

Jeg omfavnede hende og gik stille ud på gangen. Jeg tog en dyb indånding før jeg gik ind på sekretærkontoret for at sætte en seddel ved hendes journal og skrev: „Vær venlig at sørge for at mrs. Crisps tv-apparat er stillet ind på SDH's generalkonference søndag morgen klokken 6." Derpå gik jeg til et rapportmøde og bar mit vidnesbyrd for en klasse ikke-medlemmer, og jeg kunne kun håbe på at de ville værdsætte det.

Mandag morgen kom min tilsynsførende ind i min klasse og kaldte mig ind på sit kontor. Jeg fik at vide at søster Crisp var død søndag morgen lige efter at udsendelsen var forbi. Jeg fældede tårer over hende som jeg aldrig ville fælde for nogen anden. Hun havde lært mig så meget – „Herren er fuldkommen. Hans plan er fuldkommen og jeg ved at han elsker mig." □

Søster Bray bor i Tulsa i Oklahoma.

PÅ MIN ÆRE

Præsident
Ezra Taft Benson

Præsidenten
for De tolvs
Kvorum

Skulle der findes et ord som kan beskrive hvad der menes med karakter, må det være *ære*. Uden ære ville civilisationen ikke eksistere ret længe. Uden ære kunne der ikke indgås pålidelige kontrakter, varige ægteskaber, troskab eller lykke.

Hvad betyder ordet *ære* for jer? For mig er *ære* indbefattet i denne sætning skrevet af den engelske digter, Tennyson (1809-1892):

„Et menneskes (æresord) er Gud i mennesket" (*Idylls of the King*, „The Coming of Arthur," linie 132). En ærværdig mand eller kvinde er en der er trofast, som ikke bedrager, står hævet over at snyde, lyve, stjæle eller bedrage på nogen måde. En ærværdig mand eller kvinde er en der tidligt i sit liv lærer at man ikke kan handle forkert og føle at man gør ret. Et menneskes karakter bedømmes efter hvordan han holder sit ord og sine aftaler.

I vore dage er det blevet mere og mere almindeligt at mennesker ikke ærer deres aftaler. Vi læser om berømte sportsmænd der betaler sagførere for at hjælpe dem til at slippe ud af deres kontrakter, om brudte ægteskabsløfter, om unødvendige personlige konkurser, svindel og anden bedrageri. Det er blevet så exceptionelt at holde ord, at når en mand gør det bliver det værd at skrive om i aviserne.

Hvor vigtige aftaler indbyrdes end er, er aftaler med Gud vigtigere. Som medlemmer af Jesu Kristi sande kirke har I indgået aftaler med ham ved dåben. Der er derfor I kaldes *pagtens børn*.

Som led i denne pagt har I lovet at „stå som Guds vidner *til alle tider, i alle ting og på alle steder*, hvor I skulle befinde jer, ja til døden" (Mosiah 18:9. Fremhævelse tilføjet).

Da I blev døbt lovede I at holde Guds bud. Han har ikke ladet os alene om at fundere over hvordan de er eller hvad der er rigtigt eller forkert. Han har helt klart specificeret hvordan vi bør leve vort liv som medlemmer af hans kirke. Hans lov er indbefattet i de ti bud, i bjergprædikenen og i sidste dages åbenbaringer.

I de ti bud kan vi f. eks. læse om vort forhold til Gud, til familien og til vore medmennesker. Læs atter disse fundamentale bud:

> Gud har ikke ladet os alene om at fundere over hvad der er rigtigt eller forkert. Han har helt klart specificeret hvordan vi bør leve vort liv.

Du må ikke have andre guder end mig.
Du må ikke gøre dig noget udskåret billede eller noget afbillede.
Du må ikke misbruge Herren din Guds navn.
Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig!

Disse fire bud viser hvordan vi skal ære Gud. Det næste bud viser hvordan vi skal ære vort familieforhold.

Ær din fader og din moder.

Ingen som ikke ærer sine forældre og sine forfædre kan for alvor kaldes et stort menneske. De sidste fem bud viser hvordan vi skal respektere forholdet til andre.

Du må ikke slå ihjel!
Du må ikke bedrive hor!
Du må ikke stjæle!
Du må ikke sige falsk vidnesbyrd imod din næste!
Du må ikke begære!

(2 Mosebog 20:3-4, 7-8, 12-17).

I kan sikkert tydeligt se at dersom enhver ville ære disse bud, ville samfundet – hver enkelt samfundsborger – afsky uærbødighed, holde sabbaten hellig, ære forældre og ægteskabspagter, og være dydige.

Kan I forestille jer hvordan et samfund ville være hvis vi levede som Gud har befalet det?

Det eneste tidspunkt jeg kan huske at mit ord er blevet betvivlet, var under en eksamen i high school. Jeg tror det var til en eksamen i økonomi. Læreren havde for vane at stå bagest i lokalet og iagttage eleverne under eksamen. Jeg skrev ivrigt, men pludselig knækkede spidsen på min blyant. Jeg spurgte min sidekammerat på den anden side af gangen om jeg måtte låne hans lommekniv. Idet han gav

mig kniven kom læreren ned ad gangen og sagde: „Giv mig dit papir, du må ikke spille med i basketballkampen i aften." Jeg spillede forward på holdet. Jeg forklarede at jeg bare havde spurgt om jeg måtte låne min kammerats kniv så jeg kunne spidse min blyant, men ingen forklaring kunne tilfredsstille ham.

Efter skoletid red jeg hjem på min hest og var temmelig nedtrykt den aften. Jeg fortalte min far hvad der var sket. Han var helt sikker på at jeg var ærlig. Jeg vidste at jeg var det.

Jeg var ude at malke køer da jeg fik en telefonopringning fra min træner som sagde at jeg skulle komme over i sportshallen om aftenen, at min lærer ville tale med mig og håbede at jeg kunne få mulighed for at spille. Jeg var ikke meget for at gå, men min far opmuntrede mig til det og så gik jeg over i sportshallen for at tale med min lærer. Han spurgte om jeg ville indrømme at jeg havde været uærlig, hvortil jeg svarede: „Jeg har ikke været uærlig. Der er ikke noget at indrømme." Han gav mig modstræbende lov til at spille. Det var ikke med særlig begejstring jeg gik i gang med at spille, og vi tabte. Selv om jeg ikke bærer nag til min lærer (han gjorde kun hvad han syntes var rigtigt), lærte jeg af denne hændelse hvor vigtigt det er, at jeg holder mit og min fars navn fri for enhver skændsel. Det har jeg forsøgt hele mit liv.

> Hvor vigtigt aftaler indbyrdes end er, er aftaler med Gud vigtigere.

Vi står alle som Guds vidner „til alle tider, i alle ting og på alle steder" i alt hvad vi gør. Når vi handler ærligt, gør vi Guds kirke og rige ære, men når vi ikke gør det afspejler det sig på hele kirken.

Må I leve op til jeres højtidelige ord til Gud, og derved fortjene hans og jeres medmenneskers respekt. ☐

Frihed, fred og tryghed

Ældste Robert L. Simpson
De halvfjerds' første Kvorum

Jim var netop fyldt 18 år. Han sad overfor en af kirkens generalautoriteter, synligt nervøs og frustreret og udstrålede stor uvilje. Det var som om han ikke kunne vente med at sige det han ville, og han forelagde enkelt og åbenhjertigt sit krav.

„Jeg vil gerne udelukkes af kirken – i dag!"

„Hvor længe har du været medlem?"

„Omkring tre år," lød svaret.

„Hvorfor anmoder du om det?"

„Fordi jeg har mistet min handlefrihed. Jeg vil gerne ryge, og kirken har berøvet mig min handlefrihed, så jeg ikke kan leve sådan som jeg ønsker."

Jim glemte at se at den vigtigste udøvelse af hans handlefrihed foretog han da han besluttede sig til at blive døbt og leve i henhold til evangeliets standarder.

Jim havde tilsyneladende knyttet venskaber med jævnaldrende uden for kirken, og det havde lidt efter lidt dulmet hans åndelighed og den åndelige påvirkning han havde følt, dengang han sagde ja til at blive døbt.

Han var ikke længere en fri ung mand. Han var blevet offer for modstanderens mange metoder og bedrag, som til tider kan føre selv de udvalgte på afveje og forleder folk bort fra sandheden. Jim beklagede sig over at kirken havde frataget ham hans frihed. Men i virkeligheden er det evangeliets sandhed der gør os frie (se Joh. 8:32). Vi har alle stort behov for frihed.

Det var temmelig sent. Missionærerne var lige blevet færdige med at læse i skrifterne og havde slukket lyset, da stilheden blev afbrudt ved at der blev banket ivrigt på døren. Ældste Franklin åbnede døren og så Steve, en af deres dygtige unge mænd, som var blevet omvendt for ni måneder siden, stå uden for døren uden sit sædvanlige smil og med et stykke sammenrullet papir i hånden.

„Ældste Franklin," sagde han. „Jeg er kommet for at give dig min præstedømmeordinationsattest. Vil du opbevare den for mig, indtil jeg har fået løst et problem. Jeg føler mig ikke værdig til at bære præstedømmet i øjeblikket, men jeg ved, at jeg vil komme tilbage og hente den meget snart."

Det viste sig at det Steve gjorde ikke var nødvendigt – undtagen måske for at han selv kunne have fred i sindet, indtil han kunne få løst sit problem til sin egen tilfredsstillelse. Men fred i sindet er netop hemmeligheden. Han fik ikke fred så længe der eksisterede en konflikt med hensyn til hans præstedømmekaldelse. Vi har alle brug for fred – fred i sindet.

Sue var usædvanlig stille, da familie kørte hjem fra faste- og vidnesbyrdmødet. Hun var faktisk så stille, at hendes far inden for den næste time søgte en anledning til at tale alene med hende. For at gøre en lang historie kort, havde Sue den forestilling at hun ikke rigtigt havde et vidnesbyrd om kirken. Den dag havde to eller tre medlemmer fortalt, at de „vidste" at evangeliet var sandt, og Sue sagde med tårer i øjnene, „far, jeg kan ikke sige at jeg ved, at det er sandt – det bekymrer mig."

Sues far var tålmodig og forstående, for han kunne tydeligt huske hvordan han i teenageårene måtte udvikle et vidnesbyrd.

„Sue," sagde han og spurgte, „Hvorfor betaler du tiende?"

„Fordi jeg ved at det er en befaling fra Herren," svarede hun omgående.

Sues far gennemgik derpå hurtigt nogle grundprincipper med hende, blandt andet visdomsordet, fasteloven, nadveren, høje moralstandarder og bøn. Sue kunne til hver af disse spørgsmål reagere positivt og omgående. Det varede ikke længe før hun smilede til sin far og sagde: „Far, jeg tror, at jeg på én måde har et vidnesbyrd om alt det du har talt om. Jeg tror, jeg vil bære mit vidnesbyrd om det jeg forstår."

Og sådan er det med os alle sammen. Sue følte virkelig en usikkerhed over for den kirke hun holdt så meget af, men ikke efter at hendes far havde bevist over for hende, at hun var godt på vej til at udvikle et vidnesbyrd om mange sandheder. Den egentlige tryghed får vi, når vi udvikler et vidnesbyrd. Forhåbentligt vil vi tilbringe megen tid her på jorden med at udvikle vort vidnesbyrd, få det til at vokse og fornemme den vidunderlige tryghed vi får for hver ny sandhed vi accepterer. Vi har alle sammen et utroligt behov for tryghed.

Lige fra begyndelsen har folk søgt at blive frie. Gennem tiderne har folk haft umådelig brug for tryghed. Hvor forhærdede og genstridige folk end har været, har de i virkeligheden inderst inde ønsket at have fred i sindet.

Er I ikke taknemlige for at vi sidste dages hellige står vagt om den største strøm af sandheder, som nogen sinde er udgydt over jorden i nogen tidsalder? Et af vore største mål er, at vi som står i denne gunstige situation, frit vil afsløre sandheden, for Frelseren har erklæret, at „sandheden skal frigøre jer" (Åb. 8:32). I og jeg er nødt

til at lytte til en levende profet og holde os til hans lærdomme.

Det ser ud som om fred er og altid har været et vigtigt emne i denne verden. Et af de væsentligste budskaber de himmelske hærskarer forkyndte da Frelseren blev født var fred på jorden. Og alligevel har hundredvis af sidste dages hellige unge mænd gennem de tre sidste krige befundet sig i skyttegrave, mens mortérer, bomber og granater truede deres liv fra alle sider. Agnostikere påstår at kristendommen har slået fejl, fordi der i de sidste 2000 år ikke har været fred på jorden, men kun krig og stridigheder blandt mennesker.

I skrifterne kan vi læse at vi i denne jordiske tilstand vil være plaget af strid, uenighed, krige og rygter om krige især i de sidste dage. Frelseren vidste dette, da han erklærede: „Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver." (Joh. 14:27). Han talte utvivlsomt om „Guds fred, som overgår al forstand" (Fil. 4:7) – fred i sindet – den fred som følger med et personligt vidnesbyrd. Og det er derfor der kan være fred i skyttegraven, mens bomber og granater kommer fra alle retninger. Fred har altid ledsaget den som under alle forhold og omstændigheder kan sige: „Men jeg ved, at min Løser lever" (Job 19:25). Enhver udvikling af et vidnesbyrd ledsages af fred i sindet. Men pas på at et voksende vidnesbyrd ikke går i stå. Der er mange mennesker i denne verden, der trænger til at få den fred som Mesteren talte om.

Lige fra begyndelsen har folk søgt at blive frie. Gennem tiderne har folk haft umådelig brug for tryghed.

Er I ikke taknemlige for at man får den ægte tryghed i bevidstheden om at Gud Faderen og hans Søn virkelig viste sig i Den hellige Lund i denne del af verdens historie, eller i bevidstheden om at Himlene er åbnede og præstedømmets myndighed – retten til at handle i hans hellige navn – er gengivet? Er I ikke taknemlige for en sikker viden om at Frelseren blev døbt ved nedsænkning for at vise eksemplet for hele menneskeheden? Han søgte efter èn der havde myndighed, Johannes Døber. De tog begge hen til et sted hvor „der var rigeligt med vand" (Joh. 3:23; Mark. 1:5), og i skrifterne står der at Frelseren „steg op af vandet" (Mark. 1:10). Det er en sådan sikkerhed verden trænger til at kende.

Er I ikke taknemlige for at den fred I har i sindet er noget personligt, der bygger på et personligt forhold til vor himmelske Fader og hans Søn? *Hvad er udviklingen af et vidnesbyrd, andet end en udviklet forståelse for sandheden og en stigende evne til at elske Frelseren?* „Hvis I elsker mig," sagde han, „så hold mine befalinger!" (Joh. 14:15). Ved at høre dette kan I og jeg få den fred, som vi bør være ivrige efter frit at dele med andre.

Oh, Zions ungdom! Hold fast ved disse ting fremfor alt andet. Verden er parat til at give hvad som helst for det I har i hænde. Lige foran jer ligger muligheden for at undgå den ondes snærende lænker. I skal blot finde sandheden og efterlever den. I er begyndt ved en sikker grundvold og har fået al den tryghed der kommer af at udvikle et guddommeligt partnerskab. I kan få den fred i sindet som er garanteret alle, der vil lære ham at kende. □

ET VIDNESBYRD GENNEM HELLIGÅNDEN

Arlin P. Neser

E jugoslavisk kvinde lærte mig hvad det vil sige at „søge og lære ved tro" ★

I mine gymnasieår og mine første år under videre skoleuddannelse, mente jeg at det var nødvendigt med et vidtgående studium for at forstå sandheden – hvis der overhovedet var en sandhed at forstå. Som følge deraf var jeg, med hensyn til religion, lidt skeptisk om hvorvidt jeg nogen sinde ville finde den rigtige sandhed før jeg var gammel og grå og havde lært en masse og foretaget sammenligninger.

Jeg måtte gøre følgende erfaring som missionær, før jeg i højere grad kunne indse at man i visse tilfælde kan finde sandheden, før man foretager et vidtgående studium. Dermed vil jeg ikke sige at det ikke er relevant at studere, når man først har forstået sandheden. Studium får snarere en ny betydning, når man engang har fattet at det man lærer er sandt. Denne nye betydning afspejles i Herrens påbud om at søge efter kundskab . . . ved tro. (L&P 88:118).

„Modtag disse ting"

Pludselig, mens vi stod på gaden ramte en regndråbe papiret lige hvor gadenavn og husnummer stod skrevet. Det øvrige som hurtigt var nedkradset i missionærens lommebog kunne tydes som: „Prøv at se hvordan det går med den jugoslaviske dame i første lejlighed til højre". *„Nå ja,"* tænkte jeg, *„vi kunne gøre det, hvis vi hurtigt præsenterede os ved døren uden en forklaring om Mormons Bog. Hun er sikkert ikke interesseret alligevel. Det har faktisk været en ret kold og trist dag, og regnen siver ind gennem min trenchcoat."*

Min nye kammerats tilbageholdenhed betød at jeg atter engang måtte præsentere vort indledende budskab. Jeg var for træt, kold og utålmodig til at komme med et opmuntrende ord til ham. Idet vi nærmede os husets opgang, flyttede jeg min taske fra den ene skulder til den anden. De to tyske eksemplarer af Mormons Bog lå i bunden af min skuldertaske, hvor min kammerat havde lagt dem om morgenen imod min henstilling, og de vejede tungt på min skulder.

Min tilbageholdenhed med at tale om Mormons Bog ved vore indledende møder med folk og mod at bære rundt på de tyske eksemplarer, begrundede jeg med at vi ikke havde en oversættelse af Mormons Bog, som mange af de jugoslaviske arbejdere, der midlertidigt boede i Tyskland, kunne læse. De fleste af disse jugoslaviske arbejderes modersmål var serbokroatisk. Hvordan skulle de kunne få et vidnesbyrd om noget de ikke kunne forstå? Hvordan skulle de kunne „modtage disse ting", således som Moroni har påbudt det, hvis de ikke kunne tyde det som står på siderne? Det er rigtigt at nogle af dem kunne læse tysk, men de fleste havde svært ved dette sprog.

Således gik min kammerat og jeg op ad trappen til lejligheden, men idet vi bankede på døren, lagde vi mærke til en dame der kom op ad cementtrappen fra kælderen, bærende på en stor balje med nyvasket tøj. Hendes grove arbejdshænder stod i en stærk kontrast til hendes fine lyse ansigtshud og det dybsorte hår, som hun havde samlet nydeligt i nakken med et tørklæde i strålende farver.

Jeg gik lidt væk fra døren til lejligheden og talte til hende. Efter at have fortalt at vi var missionærer bemærkede jeg halvhjertet at vi kunne komme tilbage en anden gang eftersom klokken nu var mange. Alligevel inviterede hun os med indenfor.

Vi gik ind og jeg gav en forkortet version af den første lektie, der handlede om Joseph Smith, den første åbenbaring og Mormons Bog. Bagefter bar jeg et vidnesbyrd om sandheden af det jeg netop havde sagt og spurgte om hun kunne tænke sig at vide mere, idet jeg naturligvis forventede at hun ville sige nej og bede os gå. I stedet spurgte hun om vi havde et eksemplar af Mormons Bog som hun kunne se. Min kammerat skyndte sig at tage et eksemplar af Mormons Bog op af tasken som havde stukket mig i ryggen hele dagen. Han smilede skævt som om han ville sige: „Det sagde jeg jo!"

Jeg gav hende bogen og spurgte om hun kunne læse tysk. Hun sagde nej. Jeg skulle lige til at lægge bogen ned i tasken igen og forklare at vi desværre ikke havde nogen på et sprog hun kunne forstå. Men hun insisterede på at jeg skulle give hende bogen, og det gjorde jeg. Hendes ru fingre bladede let gennem de første sider med billederne af Joseph Smith, Moroni og de fordums civilisationer i Amerika. Hun stillede os forskellige spørgsmål om billederne og spurgte til sidst om hun måtte beholde bogen et par dage. Hun fortalte at hun havde en veninde der talte tysk, og at hun gerne ville vise bogen til denne veninde.

> *Det er muligt at kende sandheden i en idé, før vi kender alle detaljerne om den pågældende idé, på grund af Helligåndens magt til at vidne.*

Jeg kom straks i tanke om en lignende hændelse, hvor „veninden" viste sig at være leder i en lokal sekt, der ikke havde meget tilovers for vor sag. Til sidst sagde jeg dog ja og lod hende beholde bogen. Vi aftalte ikke et bestemt tidspunkt hvor vi skulle komme tilbage. Vi sagde bare at vi ville komme igen om et par dage.

Vi gik og min kammerat kom med en bemærkning om at det bestemt var en succes. Han sagde at han var sikkert på at vi havde fået en gylden kontakt. Jeg mumlede skeptisk „sikkert," og var stadig i stærk tvivl.

Et par dage senere var det min kammerats tur til at tilrettelægge dagens skema. Han foreslog at vi besøgte den jugoslaviske dame igen, hende vi havde givet den tyske Mormons Bog. Jeg syntes det var i orden, men var stadig overbevist om at vi ikke ville få noget ud af det. Vi fandt hvor hun boede og jeg gik i gang med at spørge hende, hvordan det var gået da hun viste sin veninde Mormons Bog. Hun sagde at veninden havde været optaget de sidste par dage, men at hun selv havde kigget bogen igennem, set på billederne og bedt Gud om at lade hende vide om bogen var sand, lige som jeg havde fortalt hende at Moroni bød læserne at gøre.

★ Se L&P 88:118

Vor himmelske Fader gør os en stor tjeneste, når han gennem Helligånden velsigner os med et vidnesbyrd om sandheden.

Hun sagde derpå at hun følte at bogen var sand og Guds ord.

Jeg blev forbløffet over hendes ord. Efter at være blevet afvist så mange gange var jeg ikke sikker på om hun var oprigtig. Jeg spurgte hende igen om hvor god hun var til at læse tysk. Hun gentog at hun ikke kunne læse tysk, men at hun havde tænkt over det vi havde talt om og havde bedt. Min første reaktion var mistro. *Hvordan* tænkte jeg, *kunne hun få et vidnesbyrd om en bog hun ikke engang kunne læse?*

I mellemtiden blev min kammerat klar over at hun virkelig vidste at Mormons Bog var sand og var meget begejstret ved udsigten til nye muligheder. Han opfordrede mig til at lære hende noget mere. Jeg vendte tilbage til begyndelsen på lektien om Joseph Smith og den første åbenbaring, stadig lidt skeptisk ved situationen. Vi afsluttede mødet og kom tilbage for at afholde flere. Efter et par ugers undervisning blev damen døbt. Med tiden fik hun en Mormons Bog som hun selv kunne læse og forstå.

Da hun først forsikrede os at hun vidste at Mormons Bog var sand, lagde jeg mærke til at hendes interesser og evner til at lære evangeliets principper ændredes, i sammenligning med andre undersøgere vi før havde undervist. Hun var næsten som et lille barn, og godtog ivrigt med store øjne alt hvad vi havde at sige. Hun var ikke som andre undersøgere, der var parate til at kritisere hvert eneste ord vi sagde, for at bevise eller modbevise sandheden i vort budskab. Hendes kundskab om Mormons Bog og evangeliet blev hurtigt større, i modsætning til alle andre vi før havde arbejdet med. Hun virkede som om hun netop var et sådant menneske som Moroni tænkte på, da han sagde til dem der „modtager disse ting" (Moroni 10:4) og får åbenbaret sandheden, selv om hun endnu ikke havde „*læst* disse ting" (Moroni 10:3, fremhævelse tilføjet).

„Søg efter kundskab . . . ved tro"

Jeg har mange gange tænkt over hvor betydningsfuld denne oplevelse var. Jeg blev ved gennem længere tid at have vanskeligt ved at tro på at man kunne få kundskab om sandheden uden først at have studeret en hel del. Først for nylig fik jeg indsigt i, hvad der måske var så betydningsfuldt ved denne jugoslaviske kvindes omvendelseshistorie.

Det er muligt at erkende sandheden i en idé, før vi kender alle detaljerne om den pågældende idé, på grund af Helligåndens magt til at vidne. Når et menneske søger sandheden, kan Gud bibringe den pågældende forståelse for at en idé er sand, på grund af dette menneskes tro, selv om vedkommende mangler udstrakt kundskab til denne idé. Et menneske der én gang har modtaget et vidnesbyrd om sandheden kan koncentrere sig om at lære om dette vidnesbyrd og derved „søge kundskab . . . ved tro" (L&P 88:118). Alma forkyndte: „Og som jeg sagde angående tro: tro er derfor ikke at have fuldkommen kundskab om noget; men dersom I har tro, har I håb om det, som ikke ses, men som er sandt" (Alma 32:21).

Det er klart at kundskaben om at noget er sandt ikke kan gives til enhver før de har læst noget, således som vi kan lære af Oliver Cowderys erfaring, da han oversatte Mormons Bog. Herren advarede Oliver idet han sagde: Knur ikke, min søn; thi det er visdom for mig, at jeg har handlet således mod dig.

Se, du har ikke forstået det ret. Du har troet, at jeg ville give dig, uden at du selv gjorde dig nogen anstrengelse, blot du bad.

Men se, jeg siger dig: du må udtænke det i dit eget sind, og da må du adspørge mig, om det er rigtigt; og dersom det er rigtigt vil jeg bevirke, at dit hjerte brænder i dig, derved skal du fornemme at det er rigtigt (L&P 9:6-8).

Som en modsætning er profeten Joseph Smiths oplevelser, da han modtog og skulle opbevare guldpladerne, et godt eksempel på hvordan man kan få forståelse for sandheden længe før man har lært noget mere indgående om den. Profeten forstod så sikkert at guldpladerne indeholdt sandheden at han kunne kæmpe imod pøbelhoben, klare at lide forfølgelser og i det hele taget ofre så meget for at sikre pladerne. Alt dette skete i virkeligheden før han fik chance for at lære om de lærdomsmæssige budskaber i bogen.

Hvorfor er der tilsyneladende en forskel mellem disse to hændelser? Det er utvivlsomt fordi der findes tidspunkter, hvor Herren er ivrig efter at vi skal koncentrere os direkte om at lære hvordan sandheden kan anvendes i vort liv. Når vi så har modtaget et vidnesbyrd om sandheden behøver vi ikke at bruge tid på at afgøre om en idé er sand, hvorpå vi direkte kan gå i gang med at lære at anvende denne sandhed for det, vi har med at gøre i vort daglige liv.

Vor himmelske Fader gør os en stor tjeneste, når han gennem Helligånden velsigner os med et vidnesbyrd om sandheden. Har vi et vidnesbyrd om Gud, så har vi fået „fast tillid til det, man håber, overbevisning om ting, man ikke ser" (Hebr. 11:1). Med en sådan fast tillid og overbevisning bliver vi ivrige efter at opnå mere lys og kundskab fra vor himmelske Fader, således som det var tilfældet med den jugoslaviske kvinde. Vi koncentrerer os så om at forstå vor himmelske Faders vilje med os, hans tanker og hans veje, som ikke er vore tanker og vore veje.

Det er derfor vigtigt at vi hele tiden bestræber os alt hvad vi kan for altid at være i harmoni med Ånden. Kun hvis vi forbliver i harmoni med Ånden, kan vi kvalificere os til at modtage vidnesbyrd om sandheden fra Gud, og derfor få anvisninger i den vigtige lærdom der angår vort liv. Hvis vi forbliver i harmoni med Ånden og fra tid til anden modtager vidnesbyrd om sandheden, gør vi mere effektivt brug af denne jordiske prøvestand, og vil hurtigere kunne gå fremad mod ophøjelse. □

Arlin Neser er andenrådgiver i ældsternes kvorum i sit ward i Los Angeles, Californien.

Børnestjernen 3/1985

Mary Pratt Parrish

Smæld med pisken

Tommy og Betsy stod nede ved bækken og skurede middagstallerkenerne med hvidt sand, da de hørte Brigham Young kalde de hellige til møde på torvet. De kunne knapt nå at skylle tallerkenerne i det kogende vand deres mor havde parat, før de 5000 mennesker i Sugar Creek lejren i Iowa samlede sig for at høre hvad deres leder, Brigham Young havde at sige. Hans budskab lød kort og godt: „Jeg foreslår at vi fortsætter vor rejse. Alle som ønsker det kan følge mig." Tommy jublede. Han greb Betsys hænder og snurrede hende rundt idet han råbte: „Vi rejser mod vest. Endelig rejser vi mod vest." Pludselig stoppede han op og sagde: „Vi kan ikke rejse mod vest nu! Far er her ikke."

Tommys mor kunne se hvor skuffet han var. „Jeres far er sikkert hjemme i morgen middag," sagde hun. „Han regnede med at blive færdig med sit arbejde i St. Joseph i dag, og hvis vi har alt parat kan vi tage af sted så snart han kommer hjem."

Tommy følte sig straks bedre tilpas og da præsident Young gav tegn til at det lange vogntog med 500 vogne kunne begynde at køre, vinkede han og Betsy glade farvel til mange af deres venner og naboer. Da vogntoget var ude af syne skyndte de sig hjem og spurgte deres mor hvad de kunne gøre for at de kunne gøre sig klar til at tage af sted.

„Du kan kærne smør," sagde mor til Betsy.

Mens Betsy kærnede smør fyldte Tommy vandtønden og satte den fast udvendigt på vognen, så familien havde frisk vand at drikke når de kom til en lejr der ikke lå i nærheden af en kilde eller en flod. Da Tommy kom tilbage fra bækken, så han en vogn køre ind på lejrpladsen.

„Det er far!" råbte han og satte spanden han stod med i hånden ned, for at løbe sin far i møde.

„Kan vi tage vestpå nu, hvor du er kommet?" spurgte Tommy. „Over halvdelen er allerede taget af sted."

Tommys far lo. „Jeg tror ikke vi kan tage af sted her i eftermiddag," svarede han. „Jeg har købt en ny vogn og et spand okser i St. Joseph. Det var derfor jeg kunne komme hjem i dag. Men de mænd jeg var sammen med kommer ikke tilbage før i morgen. Vognen er lastet med majs og hvede, og vi må først lave en presenning til at lægge over den."

„Hvem skal køre den nye vogn?" spurgte Tommy.

„Det tror jeg din mor skal," svarede hans far.

„Det kunne jeg ellers godt," sagde Tommy.

Tommys far svarede ikke lige straks, men så sagde han: „Det tror jeg godt du kunne. Du skal få lov at prøve." Og inden okserne blev spændt fra vognen, lærte Tommys far ham hvordan han skulle holde tømmerne og hvordan han skulle smælde med pisken, for at sætte okserne i gang uden at gøre dem fortræd.

Tommy var så ivrig efter at styre okserne at han arbejdede hele eftermiddagen for at sikre sig at han komme af sted afsted tidligt næste morgen. I floden gennemblødte han de seks lister af særlig træ som hans far havde haft med hjem fra St. Joseph. Da de var bløde og bøjelige hjalp han sin far med at sætte dem fast på vognens ene side, forme dem i buer og sikre dem på den anden side. De hjalp hinanden med at løfte den store presenning over buerne og stramme den før de satte den fast på hver sin side af vognen.

Bagefter hjalp Tommy sin far med at lave en lang, dyb kasse til mad, og sammen fastgjorde de den på den ene side af vognen. Det lille hønsebur hans far havde haft med hjem fra St. Joseph blev sat fast på den anden side af vognen. Det var til de 6 høns han også havde med. Betsy håbede at én af hønsene ville få små kyllinger.

Betsy og hendes mor pakkede madkassen med de tallerkener og den mad de skulle spise om dagen, og derpå hængte de de store jernkedler på siden af vognen. Da mor havde æltet dejen, formede hun noget af det til brød og Betsy lavede kiks som blev bagt over de glødende kul i den hollandske ovn.

Næste morgen stod Tommy særlig tidligt op. Han var alt for spændt til at kunne sove, fordi han hele tiden tænkte på at han skulle styre okserne. Endelig var vognene pakket og Tommy klatrede op og satte sig ved siden af sin mor, for at vente på signalet til at det lille vogntog på 32 vogne kunne begynde turen mod vest.

Omsider lød signalet og Tommy trak i tømmerne og smældede engang med pisken hvorpå vognen satte sig i bevægelse. Det var første gang Tommy nogen sinde havde styret okser og han var så optaget af det han gjorde, at han ikke lagde mærke til at solen skinnede fra en klar himmel eller hvor varmt det var blevet. Han lagde heller ikke mærke til at hans mor havde erstattet den tunge vinterfrakke med et let sjal. Han vidste kun at det var nødvendigt at han smældede oftere med pisken for at holde okserne i bevægelse. Pludselig blev han klar over at det var fordi jorden var optøet. Vognhjulene sank dybere og dybere ned i den bløde præriejord og det blev sværere og sværere for okserne at trække læsset.

Tommy var bange for at de aldrig ville indhente de andre i vogntoget, som forlod Sugar Creek dagen før. Han blev overrasket og glad da hen sent om eftermiddagen hørte stemmerne og vidste at de ikke var langt fra lejren. Han førte okserne med en blid og beroligende stemme.

„Bliv ved," sagde han. „Træk sammen." Okserne reagerede som om de forstod hvert eneste ord. De slingrede fremefter med en sådan kraft at hjulene rullede nemt afsted, og det varede ikke længe før Tommy befandt sig i lejren, omgivet af beundrende venner.

„Har du styret hele vejen fra Sugar Creek?" spurgte en af dem.

„Det er fantastisk," sagde en anden. „Jeg ville ønske min far ville give mig lov til at styre."

Pludselig begyndte det at regne. Først var det let regn som ikke generede Tommy mens han malkede koen og hjalp sin far med at fodre okserne. Senere, da de skulle til at slå teltet op, regnede det så voldsomt at det sved i Tommys skuldre. Det blæste så kraftigt at de ikke kunne holde på teltet.

„Vi bliver nødt til at klare os uden telt i nat," afgjorde far til sidst.

„Hvor skal du og mor sove?" spurgte Tommy. „Min vogn er så fuld af majs og hvede at ingen kan sove i den."

„Du og Betsy kan sove sammen med mor i den anden vogn," sagde hans far, „og jeg vil rede en seng under vognen til mig selv."

„Jeg vil sove under vognen," sagde Tommy stille.

Hans far svarede ikke lige med det samme, men Tommy kunne mærke på hans håndtryk at han var stolt af at hans søn havde tilbudt at sove under vognen.

Til sidst sagde far stille: „Jeg skal nok hjælpe dig med at samle fyrregrene til at lægge på jorden, så du ikke synker ned i mudderet."

Tommy var glad da de havde samlet fyrregrene nok, for det var vanskeligt at skære dem af i den silende regn. Han og hans far lagde det sammenlagte telt hen over fyrregrenene på en sådan måde at teltet fra begge siger kunne lægges hen over sengetøjet, så Tommy ikke blev våd.

Da sengen var klar kravlede Tommy ind i den. Lige straks var han bange for at være alene i uvejret. Han havde aldrig før hørt en så voldsom torden, og set lynene så tæt på at han kunne få øje på små ildebrande i trætoppene hvor lynet havde ramt. Selv om Tommy vidste at den kraftige regn snart ville holde inde var han alligevel bange. *Hvad nu hvis lynet slår ned i vognen, hvor de andre sover?* tænkte han. Han fik lyst til at kalde på sin far for at få trøst, men han ønskede ikke at nogen skulle vide at han var bange.

Jeg vil bede vor himmelske Fader hjælpe mig, sagde han til sin selv. Og det gjorde han. Tommy forventede nærmest at hans bøn ville blive besvaret ved at uvejret ville holde op. Men i stedet blev den besvaret ved at Tommy ikke længere var bange.

Så begyndte Tommy at kunne lide uvejret. Det var nærmest som et kæmpe-fyrværkeri rundt omkring alle vegne. Han ønskede ikke længere at falde i søvn, men i stedet for ønskede han, at han kunne holde sig vågen, så han ikke gik glip af noget som helst. Men eftersom uvejret varede hele natten gled Tommys øjne til sidst i. Han åbnede dem ikke igen, før han mærkede at hans fødder var våde og opdagede, at den lille bæk ved siden af det sted hvor de havde lejret sig, var blevet til en rivende strøm i nattens løb.

Tommy kaldte ivrigt på sin far: „Bækken er svømmet over og baghjulene står i vand!"

Tommys far kom øjeblikkelig ud af vognen. Da han blev klar over situationen hjalp han Tommy med at hive sengetøjet ud under vognen, hvorpå de spændte begge okseforspandene for, så de kunne trække vognen op af vandet. Jorden var fedtet, så okserne kunne ikke få fodfæste.

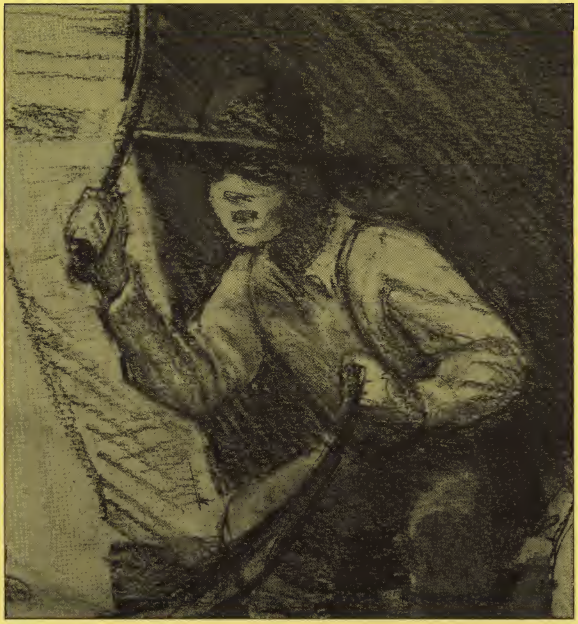
„Vi kommer til at lægge en vej af kraftige grene," sagde Tommys far. Dertil måtte Tommy og hans far fælde mange træer. De skar de kraftige grene af og lagde dem side om side tæt foran og ved siden af vognen. Derpå tog de nogle pilekviste og bandt grenene stramt sammen, så de ikke kunne rulle. Da dette var gjort pakkede de kraftigt græs og fyrrenåle på vejbelægningen, så okserne ikke kunne glide og ødelægge arrangementet.

Til sidst drev de de forskræmte okser op over vejen som de havde lavet og spændte dem for vognen. Far talte beroligende til okserne: „Kom nu, træk sammen."

Okserne trak virkelig sammen. De tunge vognhjul rullede op af mudderet, henover det kraftige græs på den vej de havde lavet, og ud på vejen som Israels lejr skulle benytte til rejsen den dag.

Tommy råbte:

„Hurra!" Han kunne se på sin mors ansigt, at hun var stolt af sine to „mænd". ☐

„Fællestid"

Yndlingssange

Pat Graham

„Glad hjerte er godt for legemet"
(Ordsp. 17:22)

Hvis I har en yndlingsprimary-sang, så elsker I sikkert at synge den og kan alle ordene udenad. Bed jeres mor eller lærer synge én af deres yndlingssange som de har lært som barn. I vil blive overrasket over hvor godt de husker ordene. Hvis I kommer på besøg i primary andre steder i verden vil I rigtigt føle jer hjemme for drengene og pigerne synger de samme sange som I gør i jeres primary.

Den der skriver teksten til en sang kaldes forfatteren, og hans eller hendes navn står til venstre over noderne. Den der skriver musikken til sangen kaldes komponisten og hans eller hendes navn står til højre over noderne.

Somme tider arbejder en forfatter og en komponist sammen med at skrive en sang. Andre gange benytter en komponist et digt eller et skriftsted og skriver musikken til det. Ind imellem er det den samme der skriver både tekst og musik.

Naomi W. Randall
Mildred Tanner Pettit

I 1957 skulle søster Naomi Randall sørge for at der blev skrevet en ny sang til primarys generalkonference. Hun ringede til Mildred Pettit, et tidligere medlem af primarys hovedbestyrelse som havde skrevet sange og operetter for børn og bad hende hjælpe sig med musikken. Søster Randall sagde at hun ville skrive teksten til sangen og sende den til søster Pettit.

Inden søster Randall gik i seng den aften bad hun om hjælp til at skrive den rigtige tekst til sangen. Nogle timer senere vågnede hun, stod op og skrev tre vers. Så takkede hun vor himmelske Fader fordi han havde hjulpet hende og senere sendte hun teksten til søster Pettit.

Søster Pettit ville også gerne have at musikken skulle være således som Herren ønskede det. Hun syntes hun vidste hvordan melodien skulle lyde, men den sidste takt skrev hun om og om igen, og hun fik sine børn til at synge den mange gange inden hun endelig var tilfreds og syntes at den var rigtig. De to kvinder arbejdede sammen på koret og i løbet af en uge var sangen færdig.

Senere foreslog ældste Spencer W. Kimball en ændring i den engelske tekst. Her var det „Teach me all that I must know" der blev ændret til „I must do". Ældste Kimball forklarede at det ikke er nok at kende evangeliet, vi må også gøre noget. I den danske oversættelse blev det også nødvendigt med en ændring fra „Lær mig alt, hvad jeg skal nå, så Gud vil elske mig" til „Lær mig hvad jeg gøre må, for hjem til Gud at nå" – eftersom Gud elsker alle børn, men vi er nødt til at gøre noget for at komme hjem til ham.

Søster Randall tror at „vi kan lære evangeliet gennem sang" og at „de

sandheder som når vort hjerte gennem sang vil kunne hjælpe os på kritiske tidspunkter i vort liv".

Elizabeth Fetzer Bates

Elizabeth Fetzer Bates underviser i klaverspil og har seks børn. Hun blev fuldstændig blind i 1951. Hun accepterede sin blindhed som en udfordring og besluttede sig til at hun ville lære at gøre alt hvad hun overhovedet kunne. Hun sagde: „Jeg skrev ‚Pionerbørn' (Syng med Mig, E-1) fordi vi alle er pionerer – ingen har oplevet vore dage før nu."

I 1969 skrev hun „Mormons Bog" (Syng med Mig, B-87) fordi hun elsker Mormons Bog og er så taknemlig for Amerika. Hun tror at børn holder af denne sang fordi den er så enkel, og så sand.

Søster Bates giver stadigvæk undervisning i klaverspil og hun synes at alle burde skrive en sang. „Vor himmelske Fader har skabt så meget smukt i verden at vi bør synge mens vi går igennem den! Vi vil altid være lykkelige hvis vi husker at være taknemlige."

J. Spencer Cornwall
Rose Thomas Graham

Mens Spencer Cornwall endnu kun var fire år lærte han at spille på et orgel med blæsebælg. Han kunne ikke nå pedalerne, så hans bror måtte betjene dem for ham. Spencer var så ivrig efter at lære at han fik undervisning om morgenen, øvede sig om eftermiddagen og kom allerede tilbage næste morgen for at blive undervist igen.

Da bror Cornwall blev ældre og arbejdede med at akkompagnere blev han tilsynsførende med musikken i en underskole i Salt Lake distriktet. Han dirigerede også Tabernakelkoret i 23 år. Han syntes at det var pragtfuldt når mennesker kom sammen for at synge og spille med hinanden. Han sagde: „Min største glæde har været at lære børn at synge og opdage glæden ved selv at skabe musik."

Musikken var hele hans liv og han komponerede endnu da han var 95 år.

Da *Syng med Mig* blev samlet blev der brug for sange med særlige tekster om mormonerne. De der samlede bogen kontaktede digteren Rose Thomas Graham, som eventuelt kunne skrive tekster. Blandt hendes samling af tekster blev udvalgt „Guldpladerne" (B-57). Senere blev bror Cornwall bedt om at skrive musik til denne tekst.

Clara Watkins McMaster

Clara McMaster var nr. 11 i sin families børneflok, og hun lærte i en tidlig alder at elske musik. Hun sang og akkompagnerede andre på klaver under sin opvækst i Brigham City i Utah. I 22 år var hun medlem af Tabernakelkoret. I dag synger hun og hendes mand ofte sammen ved forskellige anledninger i kirken. „Musik er én af Guds rige gaver, som han har skænket verden for at gøre livet lysere og lykkeligere for sine børn," siger søster McMaster.

Mens søster McMaster arbejdede i Primarys hovedbestyrelse blev hun bedt om at skrive en sang til det første ærbødighedsprogram. Hun sled hårdt i det og bad om at hun måtte blive tilskyndet til at skrive det der var bedst for børnene. En dag hun stod og kiggede ud af vinduet mens hun funderede over sin opgave, fik hun en idé. Hun gik hen til klaveret og skrev den hurtigt ned. Sangen var „Ærbødigt, roligt" (Syng med Mig, A-9). „Jeg følte mig meget ydmyg," sagde hun. „Hvis du forbereder dig og gør alt hvad du kan, så vil vor himmelske Fader hjælpe dig."

Søster McMaster har skrevet andre dejlige primarysange, som f.eks. „Hvad enten jeg hører fuglenes sang", (Syng med Mig, B-59) og „Lær mig at leve i lys", (B-45).

Anvisninger:

1. Læs om de mennesker som har skrevet hver enkelt af de primarysange som her er nævnt, og syng derpå sangen.
2. Klip billederne ud af forfatter og komponist og sæt dem på nogle papirer hvor sangteksterne står. Disse „nodebilleder" kan sættes enten ovenover, nedenunder eller ovenpå nodernes titel.
3. Spil, eller bed én som kan noder om at spille den melodi du har komponeret ved at anbringe noderne. Flyt rundt på noderne og find ud af hvor du helst vil have de skal være.
4. Sæt tekst til din melodi. F.eks.: „Min egen sang", passer til den melodi som noderne f.eks. angiver. Prøv at digte andre ord som passer til musikken.

Ideer til fællestid

Lav forstørret nodepapir på tavlen eller en plakat. Klip ni cirkler ud til noder. Skriv en sangtitel, forfatter, komponist eller forfatter/komponist på hver node.

2. Koncentrer jer om én sang ad gangen og anbring noderne til begyndelsen af den sang du har valgt rigtigt på nodelinierne. Få nogle børn eller lærere til i forvejen at tale om sangen.
3. Sæt noderne til begyndelsen af én af de nævnte sange på nodelinierne. Lad børnene kigge på noderne og prøve om de kan genkende den ved hjælp af deres musikøre. Syng derpå sangen.
4. Få børnene til at placere noderne tilfældigt på linierne. Få derpå pianisten til at spille melodien efter noderne. Bed børnene nynne den. Se om de kan finde på nogle ord til melodien.
5. Bed børnene „gå på jagt" i sangbogen og finde sange som har den samme komponist eller forfatter. Syng flere sange af den pågældende.
6. Bed en lokal komponist eller digter fortælle nogle af sine oplevelser for børnene.

Vi kan komme til at ligne Jesus mere

Vi kan komme til at ligne Jesus mere hvis vi gør det rette. Når vi gør det forkerte vil vi komme til at ligne ham mindre. De henvisninger der står her, er til skriftsteder der handler om én eller flere egenskaber eller gerninger som kan hjælpe dig til at komme til at ligne Jesus mere eller mindre.

Før du spiller spillet skal henvisningerne klippes ud langs de tykke streger eller kopieres på et stykke papir hvorfra du kan klippe det ud. Læg sedlerne i en lille skål. Læg en sten eller en anden lille ting for hver spiller på hver af felterne i kolonnen hvor der står START.

Nu skal I skiftes til at vælge et skriftsted, læse det højt og flytte enten en plads frem imod Jesus (hvis skriftstedet handler om gode egenskaber eller gerninger) eller en plads borte fra ham (hvis den handler om dårlige egenskaber). Hvis du mangler hjælp til at afgøre hvilke vej du skal flytte, kan du se på listen med nøgleordene. Når du har flyttet din spillebrik lægger du sedlen med henvisningen tilbage i skålen og blander den med de andre. Spillet er slut så snart den første spiller når Jesus.

Joh. 15:12	Matt. 3:2
1 Joh. 2:11	Joh. 8:32
Mark. 11:22	Alma 42:12
Moroni 7:47	1 Tess. 5:18
Matt. 13:58	Ordsp. 16:18
Ef. 4:32	13. trosartikel
L&P 51:9	Ap. G. 2:41
L&P 42:85	Matt. 5:9
2 Ne. 9:34	Kol. 3:20
Mosiah 2:18	Hebr. 10:36
Es. 1:19	1 Kong. 3:9
1 Mos. 6:5	1 Tess. 5:17
L&P 68:31	3 Ne. 29:5

Nøgleord

Fremad

dåb
Kristi rene kærlighed
handle redeligt
tro
sige tak
ærlig, sandfærdig osv.
gode, barmhjertige, tilgive
arbejde, tjene hinanden
elske hverandre
adlyde jeres forældre
udholdenhed
fredsstiftere
bede
omvendelse
forstå sandheden
lydhørt hjerte
villig, lydig

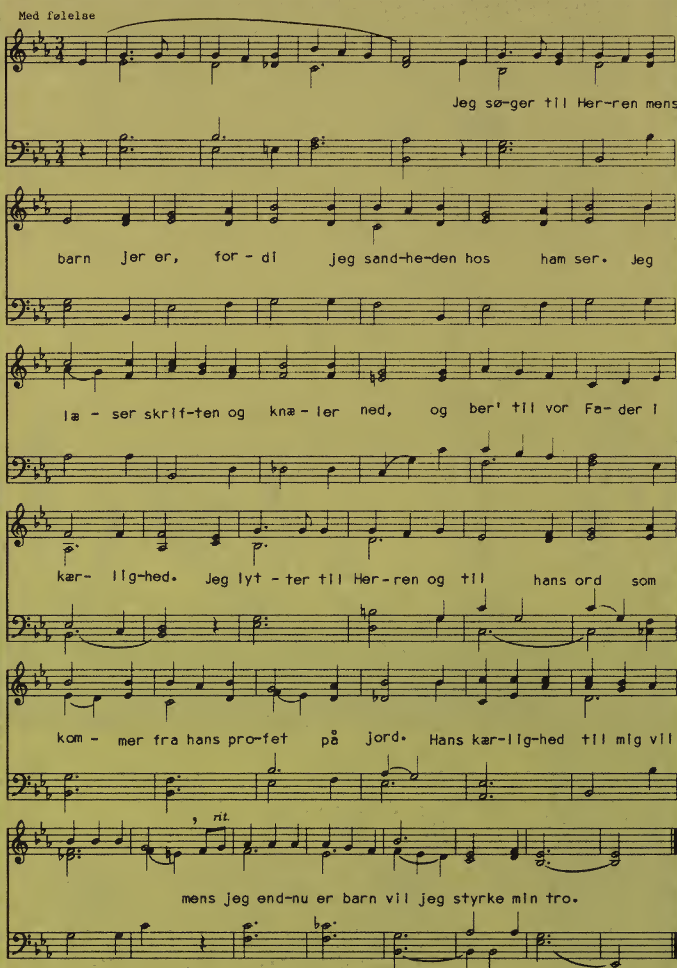
Tilbage

fornægte Kristus
ulydighed
hader
lediggang, griskhed
løgner
hovmod
stjæle
vantro
ondskab

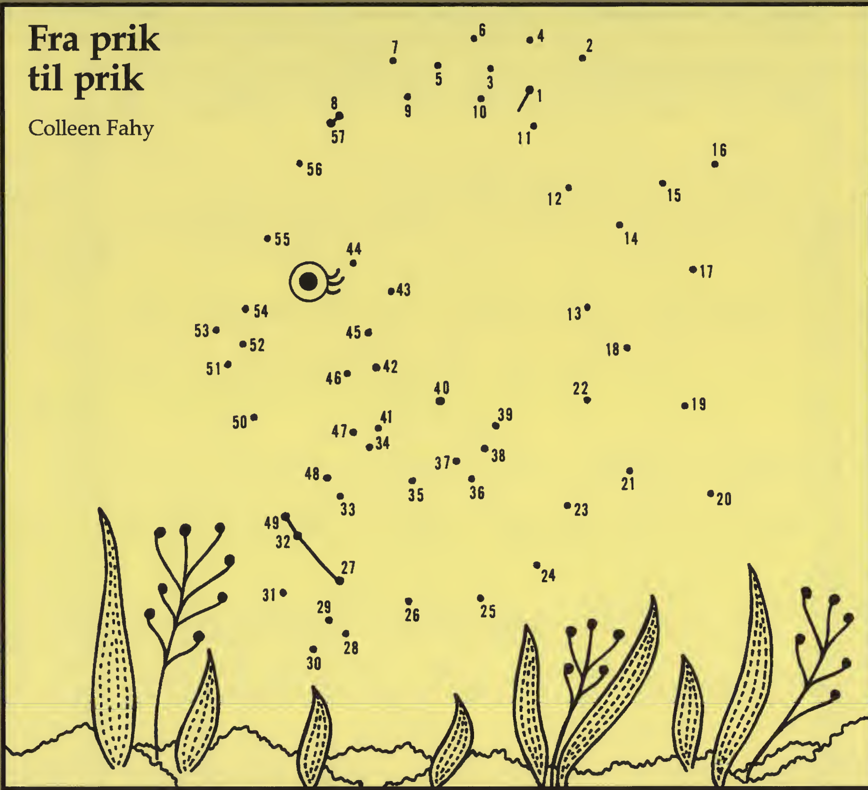
Jeg søger til Herren

Joanne Doxey

Fra prik til prik

Colleen Fahy

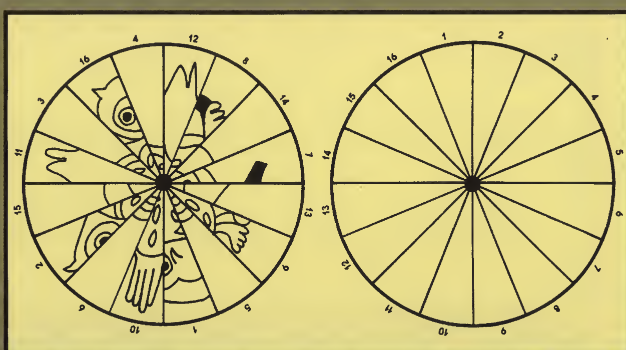

BARE FOR SJOV

Tegn en fugl

Donna Lugg Pape

Du kan tegne en fugl ved at overføre tegningerne i felterne til venstre i de blanke felter til højre med tilsvarende nummer.

Samarbejde i familieråd

Faderen kalder på sine fem børn: „Lad os holde møde!" Familien der er kendt med kaldet kommer fra alle husets hjørner og fra haven, for at samles omkring køkkenbordet. Nu skal der holdes familieråd.

Kirkens medlemmer lærer at der er forskel på familieråd og familiehjemmeaftenen. „Når familiens medlemmer mandag aften samles for at lære om evangeliet, nyde hinandens selskab og have det morsomt sammen, så er det en familiehjemmeaften.

Når familiens medlemmer samles for at træffe vigtige beslutninger, for at disciplinere eller tilrettelægge begivenheder, så er det et familieråd." (Mechizedek Priesthood Study Guide 1974-75, s. 167).

„Familierådet er det mest fundamentale råd i kirken. Dette råd kan under faderens og moderens ledelse mødes for at drøfte familieproblemer, tilrettelægge økonomi, planlægge, støtte og styrke hverandre, bede for hinanden og for familien." (*Vor familie*, pjece fra 1980, s. 7). Til et sådant rådsmøde kan familien organisere sig og samlet reagere på de råd der kommer fra kirkens brødre.

Problemer eller beslutninger der kun gælder et enkelt barn – f.eks. kaldet til en mission, eller individuelle problemer med disciplinen – kan klares mere effektivt på tomandshånd.

Før et rådsmøde bør forældrene afgøre hvilke ting der skal klares af familien som helhed. En mor har forklaret at hun og hendes mand talte om tingene og var enige før familierådet „eftersom vi før mødet har løst de uoverensstemmelser vi eventuelt havde om de pågældende sager. Vi er enige om hvilke problemer vi trænger til at behandle. Vi ved i hvilken retning vore børn skal styres. Vi har sammen bedt om Herrens inspiration til at vejlede os til at gøre som han ønsker."

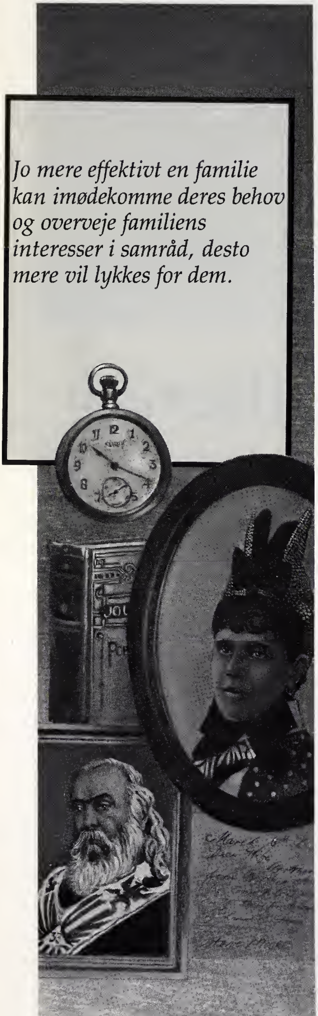
Der findes naturligvis ingen retningslinier for hvor ofte en familie bør mødes. Der bør afholdes familieråd tit nok til at imødekomme familiens individuelle behov, men ikke så tit at de bliver meningsløse. Nogle familier afholder rådsmøde hver uge efter familieaftenen. Andre holder møder hver søndag eller fastesøndag, og atter andre holder rådsmøder når der er et særligt behov for det.

Mødets form vil være forskelligt fra familie til familie og vil ændre sig i forhold til familiens skiftende behov. Et familieråd hvor der lægges planer for genealogisk arbejde bliver formodentligt anderledes end et hvor der samordnes aktiviteter eller opstilles familieregler.

Det ideelle er at faderen præsiderer. I et hjem uden far er det moderen der præsiderer. Om nødvendigt kan forældrene bede et af børnene skrive referat af det der drøftes, beslutninger der træffes, og opgaver der er tildelt. Mødet bør indledes og sluttes med bøn.

Eftersom det er *familie*råd, bør *alle* familiemedlemmerne deltage. De bør hver især opfordres til at komme med deres ideer og forslag. En far husker følgende: „I begyndelsen måtte jeg spørge dem der ikke sagde noget. ‚Greg, hvad mener du om det?' ‚Syl-

via, hvad synes du?' Efterhånden som de blev klar over at vi virkelig ønskede at høre fra dem og at deres meninger blev værdsat, deltog de mere åbent." En anden far bad familiens medlemmer i ugens løb tænke over et specielt familieproblem. De skulle hver især forberede sig til næste møde og komme med eventuelle løsninger. Derved fik familiens medlemmer mulighed for at tænke over hvad de ville sige, og derved havde de mere lyst til at deltage.

Jo mere effektivt en familie kan imødekomme deres behov og overveje familiens interesser i samråd, desto mere vil lykkes for dem.

„Det er nødvendigt at man lytter til hinanden, kommunikerer ærligt og viser respekt for andres meninger og følelser, for at sådanne møder skal blive vellykkede." (*Vor familie*, s. 7.) Hvis familiens yngste foreslår at gå ud og grave orm op inden en fisketur til den næste familieaktivitet, må de ældre børn ikke sige at det er dumt. Hvis alle får lov til at give deres besyv med før en ting besluttes, vil familiens medlemmer få lettere ved at være høflige overfor hinanden og bedre kunne se at der er mere end én måde at se tingene på.

Når familiens medlemmer hver især har sagt hvad de mener, vil det være godt at alle er enige om den beslutning der træffes. Kan de ikke blive enige må forældrene bede dem tænke yderligere over problemet og bede om det. Kan de stadig ikke blive enige må forældrene, som en præsiderende myndighed, træffe den endelige beslutning. Når forældre gør dette bør de omhyggeligt overveje den enkeltes forslag, samtidig med at de benytter deres egen erfaring og den inspiration de har ret til at modtage. „Det er ikke et problem i vor familie," sagde en far. „Børnene er i reglen parate til at støtte det når der træffes beslutninger under familieråd, fordi de selv har så stor en andel i at træffe dem. De ved at det de siger bliver værdsat. Vi påskønner deres støtte og villighed til at holde sig til vore beslutninger."

Noget af det der drøftes til et familieråd kan være fortroligt. Familiens medlemmer er nødt til at vide at sådanne ting er fortrolige og at de ikke bør omtales uden for familien. Dersom denne regel strengt overholdes vil loyalitetsfølelsen og sammenholdet i familien styrkes.

Man kan ikke løse ethvert familieproblem til et familieråd. Der kan være sager som forældre, som familiens ledere, bør afgøre uden børnene er med, og man bør ikke stemme om Guds love til et familieråd. Der vil for eksempel ikke være nogen mening i at drøfte hvorvidt et familiemedlem skal adlyde loven om at være ærlig eller ej.

Et familieråd kan anvendes til drøftelsen af familiens interesser og fremgangsmåder. Det kunne f.eks. være passende at behandle emner som disse til et familieråd:

Hvordan kan vi opdele arbejdet så alle bliver tilfredse? Hvor meget tv bør vi se og hvilke programmer bør vi vælge? Hvordan kan vi få råd til at købe nogle hårdt tiltrængte møbler? Hvordan kan vi få mere orden i hjemmet? Hvad kan vi gøre for ikke at skændes så meget i familien? Hvilke familieregler bør vi fastsætte? Hvilke aktiviteter kan opmuntre os til at holde sabbatsdagen hellig?

Jo mere effektivt en familie kan imødekomme behov og overveje familiens interesse i samråd, desto mere vil lykkes for dem.

Til et familieråd kan man også tilrettelægge skemaer og samordne individuelle aktiviteter og familieaktiviteter. Somme tider har en i familien brug for de andres hjælp. Til familierådet kan man lægge planer om at imødekomme sådanne behov. I en familie får man tingene til at glide jævnt i huset ved at få hver enkelt til at fortælle om planlagte aktiviteter, derpå taler man om eventuelle konflikter, opfordrer de forskellige til at sige deres mening og prioritere således at de mindst vigtige aktiviteter tilsidesættes til fordel for vigtigere.

Mange gange kræves det at der træffes beslutninger hvor skemaet tilpasses hvis aktiviteter indtræffer på samme tid. For at undgå konflikter af den slags har en familie anskaffet en kalender hvor der er tilstrækkelig plads til at skrive aftaler, skolebegivenheder, fødselsdage og andre særlige familiebegivenheder. Når familiens medlemmer nævner hvilke aktiviteter de skal til i den kommende uge skrives disse på kalenderen til familierådet. Et hurtigt blik på kalenderen om morgenen minder hver enkelt om deres særlige gøremål den dag.

Endelig er der det formål med familieråd at fremme arbejdet med evangeliet inden for familien. De fire fundamentale områder som præstedømmet lægger vægt på, kan benyttes som en retningslinie for planlægningen og vurderingen af familiens fremgang på dette område. Lad os se på hvordan de kan anvendes i familier.

Fundamentale Punkter som den enkelte og Familien bør koncentrere sig om:

Genealogi

Når du læser i din mindebog opdager du så at den er sørgelig tynd, at der sidder et billede af templet, som inderligt minder dig om noget arbejde der bør gøres? Er din personlige mindebog og dine børns, stadig et virvar af minder der endnu ikke er nedskrevet? Og hvor længe er det siden du sidst var i templet? Hvorfor ikke drøfte og planlægge disse ting til et familieråd? Familier kan sætte sig mål for genealogiske undersøgelser. Måske ved ingen af jer rigtigt hvad I skal gøre eller hvor I skal begynde. Måske kunne familiens medlemmer lægge planer om at finde ud af noget mere om de mennesker hvis navne står på jeres anetavler. En af dem kunne få til opgave at tale med bedsteforældre eller andre slægtninge. Andre kunne skrive breve og søge oplysninger eller bekræftelser på sådanne oplysninger.

Til rådsmødet kunne I også arbejde sammen på jeres personlige historie, få ideer frem til hvordan I kan organisere beretningerne og føre dem op til dato. Familiens medlemmer kunne sammen fastsætte tider hvor arbejdet kunne udføres og en dato hvornår det skal være færdigt.

Og så er der templet. Måske er de yngste børn parate til at hjælpe til i huset, så familiens medlemmer som har en tempelanbefaling kan komme i templet. Hvis familien bor længere væk fra templet kan de lægge planer om at opspare de nødvendige penge til rejsen.

Timeligt velfærd

Har I lagt mærke til om jeres tøj er begyndt at stramme? Er hylderne til familiens forråd tomme? Hvor mange regninger betaler I hver måned? Har jeres teenage-børn endnu ingen planer om en uddannelse som kunne skabe økonomisk sikkerhed?

Også her kan familieråd være til hjælp. Hvis børnene får forklaret den økonomiske situation og hjælper med at løse problemer, kan de blive mere villige til at klare sig uden den nye cykel eller andre ting de har bedt om. En familie besluttede endda efter et familieråd at de ville give hinanden forråd i julegave.

Måske har I én i familien der er interesseret i at motionere. Kunne han eller hun få til opgave at få fat i et motioneringsprogram der kunne passe til hele familien? Vil alle deltage? Det vil de sikkert hvis de i forvejen har drøftet det til et familieråd.

Missionering

Hver dag på vej til arbejdet passerer du hans hus. „Jeg burde også fortælle ham om evangeliet," tænker du, men hver dag går du bare videre. Så er der din søn. Han er 14 år. Forbereder han sig til at gå på mission? Sparer han op til det? Hvad med dig? Planlægger du og din ægtefælle at tage på mission?

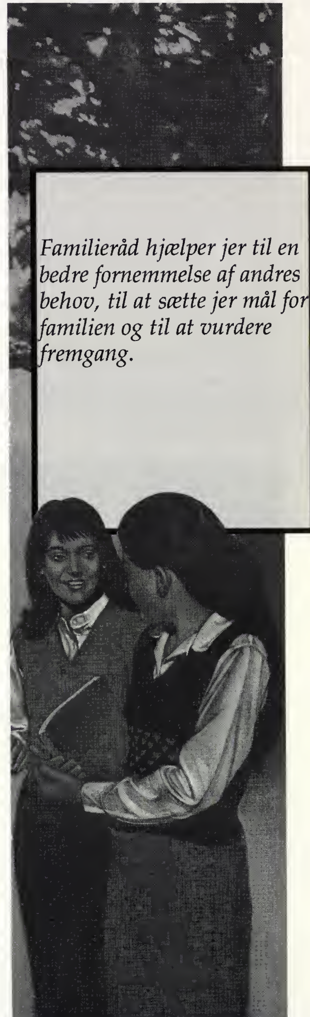
Måske kunne familien drøfte missioner. Efter et familieråd kunne hele familien beslutte sig til at påbegynde en særlig opsparingskonto med henblik på missioner – en konto som alle bidrager til. Til et rådsmøde kunne I også lettere afgøre hvordan I skal få familien henne på vejen med i jeres fællesskab. Er jeres datter veninde med deres datter? Jo, måske det var stedet at begynde.

Åndelig velfærd

Og til sidst er der din families åndelige trivsel. Til et rådsmøde kunne din familie beslutte sig til hvornår de vil læse sammen i skrifterne og hvornår der skal bedes familiebønner. Til mødet kunne I planlægge familietjenesteaktiviteter. Far er måske vejleder for diakonernes kvorum. Hvordan kan familien hjælpe ham med at ære sin kaldelse? Hvad med Susan, som er præsidentinde for sin laurbærpigeklasse? Hendes lillebror er måske villig til at hjælpe hende med de huslige pligter, så hun får tid til at klare sin kaldelse.

Familieråd kan hjælpe jer til at arbejde, lege og udvikle jer sammen som familie. De kan hjælpe jer til en bedre fornemmelse af andres behov, til at sætte jer mål for familien og til at vurdere fremgang.

De skaber respekt, forståelse og harmoni. Jeres børn bliver mere forpligtet overfor familiens planer og mål fordi de har været med til at formulere dem. Og hele familien udvikler åndelighed, sammenhold, samhørighed og kærlighed til hinanden. □

Familieråd hjælper jer til en bedre fornemmelse af andres behov, til at sætte jer mål for familien og til at vurdere fremgang.

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som en officiel tilkendegivelse af kirkens politik

Spørgsmål og svar

Spørgsmål:
„Hvad indebærer det at faste? Jeg har hørt at det er andet og mere end at lade være med at spise."

Svar:
J. Roger Fluhman,
præsident for Spokane missionen i Washington.

Du har hørt rigtigt. Der *hører* andet og mere til at faste end blot at lade være med at spise. Tænk over følgende:

1. Vi faster for at lære mere om Herren og for at tilbede ham.
2. Vi faster for at få større åndelighed og øge vor tro på Herren, Jesus Kristus.
3. Vi faster for at få et vidnesbyrd om evangeliet og for at styrke det.
4. Vi faster for at kunne høre Åndens røst og for at modtage inspiration.
5. Vi faster for mere fuldt ud at kunne forstå frelsesplanen og vor afhængighed af Herren.
6. Vi faster for dem der er syge og har brug for særlige velsignelser.
7. Vi faster for at hjælpe de fattige gennem vort fasteoffer.

Der er også andre grunde til at faste. Jeg har nævnt nogle som har betydning for mig.

I Es. 58:3-12 kan vi læse om den sande fastelov. Her står mange af grundene til hvorfor vi faster – f.eks.: „at løse gudløsheds lænker, at løsne ågets bånd, at slippe de kuede fri . . . at bryde dit brød til de sultne" (v. 6-7) – og der står også om velsignelserne der følger med at faste: „Når du kalder; på dit råb er hans svar: ‚Her er jeg!'" (v. 9). Disse skriftsteder har gjort et dybt indtryk på mig. Det har hjulpet mig til at forstå hvordan man faster og hvilke velsignelser det bringer.

Faste og bøn hører sammen. Det nævnes ofte sammen i skrifterne. Alma sagde til folket at han vidste at det han sagde var sandt. Han sagde: „Jeg har fastet og bedt i mange dage, så jeg selv kunne vide disse ting." (Alma 5:46). Fasten bør altid ledsages af bøn.

Husk også at vi ikke må faste hyklerisk med en „sørgmodig mine" for at gøre indtryk på andre. (Se Matt. 6:16-18 og 3 Ne. 13:16-18).

Jeg har ikke den fulde forståelse af faste. Jeg kan ikke ret godt ved hjælp af ord fortælle dig hvad der sker når vi faster eller hvorfor det sker. Men de følelser man får ved at faste er hellige og har stor magt. De inspirerer, ophøjer, opbygger og styrker. *Faste* og *følelser* er for mig forbundet med hinanden.

Vor søn Spencer, har forsøgt at lære at faste oprigtigt lige siden han blev døbt for næsten to år siden. Vi har ikke ladet ham forstå at han bør faste i så ung en alder. Han kan måske ikke faste så længe som vi på visse søndage. Til et faste- og vidnesbyrdmøde for nogen tid siden hviskede han til mig: „Jeg tror jeg vil gå op og bære mit vidnesbyrd." Jeg smilede og nikkede godkendende til ham. Hans oprigtige vidnesbyrd berørte mig. Han *følte* noget. Det samme gjorde jeg. Vi vil vokse åndeligt gennem faste. Det er jeg helt sikker på. □

Spørgsmål:
„Har dyr ånder? Og hvis de har hvad vil der så ske når dyrene dør? Vil vi kunne få vore dyr igen i åndeverdenen?"

Svar:
LaMar Farnsworth, medlem af Monument Parks 16. ward, Monument Park staven i Salt Lake City, er direktør for Hogle Zoologisk have i Salt Lake City i Utah.

Efter at have haft med dyr at gøre i ca. 50 år er jeg kommet til at tro på at alle dyr er individualister.

Jeg ved at de hver især har deres personlighed. Indenfor bestemte dyrearter er nogle mere intelligente end andre. Nogle er hurtige til at lære. Nogle vil blive ledere, mens andre vil være tilfreds med at følge lederen. Nogle er tillidsfulde og pålidelige, mens andre ikke er det.

I Moses kapitel 2-4 i Den kostelige Perle har vi Faderens detaljer om jordens skabelse. Han understreger faktisk også der at der fandt to skabelser sted, den første var åndelig og den anden fysisk.

„Thi jeg, Gud Herren, skabte alle ting, hvorom jeg har talt, åndeligt, førend de var i deres naturlige tilstand på jordens overflade" (Moses. 3:5).

Hvis alle dyr og planter først blev skabt og levede åndeligt før de kom til jorden, tror jeg det vil være rigtigt at antage at de hver især har en ånd.

Hvad sker der når dyrene dør? Jeg tror der sker det samme med dem som der sker med os: deres ånd adskilles fra deres legeme og går til åndeverdenen, hvor de venter på opstandelsen. Både fordums og nutids profeter har belært om at opstandelsen også omfatter dyrene. I Lære og Pagter kan vi læse følgende:

„Og da skal enden komme, og himlen og jorden skal fortæres og forgå, og der skal blive en ny himmel og en ny jord.

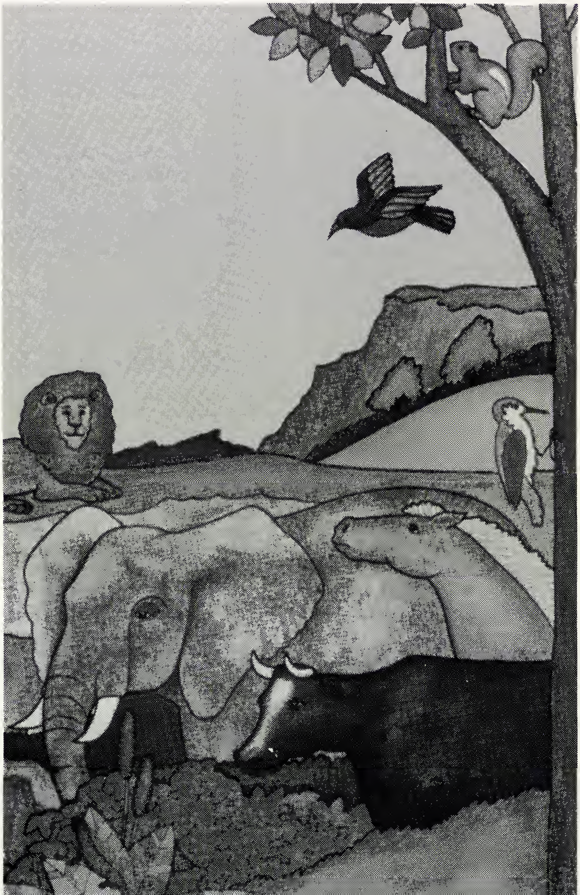
Thi alt det gamle skal forgå, og alting skal blive nyt, selv himlen og jorden og deres hele fylde, både mennesker og dyr, fuglene i luften og fiskene i havet.

Og ikke et hår eller mindste smule skal gå tabt, thi det er mine hænders værk." (L&P 29:23-25).

Kan vi have vore kæledyr hos os i åndeverdenen? Efter min mening ligger der to spørgsmål i den tanke:

Kommer vi til at *eje* vore kæledyr i åndeverdenen? For at vi kan have *vore* kæledyr i åndeverdenen eller efter opstandelsen, indebærer det at vi stadig ejer dem. Jeg tror ikke at det var meningen.

Vil vi være sammen med dyr i Himlen? Det håber jeg sandelig. Jeg synes det ville være helt naturligt og rigtigt hvis vi kunne være sammen med vore dyrevenner der – uden nogen form for fjendskab. □

Vore præstedømmekvorummers arbejde

Ældste Joseph B. Wirthlin
De halvfjerds' første Kvorum

Somme tider spekulerer jeg på hvor meget profeten Joseph Smiths omgangsfæller forstod af det der skulle blive konsekvensen af det melkisedekske præstedømmes gengivelse, som fandt sted først i maj eller først i juni 1829. Der var nok ikke mange andre end profeten selv som dengang kunne forudse at Peters, Jakobs og Johannes' besøg en dag ville resultere i en verdensomfattende præstedømmeorganisation, bestående af over 600.000 medlemmer af det melkisedekske præstedømme og 31.000 kvorummer og grupper i 89 nationer på jorden. De ville sikkert være blevet overrasket hvis de havde kunnet skue udover den store forsamling af brødre som i dag forsamles til generalkonferencens præstedømmemøder to gange om året, eller de mange tusinder som nu mødes til deres individuelle kvorums- og gruppemøder hver søndag over hele kirken.

Denne hær af præstedømmemedlemmer har et kolossalt ansvar for at udføre det store arbejde i præstedømmet og opnå det der er Herrens hensigt: „At tilvejebringe udødelighed og evigt liv for mennesket" (Moses 1:39). Præsident Spencer W. Kimball har yderligere fremhævet dette arbejde i sin udtalelse om at kirkens mission er at forkynde evangeliet, fuldkommengøre de hellige og forløse de døde (Generalkonferencen, april 1981).

Præstedømmets programmer er derfor organiseret i den hensigt at fremme arbejdet for at nå disse vigtige mål. Præstedømmets kvorummer rundt omkring i kirken koncentrerer deres anstrengelser om (1) at styrke den enkelte åndeligt, (2) at styrke fædre og familier, (3) at missionere, (4) at efterkomme ansvarene for genealogisk arbejde og tempelarbejde (5) at hjælpe familierne til at klare deres timelige behov og (6) altid at våge over menigheden.

Kvorummet er den hovedkanal hvorigennem medlemmer af det melkisedekske præstedømme og fædre kan oplæres og styrkes til at klare deres forvaltning i præstedømmet. De fleste af kirkens åndelige opgaver sorterer under præstedømmekvorummets ansvar.

Præsident Joseph F. Smith har talt om præstedømmeenhedernes store betydning i 1906, da han sagde:

„Vi forventer at se den dag, hvis vi lever længe nok ... hvor hvert råd i præstedømmet ... vil forstå sin pligt; påtage sig sit ansvar, ære sin kaldelse og udfylde sin plads i kirken til det yderste, i overensstemmelse med den intelligens og de evner, det besidder. Når denne dag kommer, vil der ikke være så stort behov for det arbejde, der nu udføres af hjælpeorganisationerne, fordi det vil blive gjort af præstedømmets regulære kvorummer. Herren bestemte og planlagde det fra begyndelsen, og han har truffet forholdsregler i kirken, hvorved ethvert behov kan imødegås og tilfredsstilles gennem præstedømmets regulære organisationer." (Evangeliske Lærdomme, s. 131).

Efterhånden som kirken gennem årene er blevet større, er det melkisedekske præstedømmes kvorum virkelig lidt efter lidt kommet til at spille en større rolle. Kvorummets og præstedømmets fremtidige arbejde er i 1937 blevet beskrevet af ældste John A. Widtsoe:

„Kirkens organisationer er kun en hjælp til præstedømmet. Således sættes præstedømmets kvorummer i en lederstilling. De bør være så dygtige til at lede, så trofaste til at komme, så grundige til at tjene, at de viser alle andre kirkeorganisationer et eksempel." (*Improvement Era,* dec. 1937, s. 760).

Styrk den enkelte åndeligt

Grundlaget for alle programmer og aktiviteter i kirken er at styrke den enkelte, og det sker sædvanligvis ved at undervise den enkelte i evangeliet. Herren har givet det melkisedekske præstedømmes kvorumsledere ansvar, da han sagde at ældsternes kvorumspræsidenter skal undervise deres kvorumsmedlemmer i overensstemmelse med pagterne. (Se L&P 107:89). Det er dette mål der ligger til grund for kvorummets belæringer hver søndag.

Siden 1974 er standardværkerne

blevet lektiekurser i kirkens melkisedekske præstedømmekvorummer. *Det Melkisedekske Præstedømmes Personlige Studievejledning* udgives som en hjælp til det personlige og til kvorummets studium af skrifterne. Kvorumslederne har ansvaret for at undervise brødrene i evangeliets lærdomme og de pagter de har indgået. De skal også belære deres kvorumsmedlemmer om deres pligter i præstedømmet og i familien.

Højpræsternes gruppe i Bountifuls 29. ward i Utah har taget dette ansvar alvorligt. Gruppeleder William G. McFarland, og hans assistenter har personligt påtaget sig ansvaret for de instruktioner der bliver givet til højpræsternes gruppemøder. De vurderer omhyggeligt gruppens behov og tilrettelægger lektierne ved hjælp af studievejledningen, for at imødekomme sådanne behov. De giver ofte selv lektierne, lige så vel som de beder andre af gruppens medlemmer om at undervise i dem. Hvis en lektie specielt handler om én af gruppekomiteernes opgaver, beder de den pågældende komité påtage sig ansvaret for lektien.

Som led i præstedømmemødet hver uge beder bror McFarland et gruppemedlem komme med en kort (5 min.) sammenfatning af sit livs historie. Dette fremmer broderskabsfølelsen og samhørigheden mellem brødrene og ansporer dem til at skrive deres mindebøger og historier. Disse beretninger optages på bånd, sammen med lektien og bekendtgørelser, hvorpå båndene bringes ud til gruppemedlemmer der er syge eller som underviser i primary og derfor ikke kan være til stede. Når gruppen er færdig med at fortælle brødrene deres livs historie har de planer om at gentage proceduren ved at bede en bror hver uge fortælle en åndelig oplevelse han har haft i sit liv.

En anden side de arbejder på for at styrke den enkelte åndeligt, er den vigtige opgave det er, at aktivisere kirkens passive medlemmer. Dette bør gøres ved at vise ægte kærlighed og interesse, ved hjælp af tempelforberedelseslektier eller ved personligt at undervise familierne i deres hjem. Det er det store forløsende arbejde som Frelseren taler om i Luk. 15:4-6:

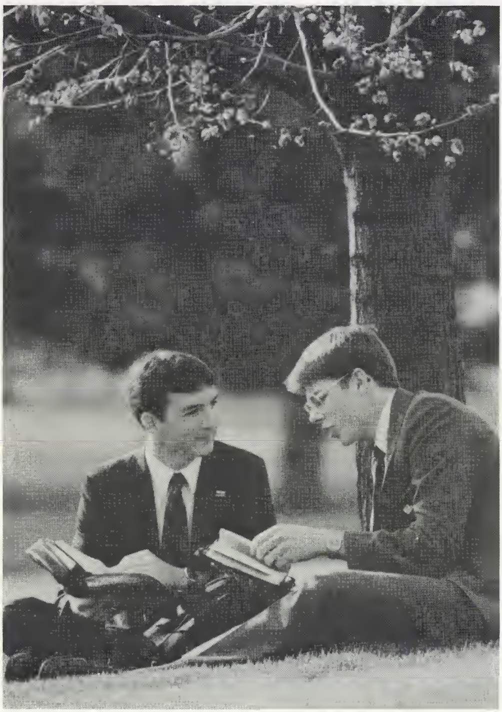
„Hvis én af jer har hundrede får og mister ét af dem, forlader han så ikke de nioghalvfems i ørkenen og går ud efter det, han har mistet, indtil han finder det?

Og når han har fundet det, lægger han det på sine skuldre med glæde.

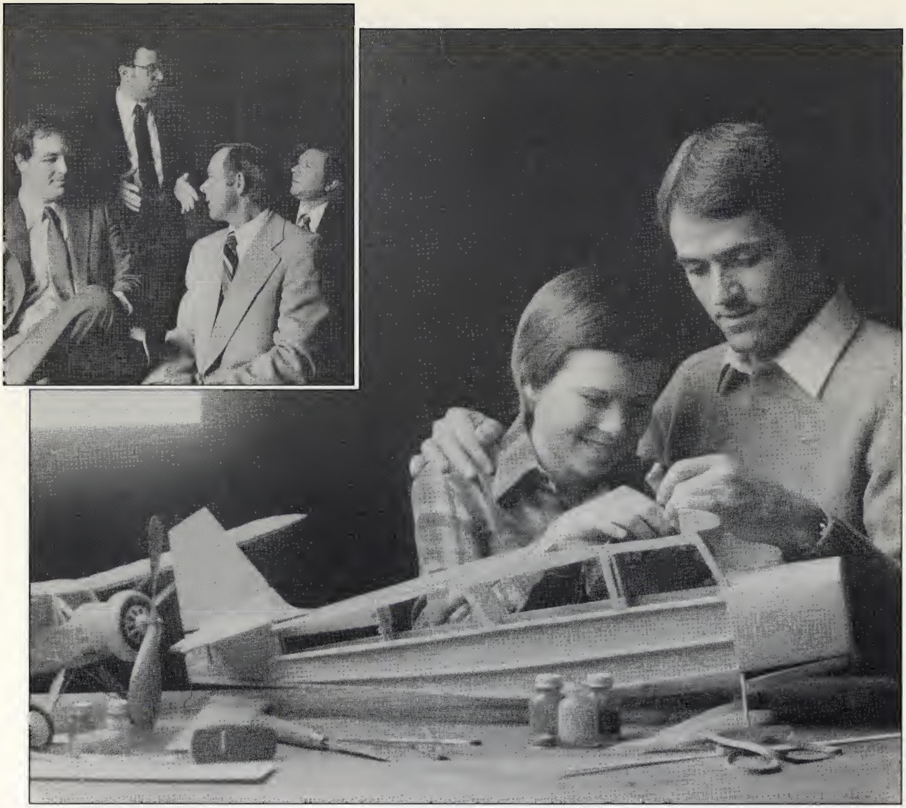
Og når han kommer hjem, kalder han sine venner og naboer sammen og siger til dem: ‚Glæd jer med mig; thi jeg har fundet mit får, som jeg havde mistet.'"

Under ledelse af præsident C. Terry Graff i Federal Way staven i Washington, har det melkisedekske præstedømmes kvorummer været i stand til at aktivisere mere end 300 vordende ældster siden deres stav blev organiseret i 1977. Præsidenten har pålagt det melkisedekske præstedømmets ledere ansvaret for programmet og organiseret stavens melkisedekske præstedømmekomité så de kan oplære kvorumslederne og modtage ugentlige rapporter om deres fremgang.

Der er kaldet dygtige præstedømmemedlemmer til sammen med deres hustruer at arbejde med passive familier ved at drage dem ind i fællesskabet og undervise dem. De passive familier deltager hver uge i en tempelforberedelseslektie, og de får endvidere lektier i ugens løb af det ægte-

Præstedømmets medlemmer beskæftiger sig med mange aspekter indenfor missioneringen. De udfører missioner, gør sig til venner med ikke-medlemmer, de forbereder deres børn på at tage på mission og de giver økonomisk støtte til missionærarbejdet.

Det melkisedekske præstedømmes kvorumsledere har ansvaret for at undervise og oplære dets medlemmer til at blive bedre ægtemænd og fædre.

par som har til opgave at arbejde med dem. Stavens ældstekvorummer organiserer og afholder seminarer hvert kvartal i hvert ward.

Nøglen til deres succes er at de konsekvent gennemfører programmet måned efter måned. Efter et stykke tid, efterhånden som der aktiviseres flere, er der også en større procentdel som deltager i møderne og trofast betaler deres tiende.

George Skidmore var præsident for ældsternes kvorum i Sunnyvales 4. ward i Californien for nogle år siden. Han betragtede det som et alvorligt ansvar at styrke de mindre aktive medlemmer i hans kvorum, så han inviterede de passive ægtepar hjem til sig, hvor de blev undervist i evangeliet af særlige udvalgte lærere, der benyttede tempelforberedelseslektierne. (PBMP 0101). Han afholdt seminarer to gange om året i 3-4 år, og det har resulteret i at mange gode medlemmer atter er blevet aktive, bl.a. mange af dem der for tiden sidder som ledere i wardet. Bror Skidmore leder stadig arbejdet eftersom han nu er wardets biskop. Don Bradley, som selv blev aktiv gennem disse seminarmøder, er nu ældsternes kvorumspræsident og viderefører kvorummets tradition.

Styrke fædrene og familier

„En familiefar er en leder, den mest betydningsfulde leder," sagde præsident Kimball, idet han citerede fra pjecen *Fædre, Betragt Jer Selv* (PBCT 0496). „Sådan har det altid været og sådan vil det altid være. Fædre, I præsiderer i hjemmet med jeres evige ægtefælles hjælp, råd og opmuntring. Det er ikke et spørgsmål om hvorvidt I er den værdigste eller bedst kvalificerede, det er et spørgsmål om lov og udnævnelse" (Den danske Stjerne, dec. 1975).

Fædre har stor gavn af at lære hvordan de kan efterkomme deres ansvar for familien, og det melkisedekske præstedømmes kvorum har ansvaret for at de bliver belært. Præstedømmets lektier er regelmæssigt helliget emner om ledelsen af familien og kvorummets ledere føler sig overalt

mere og mere ansvarlige for at undervise og oplære deres kvorums medlemmer i at blive bedre ægtemænd og fædre.

Alan Baczuk var passivt medlem i Auburns 1. wards ældstekvorum i Washington da kvorumsledere og andre i wardet blev specielt interesseret i at hjælpe ham til at blive et bedre eksempel som far. Russell Sly og Lawrence Hartley lærte Alan at kende og de lærte ham hvor vigtigt det er at være en eksemplarisk far og leder i sit hjem. De fortalte ham at han kunne lære dette i præsternes kvorum. Alan lyttede, deltog i kvorumsmøderne og forsøgte at blive et bedre eksempel. Senere opnåede hans sønner de højeste belønninger indenfor spejderne og kom på mission. Alan blev en bedre far, spejderleder, stavsmissionspræsident og biskop. Han underviser nu brødrene i sit ward i, hvor vigtigt det er at være en eksemplarisk far.

Præsident Alan Grachan fra Littletons 1. wards ældstekvorum i New Hampshire koncentrerer sig også om at hjælpe fædrene til i højere grad at påtage sig ansvaret for at deres familier har fremgang i evangeliet. Han underviser og opmuntrer kvorumsmedlemmerne til at afholde regelmæssige personlige interview med deres families medlemmer for at hjælpe dem med at blive forberedt til at påtage sig kaldelser i kirken, blive ordineret i præstedømmet, rykke op fra primary og lignende. Som medlem af kvorummet søger han at vise eksempel i sit hjemmelærerarbejde og under personlige interview med kvorumsmedlemmerne, ved altid at spørge til deres personlige levevis og udfordringer, og om hvad han kan hjælpe dem med.

Under stavspræsident Richard Pitchers ledelse bliver alle de melkisedekske præstedømmemedlemmer i hans stav opmuntret til på samme måde at lægge vægt på at oplære fædre og undervise dem i at være forældre.

Kvorummer og grupper bør alle steder, ved hjælp af håndbogen *Familiehjemmeaften-Idé-og Håndbog* og andre godkendte materialer, koncentrere kvorumslektier og supplerende workshops om emner som (1) bedre familiehjemmeaftener, (2) afholdelse af effektive familieråd, (3) regelmæssig familiebøn, (4) støt og opbyg din ægtefælle, (5) opnå ordentlig disciplin i familien, (6) bedre evne til at kommunikere i familien, (7) tilrettelægning af morsomme familieaktiviteter, (8) regelmæssig skriftlæsning i familien og (9) afholdelse af personlige interviews med børnene. Det betaler sig at gøre sig anstrengelser på disse områder, eftersom det styrker familien og i den sidste ende kvorum, ward og stave.

Grundlaget for alle programmer og aktiviteter i kirken er at styrke den enkelte, og det sker sædvanligvis ved at undervise den enkelte i evangeliet.

Missionering

Præstedømmets medlemmer drager personlig omsorg for adskillige afskygninger af missioneringen: (1) De udfører fuldtidsmissioner; (2) de gør sig til venner med ikkemedlemmer, som så får lyst til at høre om evangeliet; (3) de forbereder deres børn – specielt sønnerne til at komme på mission og (4) de støtter missionærarbejdet økonomisk.

Ansvaret for at missionere påvirker hvert eneste medlem af kirken (se L&P 88:81). Præstedømmets medlemmer og præstedømmets kvorummer har specielt til opgave at føre an i dette arbejde. Halvfjerdser, højpræster og ældster er fælles om dette ansvar og det er dem der organiserer metoder som kan hjælpe kvorummets medlemmer til at efterkomme denne hellige pligt.

Præsident Chang Suen Kim fra Seouls vestlige stav i Korea er specielt ivrig efter at lederne i det melkisedekske præstedømme skal gøre deres del af missionærarbejdet. Han har koncentreret sig om den opgave stavens melkisedekske præstedømmekomité har for at oplære kvorumsledere og sørge for at de er velorganiserede og fungerer effektivt. Det lykkedes stavens halvfjerdsere at skabe et godt forhold til fuldtidsmissionærerne og regelmæssigt at afholde møder med dem, og det har bragt mange nyomvendte ind i kirken. Stavens kvorummer har også omhyggeligt organiseret aktiviteter for at forberede missionærer. De har forberedt et stort antal unge mænd til at blive kaldede som fuldtidsmissionærer, ved at afholde uddannelsesklasser og vedholdende lægge vægt på denne kaldelse.

Under stavspræsident Evert W. Perciwalls og stavsmissionspræsident Håkon Palms ledelse har melkisedekske præstedømmes ledere og andre medlemmer i Stockholms stav organiseret et glimrende missionærprojekt i udstillingshallen i Stockholms center. De lavede en glimrende udstilling med titlen „Sveriges fremtid dannes i hjemmet". Under udstillingen havde man folk til at vise rundt og en professionel udstilling af billeder der fortalte evangeliets budskab. Der var en stab af medlemmer på udstillingen mellem kl. 9-19, hver dag i en måned. De regnede med at der har været omkring 12.000 mennesker der besøgte udstillingen, hvilket førte til mange henvisninger og undervisningsmuligheder.

Ansvaret for genealogi og tempelarbejde

Den enkelte og familien har ansvaret for at genealogisk arbejde og tempelarbejde udføres under ledelse af familiens overhoved. Kvorumsledere skal tilrettelægge aktiviteter der kan hjælpe den enkelte og familien til at modtage tempelordinanserne for sig selv og for deres afdøde, samt at de skriver deres personlige og familiens historie.

Højpræsternes gruppeledere virker som specialister for genealogi- og tempelarbejde i wardets udøvende præstedømmekomité. Pete Sorensen, der er højpræsternes gruppeleder i sit ward, fandt en god måde at stimulere til genealogisk arbejde blandt højpræsterne og medlemmerne i Spring ward i Houstons nordlige stav i Texas. Han førte en skriftlig oversigt over wardets medlemmer for at afgøre hvad hver enkelt familie havde udført af genealogisk arbejde og hvor de havde brug for hjælp. Ud af de 60 der reagerede på henvendelsen var der kun to der ikke havde

brug for yderligere hjælp. I opfølgende interview med hver enkelt familie opfordrede bror Sorensen og hans hjælpere medlemmerne til at sætte sig deres egne mål, og sammen fandt de ud af hvilken hjælp hver enkelt havde brug for. Hemmeligheden ved hans succes med præstedømmets genealogi ligger i den personlige hjælp der blev ydet, baseret på den enkeltes behov. Han tilrettelægger også taler til nadvermøder, firesides og indlæg i wardsbulletiner for at give yderligere instruktioner og hjælp.

I Idaho Falls staven koncentreres det genealogiske arbejde omkring grenens genealogiske bibliotek. Under ledelse af præsident Preston Brimhall besluttede staven for flere år siden at de ville have et genealogisk program der kunne virke stærkt. De oprettede et genealogisk filialbibliotek som blev finansieret af højpræsternes kvorum i staven. De har haft op til 600 besøg på biblioteket i løbet af én måned fordi de er kommet med udfordringen til at udføre genealogisk arbejde og foreslået familierne at besøge biblioteket sammen. De har også ført en omfattende oversigt for at finde ud af hvordan det stod til med 4-generationsprogrammet og i hvor stort omfang der er blevet skrevet personlig historie. Hjemmelærerne blev bedt om at følge op i familierne for at finde ud af hvor der var brug for hjælp og de er blevet bedt om at følges med dem på biblioteket for at komme i gang. De fremmede ofte de genealogiske undersøgelser og talte om genealogi og om tempelarbejde til alle deres møder i kirken.

I en enkelt måned, marts 1983, udførte medlemmerne i et ward i de østlige forenede stater 941 tempelopgaver i Washington templet som ligger mere end 640 km fra wardet. De opfordrede enhver der havde en tempelanbefaling til regelmæssigt at benytte den, og dette øgede i høj grad deres arbejde for de døde.

Et præstedømmekvorum har udført reparationsarbejde i en enlig mors hus. De fik hendes unge sønner til at arbejde sammen med sig, så de kunne lære at gøre arbejdet selv.

Hjælp familierne til at klare deres timelige behov

Præstedømmets kvorummer lærer og hjælper deres medlemmer til at bevare et godt helbred, økonomisk stabilitet og til at have et års forråd af mad og tøj. De lærer også deres medlemmer selvstændigt at kunne klare sig selv og give af deres tid, talenter og midler til kirken, samfundet og nødstedte. Kvorumsmedlemmerne har desuden ansvaret for at undervise i forebyggelse og for at sørge for rehabiliteringsmuligheder for de uheldigt stillede.

I Columbus Westerville wardet i Ohio afholdt ældsternes kvorumspræsident, Gene Arnold, en speciel fireside for sine kvorumsmedlemmer om hvor vigtigt det er at have et års forråd mad og tøj. Han udfordrede de tilstedeværende at forsøge at nå dette mål ved årets afslutning – nogle måneder frem i tiden. Han fortsatte arbejdet med at hjælpe dem til at gøre det – ved sin kærlige opmuntring og ved selv at vise eksemplet. Mange familier i kvorummet fik betydelig fremgang med hensyn til at have deres fødevareforråd i orden i løbet af disse måneder.

Bill Myers, som er præsident for ældsternes kvorum i Bloomington i Illinois, har koncentreret sig om tjenesteprojekter for mennesker i nød. Han og medlemmerne af hans kvorum hjalp et enlig wardsmedlem, som var kommet til skade med sin skulder, at lægge nyt tag på hendes hus og hjalp hende med andre reparationer i huset.

Ligeså har Darvel Allred der er højpræsternes gruppeleder i Uplands 3. ward i Californien, tilrettelagt et tjenesteprojekt for gruppemedlemmerne hver måned. Typisk for hans ønske om at hjælpe mennesker til at hjælpe sig selv, var et tjenesteprojekt hvor gruppens medlemmer udførte reparationsarbejde i en enlig mors hus, idet han fik hendes sønner til at arbejde sammen med dem, så de kunne lære selv at arbejde.

Våg bestandigt over menigheden

Lige fra kirkens første tid har Herren givet præstedømmet ansvar for „bestandigt at våge over menigheden, at være hos medlemmerne og styrke dem" (L&P 20:53).

Da kirken nåede Saltsødalen blev denne pligt udført ved gruppeundervisning. Senere indførtes undervisning i wardet. I vore dage er hjemmelærerarbejdet det væsentligste redskab til at efterkomme dette krav fra Herren.

Hjemmelærerarbejdet udføres af det melkisedekske præstedømmes kvorum under biskoppens ledelse. To præstedømmemedlemmer kaldes som lærere til regelmæssigt at besøge bestemte familier. De repræsenterer kvorumslederen og biskoppen.

Ledere i Brigham Young Universitetets 5. stav har opfordret kvorummerne til ofte at afholde oplæringsmøder på 5-6 minutter, som et led i deres anstrengelser for at styrke hjemmelærerarbejdet. Der gives korte forslag om hvordan man effektivt giver et budskab, hvordan man lægger mærke til behov, hvordan man kan hjælpe en familie med en enlig far eller mor o.s.v. „Nye ideer og opmuntringer har vist sig at give større resultater med at motivere vore hjemmelærere, end hvis man hele tiden minder brødrene om hvor mange dage der er tilbage af måneden," siger stavspræsident Niles W. Herrod.

„Vi mener, at hvis vi kan uddanne hjemmelærerne i vores studenterkvorum ordentligt, vil de blive meget bedre hjemmelærere når de forlader BYU og skal arbejde i kvorummerne rundt omkring i kirken."

Ældsternes kvorumspræsident, Terry Lenahan syntes at hjemmelærerarbejdet måtte gøres bedre, da han blev kaldet til at præsidere over kvorummet i Woodstock i Georgia. Han identificerede først alle de familier der hørte til hans kvorum, hvorpå han organiserede hjemmelærere og aronske præstedømme juniorkammerater i tre hjemmelærerhold, under tilsyn af de tre medlemmer af kvorumspræsidentskabet. Han afholdt særlige oplæringsmøder om hjemmeundervisning, som led i de regelmæssige kvorumsinstruktioner, for at undervise brødrene i hvordan de skulle forholde sig til familierne, hvordan de skulle bringe passive medlemmer ind i fællesskabet og lignende. Hans og hans rådgivere koncentrerede sig også om regelmæssigt og effektivt at afholde interview med hjemmelærerne, følge samtalerne omhyggeligt op og opmuntre den enkelte hjemmelærer. Statistikken af hjemmelærerbesøg hævedes fra 40 til 85 procent og mere. Effektivt oplæring og interview var hans hemmelighed ved en bedre hjemmeundervisning.

Oduvaldo Salvador Amato der er ældsternes kvorumspræsident i Aeroporto ward i Sao Paulos vestlige stav i Brasilien, arbejder også flittigt på at dyrke hjemmeundervisningen i sit kvorum. Lige da han blev kaldet til at præsidere over ældsternes kvorum blev kun 20 procent af familierne besøgt. Han gik i gang med at finde ud af om hver familie havde fået tildelt hjemmelærere og at hjemmelærernes rapportsystem blev bedre organiseret. Han siger at den dramatiske forbedring der skete i procenten af hjemmelærerbesøg i hans kvorum „for det meste skyldtes en bedre planlægning af præsidentskabets møder og kvorummets aktivitet som helhed." Præsident Amato forsøger også ihærdigt og på rette vis at indlemme de mange nye omvendte som kommer til hans kvorum i fællesskabet. Han eller en af hans rådgivere overværer enhver dåb i wardet, han sørger for at alle nye medlemmer præsenteres for deres hjemmelærere og modtager lektierne fra *Hjemmelærerlektier for Nye Medlemmer* (PBHT 5164).

Hjemmelærerarbejdet i Dallas 3. ward i Texas går ligeledes godt. Måned efter måned samarbejder højpræsternes gruppeleder John Bertrand, halvfjerdsernes gruppeleder Paul Larsen, og ældsternes kvorumspræsident Vern Larmen for at opnå næsten 100 procent højt kvalificeret hjemmelærerarbejde. Disse brødre opfordrer deres hjemmelærere til at vise oprigtig interesse for deres familier og til tidligt i måneden at indstille sig på besøg, så de får lettere ved at skabe yderligere kontakter, huske fødselsdage og udføre andre tjenester for deres familier, så de kan gå den ekstra mil i deres anstrengelser for at efterkomme familiernes behov.

> *Lige fra før kirkens første tid har Herren givet præstedømmet ansvaret for „bestandigt at våge over menigheden, at være hos medlemmerne og styrke dem."*

Stavspræsidentskabet og højrådet viser, under ledelse af stavspræsidenten Rulon Brough i Dallas' østlige stav i Texas, eksemplet i deres eget hjemmelærerarbejde og ved regelmæssigt og konsekvent at afholde hjemmelærerinterview der motiverer og inspirerer.

En hel del af dette arbejde afhænger af hvorvidt det enkelte præstedømmemedlem flittigt passer sine pligter og henter præstedømmekraft i sin levevis, ved at være personligt værdig.

Herren har sagt:

„Thi de, der er trofaste og får disse to præstedømmer, hvorom jeg har talt, og som ærer deres kaldelse, bliver helliggjort ved Ånden til deres legemers fornyelse.

De bliver Moses' og Arons sønner, Abrahams sæd, Guds kirke og rige og Guds udvalgte . . .

Og den, som modtager min Fader, modtager min Faders rige. Derfor skal alt det, som min Fader har, gives ham.

Og dette er i overensstemmelse med den ed og pagt, der hører til præstedømmet." (L&P 88:33-34, 38-39).

Præstedømmets kvorummer og præstedømmets arbejde er nogle af de vigtigste nøgler til kirkens fremtid. Hvis alle præstedømmets medlemmer forstod formålet med kvorummer og fuldt ud havde fattet hvor vigtigt præstedømmets arbejde er, ville arbejdet have fremgang med store resultater til følge. Der er ingen grænser for hvilke muligheder de brødre har som arbejder sammen i et fuldkomment broderskab og uselvisk på at opnå åndelige mål. Guds magt som arbejder gennem sådanne kanaler vil bringe ufattelige velsignelser til alle som kommer i berøring med det. ☐

Hun tog til templet

Mari Vawn Owens

Guillermina Juarez Martinez ville gerne i templet og have sin egen begavelse. Hun var 24 år, ugift og døende. Hun led af en dødelig blodsygdom, der er så sjælden at den ikke har et navn. De fleste mennesker der har den sygdom dør før de er 18 år, men Guillermina havde kæmpet for sit liv seks år udover det.

„Jeg vil ikke dø og lade en fremmed udføre tempelarbejde for mig. Jeg vil afsted og udføre arbejdet for mig selv," sagde hun. Da hendes stavspræsident Guillermo Torres Villalobos hørte hendes ønske om at komme til templet, sagde han at han ville give hende en tempelanbefaling.

Alene muligheden for at komme i templet gjorde at hun fik det bedre. Lægerne iagttog hendes fremgang og rystede mistroisk på hovedet. De kunne ikke finde nogen grund til at hun skulle have det bedre, og de ville ikke give hende tilladelse til at rejse til templet.

Bussen fra Mexico Citys nordlige stav skulle køre til Arizona templet den sidste uge i juli 1973. Guillermina blev ved med at bede og sendte sin familie afsted for at ordne papirerne så hun kunne forlade Mexico. Den dag hun skulle afsted lå hun stadig på hospitalet. Guillermina, der var besluttet på ikke at gå glip af den eneste mulighed for at gøre tempelarbejdet for sig selv, udøvede endnu større tro på Herren og bad endnu engang lægerne om tilladelse til at rejse. De gav tilladelsen på den betingelse at hun fralagde dem ethvert ansvar. Det gik hun ind på, men nægtede at følge deres ordre om at flyve. Hun ville følges med de andre hellige.

Hun medbragte en særlig seng som kunne stå på bussens bagsæde, en nødhjælpskasse, en iltbeholder og en iltmaske. Hun blev ledsaget af en læge, en sygeplejerske og sin mor.

På vejen sang hun sammen med de andre, fortalte vittigheder og så på de små børn som legede. Hun kunne fornemme Ånden og følte sig meget lykkelig. Det tilsyneladende umulige lå nu kun nogle få kilometer fra at gå i opfyldelse.

I nærheden af grænsen mellem De forenede Stater og Mexico ved Nogales, gik bussens airconditionsanlæg i stykker. Bagefter blev Guillermina hurtigt svagere og til sidst standsede hendes åndedræt. Kvinderne begyndte at græde og bad for at hun måtte leve så hun kunne komme gennem templet. Lægen konstaterede at hjertet slog svagt. De tre biskopper i bussen salvede hende og velsignede hende til at måtte leve. Pludselig fik hun det bedre.

Da bussen ankom til Meza i Arizona, undersøgte lægerne hende og anbefalede at hun kun gik igennem til én tempelsession. De forventede ikke at hun kunne leve længere end dertil. Men den umulige drøm var nær nok til at den kunne opfyldes næste morgen.

Da Guillermina, helt klædt i hvidt og med et strålende ansigt, gik ind i templet, skete der en forandring med hende. Hun var vågen, opmærksom og aktiv under hele sessionen. Nu da hun havde overvundet alle forhindringer kunne hendes syge legeme ved hendes egen hjælp gøre det, som hun ikke ønskede noget andet menneske skulle gøre for hende.

Alle som deltog i tempelsessionen iagttog hende omhyggeligt. Selv om hun var udmattet efter den første session, var hun så begejstret at hun tiggede om at få lov til at gå igennem

endnu en session. Lægerne undersøgte hende og gav hende tilladelse til at deltage endnu engang. Således fortsatte det efter hver session de næste tre dage. Hun gik ikke glip af en eneste session – hun deltog i alle ni sessioner.

Til alles overraskelse blev Guillermina ikke dårligere. I stedet for ganske langsomt at dø fik hun fornyet livskraft.

Da hun kom tilbage til Mexico City tog hun omgående ind på militærhospitalet, således som hun havde lovet. Her rystede lægerne mistroisk på hovedet. Hun havde fået det så meget bedre efter to dage at hun blev udskrevet, hvorpå hun kunne begynde et forholdsvis normalt liv derhjemme.

Nu da hun var rustet med de pagter hun havde sluttet med Herren, fik hun styrke til at undervise i en primaryklasse og sammen med de andre unge piger deltage i kirkens aktiviteter. Sygdommen kunne tage hendes liv når som helst, men hun følte sig parat til at dø. Og hun bevarede standhaftigt sin tro på Herrens store visdom og hans uendelige omsorg for sine børn. □

Mary Vawn Owens, skribent og mor til fire, er besøgslærerinde.

Illustreret af Jerry Thompson

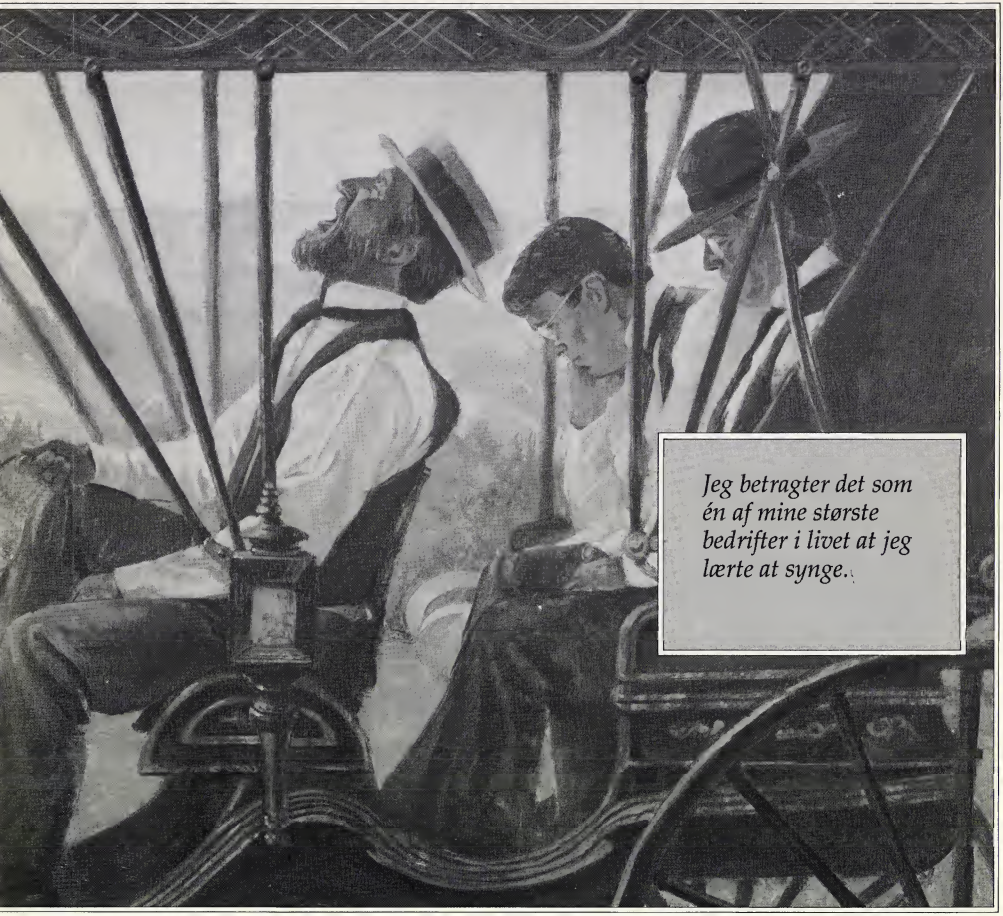

„Jeg har lært at synge"

Joan Oviatt

Præsident Heber J. Grants kamp for at synge Zions salmer

„Eftersom jeg tror der er en hel del mennesker der aldrig har lært at synge og som måske kunne få glæde af at læse om mine anstrengelser og derved blive opmuntret til at lære at synge, har jeg besluttet mig til at fortælle om min erfaring." Sådan skrev Heber J. Grant i *Improvement Era* i 1900. [1] Præsident Grant der har virket som medlem af De tolvs Kvorum i 36 år og som præsident for kirken i mere end 26 år, var et eksempel på udholdenhed og en stadig kilde til

Jeg betragter det som én af mine største bedrifter i livet at jeg lærte at synge.

opmuntring for at få de hellige til at synge.

Han citerede ofte et af sine yndlingsskriftsteder i L&P 25:12: „Thi min sjæl fryder sig i hjertets sang, ja, de retfærdiges sang er som en bøn til mig, og den skal besvares med velsignelser på deres hoveder." Alligevel var det en kamp og en udfordring for ham at synge „hjertets sang".

I sin egen historie har præsident Grant sagt følgende: „Jeg har alle dage i mit liv i høj grad nydt at synge. Da jeg som 10-årig havde sang i skolen fortalte læreren mig at jeg aldrig ville lære at synge." Fra da af og til præsident Grant var lidt over 30 år forsøgte han gang på gang igen at lære sig selv at synge en melodi, uden at det lykkedes for ham. „Jeg fik min intelligens bedømt af en frenolog (en videnskabsmand der måler et individs psykiske egenskaber udfra kraniets ydre form) som målte mit baghoved," sagde han for sjov, „og han fortalte mig at jeg kunne synge, men han sagde at så ville han helst befinde sig mange kilometer derfra mens jeg gjorde det. Jeg øvede mig i at synge . . . i Templeton-bygningen, og det lokale jeg sang, i lå ved siden af en tandlæges praksis. Folk i hallen mente det var én der fik trukket tænder ud."[2]

Engang talte ældste Grant til en generalkonference om sin stemmes popularitet og sagde: „Det er sket mange gange at mine venner er kommet til mig og tiggede mig om ikke at

På en rejse til Arizona spurgte ældste Grant sine rejsefæller om de havde noget imod at han sang 100 salmer den dag. Da han havde sunget ca. 40 forsikrede de ham om at de ville få et nervesammenbrud hvis han sang de sidste 60.

synge . . . En af mine medapostle sagde til mig: 'Kom bare ind Heber, men lad være med at synge.' . . . Til vore møder i templet kunne brødrene finde på at sige: 'Det er lige så umuligt som det er for bror Grant at synge en melodi,' og dermed var sagen afgjort. Alle erkendte at dette var en umulighed."[3]

I stedet for at give op, blev ældste Grant ved. Han har beskrevet sin dybe længsel efter at få denne „guddommelige gave":

„Hele mit liv har jeg forsøgt at synge 'O, min Fader', som er skrevet af søster Eliza R. Snow. Mens jeg var barn var der ingen kvinde, udover min mor, der nogen sinde har levet, der viste mig så stor interesse, gav mig så mange moderlige råd, og så ud til at elske mig højere, end søster Snow gjorde. Jeg elskede hende af hele mit hjerte, og jeg elskede hendes salme, 'O, min Fader'. Jeg bemærkede . . . overfor bror Horace S. Ensign at jeg var parat til at bruge fire eller fem måneder af min fritid, hvis jeg bare kunne lære at synge denne ene salme. Han sagde at enhver kunne lære at synge, bare han havde udholdenhed. Jeg sagde at hvis der var noget jeg havde, så var det udholdenhed. Derfor foreslog jeg at vi satte os ned og at jeg fik mine første sangtimer. Jeg har fået undervisning i sang lige siden. Jeg har sunget denne salme op til 115 gange på én dag."[4]

Ældste Grant sagde: „Da én af kirkens ledere hørte mig synge, lige da jeg begyndte at øve mig, sagde han at min sang mindede ham meget om afdøde apostel Orson Pratts poesi. Han sagde at bror Pratt kun skrev ét digt og at det nærmest lignede et bræt der var savet over med en barberkniv."[5]

Andre gange blev ældste Grant drillet med at han havde „en stemme der lød som et tremmestakit."

På en rejse til Arizona spurgte han sine rejsefæller, ældsterne Rudger Clawson og J. Golden Kimball, om de havde noget imod at han sang 100 samler den dag. „De tog det som en vittighed," sagde han, „og forsikrede mig om at de ville være glade. Vi var på vej fra Holbrook til St. Johns, en tur på små 100 km. Da jeg havde sunget 40 forsikrede de mig om at de ville få et nervesammenbrud hvis jeg sang de sidste 60." Ældste Grant tog sig ikke af deres indtrængende bønner, men han „holdt dem til aftalen og sang alle 100."[6] Til den konference de besøgte begyndte ældste Grant at synge. „Jeg forsøgte at synge 'O, min Fader' i Snowflake i Arizona," sagde han. „Jeg kom ikke længere end til 'O' og det sang jeg ikke engang rigtig."[7]

Efter sin fiasko i Arizona blev ældste Grant omend endnu mere beslutsom. Han sang mange gange en salme 100 gange på en dag. „Og efter 2-3 måneder . . . blev jeg så fortrolig med at synge at jeg kunne synge 2 salmer: 'O, min Fader,' og 'Gud har så gådefuld en vis', og så sørgede mr. Ensign for at jeg indvilligede i at synge 'O, min Fader' til en søndagsskolekonference der blev holdt i det store tabernakel hvor der var hele 10.000 mennesker til stede. Der var så mange mennesker at nogle måtte stå op."[8]

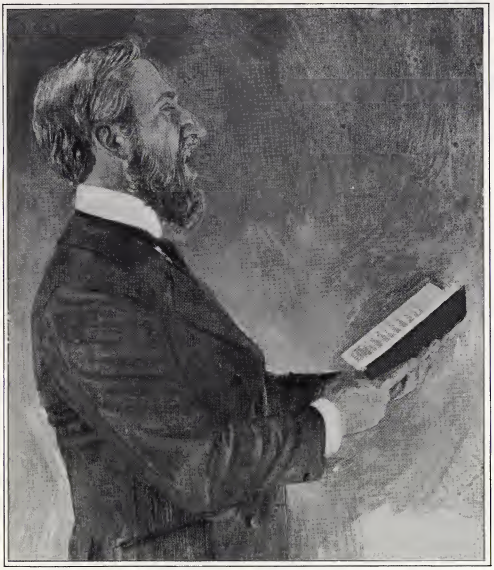
Den aften blev ældste Grant ramt af sceneskræk og han var meget nervøs. Han sagde, at han håbede „på at det ville resultere i et lektieformål for de unge mennesker, ved at give dem en opmuntring til at lære at synge. Jeg tog fejl og i næsten hvert vers tabte jeg højde, og i stedet for at opmuntre de unge mennesker var jeg bange for at jeg fik dem til at miste modet."[9] Før mødet havde han sunget sangen igennem mange gange uden at begå fejl. De mange mennesker virkede overvældende på ham og hans stemme slog klik. Han kunne ikke synge til klaverakkompagnementet. Ældste Grant standsede op midt i sangen og indrømmede humoristisk, at han godt vidste at han sang falsk. Der blev en del undertrykt munterhed i forsamlingen ved denne underdrivelse. Ældste Grant spurgte om salmen kunne blive spillet i en anden toneart og han blev ved indtil han havde sunget alle 4 vers af salmen. „Derpå sagde jeg at jeg godt vidste at jeg ikke havde sunget denne salme rigtigt – forsamlingen lo næsten hele tiden mens jeg sang – men at jeg ville synge den igen og fremover synge den til alle konferencerne lige til jeg kunne synge den uden at synge forkert."[10])

Til trods for sine gode hensigter og sit forsøg på at klare denne kejtede situation, blev han bedrøvet og måtte udholde smertefulde reaktioner. „Da jeg kom hjem efter mit første forsøg på at synge i tabernaklet sagde min datter Lucy til mig: 'Far, jeg måtte le mens du sang for ikke at græde – jeg skammede mig sådan over dig.' "[11]

Han fik også et brev fra sin „nærmeste og kæreste ven", brigadechef general Richard W. Young. „Jeg indrømmer at det er et godt mål du har sat dig, dvs. *hvis du kan lære at synge behøver det på ingen måde virke nedslående på nogen som helst*," sagde Young, „men kendsgerningen er at successen i den sidste ende skal nås ved at udholde latterliggørelse til det yderste, og det kan gøre opgaven vanskelig og sårbar, specielt for en apostel der, i modsætning til almindelige mennesker der tror de er musikalske, ikke har råd til at lære at synge på bekostning af sit ry om at være en mand med dømmekraft."[12]

Alligevel tabte ældste Grant ikke modet til trods for sin enorme fiasko, og til trods for familiers og venners kritik. „Det øgede kun min beslutning om at lære at synge," sagde han.[13]

Kort efter var han til et middagsselskab. „En af de tilstedeværende spurgte om jeg ville synge 'O, min Fader'," sagde han. „Samtidig spurgte en anden i selskabet om jeg ville synge 'Gud har så gådefuld en vis'. Jeg spurgte søster Snow om hun ville være så venlig at spille til . . . Hun havde hørt én i selskabet bede mig synge én salme og jeg havde hørt den anden bede mig synge den anden salme. Så hun spillede: 'O, min Fader' mens jeg sang 'Gud har så gådefuld en vis'. Heldigvis lyder de første par toner i denne sang ens, (den-

Illustreret af Robert Barrett

gang blev 'O, min Fader' sunget til en anden melodi. O.A.) og søster Snow opdagede hvad jeg var i færd med og derfor spillede hun 'Gud har så gådefuld en vis' og vi kom igennem den."[14]

Men han havde stadigvæk ikke overvundet sin nervøsitet for at stå foran en forsamling og synge. Alligevel vidste han at han klarede det bedre og var ved at nærme sig sit mål. „Lige da jeg begyndte at lære at synge . . . mistede jeg tonen ved næsten hver linie, uden at vide af det," sagde han. „Jeg har lært at høre når det skete."[15] Han øvede sig hele tiden og lærte at kende de forskellige toner på klaveret og det var en hjælp. „Da jeg først begyndte på dette," skrev han, „skete det tit at jeg sang én tone og lavere på en anden, og jeg kunne ikke høre forskel. I dag kan jeg høre en sådan fejltagelse, hvilket helt klart viser at min 'musikalske døvhed' lidt efter lidt er ved at forsvinde."[16] „Jeg kan lære en sang på mindre end en tiendedel af den tid det krævede mig, da jeg først begyndte at øve mig," fortæller han glædestrålende.[17]

Da ældste Grant var 43 år mødte han tilfældigt professor Charles J. Thomas i en kirkebygning – det var netop den lærer der, dengang ældste Grant var barn, sagde til ham at han aldrig kunne lære at synge. Ældste Grant gik hen til ham og fortalte ham at han virkelig til sidst havde lært at synge. „Jeg ved godt at jeg ikke kan synge skalaen: do, re, mi, fa, so, la, si, do, for det har jeg forsøgt netop denne morgen i næsten en time med min hustru uden at kunne," sagde ældste Grant, „men jeg kan synge to sange."

„Jeg tror ikke et ord af det," lød svaret. Så ældste Grant satte sig for at bevise det. „Vi gik hen i en krog i kirkebygningen og jeg sang helt stille for ham alle 6 vers af 'Gud har så gådefuld en vis, at gøre undere på'. Da jeg var færdig med at synge bemærkede han at han ikke kunne fatte det, og at jeg ikke havde sunget én eneste tone forkert. Jeg forsikrede ham at jeg godt var klar over det og at jeg mente at jeg havde øvet mig på den sang mindst 5000 gange før jeg kunne den. Han spurgte mig med det samme om jeg ville synge i tempelkoret som han ledede på det tidspunkt, og jeg sang i hans kor i flere år."[18] (18)

Præsident Grant har sagt om hans indsats i disse år: „Jeg har ved mere end én lejlighed . . . bekræftet sandheden i dette citat: 'Det man bliver ved med at gøre bliver lettere, ikke fordi det i sig selv ændres, men fordi vore evner til at gøre det bliver bedre,' og jeg har øvet mig på en sang i to timer og derpå sunget den offentligt uden en eneste fejl. Jeg kan nu synge mere end 200 sange . . . Jeg betragter det som én af mine største bedrifter i livet at jeg har lært at synge."[19]

„Ingen ved hvilken glæde det har været for mig at kunne stå op i tabernaklet og andre steder og synge med på sange, fordi det var en stadig irritation for mig når jeg forsøgte og det ikke lykkedes – fordi jeg holder så meget af teksterne til Zions sange."[20]

Joan Oviatt er free-lance skribent og forsker, og hun bor i Salt Lake Citys 18. Nordre ward.

Fodnoter

1 „Learning to Sing," *Improvement Era*, vol. 3 (October 1900), p. 886.
2 In Conference Report, april 1900, p. 61.
3 In Conference Report, april 1901, p. 63.
4 In Conference Report, april 1900, p. 61.
5 „Learning to Sing," p. 887.
6 Ibid., p. 889.
7 In Conference Report, april 1900, p. 61.
8 „How I Learned to Sing," reprint from In The Native American, p. 3.
9 „Learning to Sing," p. 888
10 „How I Learned to Sing," p. 3.
11 Ibid.
12 „Learning to Sing," pp. 887-88
13 Ibid., p. 887
14 In Conference Report, april 1901, p. 63.
15 In Conference Report, april 1900, p. 62.
16 „Learning to Sing," p. 890.
17 Ibid., p. 889.
18 „How I Learned to Sing," p. 3.
19 Ibid., p. 5.
20 In Conference Report, april 1901, p. 63.

En stadig mere moden discipel

Karen Lynn Davidson

I mange år har ordene *O to grace how great a debtor, Daily I'm constrainet to be (Hymns*, nr. 70) (Hvilken nåde, trods så stor en skyld jeg dagligt hindres af), i en af vore salmer, foruroliget mig. „Hvordan i alverden er disse protestantiske ord nogen sinde kommet ind i vores salmebog?" tænkte jeg. „Jeg gør jo som det forventes af mig, så jeg er ikke i gæld til Herren."

Jeg foretrak at mene at frelsen helt var mit eget ansvar, og blot konsekvensen af mine gode gerninger. På den måde var det lettere for mig kun at stole på mig selv end at være afhængig af min Fader i Himlen, og tanken om at blive frelst ved sine gerninger kunne nemt forenes med det jeg allerede vidste. En god opførsel fortjente anerkendelse og belønning fra mine forældre. En dårlig opførsel gjorde mig ulykkelig og medførte straf. Senere lærte jeg at forstå begreber som løskøbt, udveksling, pligt, garanti, kontrakter og at betale for det du modtager. Desværre sammenlignede jeg disse begreber med processen ved at blive frelst.

På en måde rummer disse tanker visse elementer af sandhed. Jeg *skal* gøre min del. Men jeg havde begrænset hele den smukke, evige plan til et spørgsmål om jordiske kontrakter. Jeg forestillede mig min himmelske Fader som en forretningsmand, der *skulle* sælge mig sine varer, hvis jeg kunne betale med den rette valuta, eller som en guddommelig opdrager der kunne lempe mig igennem en eksamination, ifølge hans program, så længe jeg fortjente tilstrækkelig høje karakterer.

Gennem årene har jeg lært hvordan man begrænses ved en sådan indstilling. Det system jeg forestillede mig eksisterer i virkeligheden slet ikke. En kontrolliste er måske lettere at have med at gøre, den kan være lettere at tænke på og arbejde med. Men i mit tilfælde afholdt kontrollisten mig fra at kunne fornemme hele skønheden og magten i evangeliet. Den gav mig også en falsk følelse af tilstrækkelighed, en følelse af at kunne klare alt selv.

Jeg kan give et eksempel på en kontrollistes begrænsede virkning i den indstilling mine musikelever udviser til den. Hver eftermiddag underviser jeg to eller tre elever i violinspil. Disse drenge og piger er så unge at det er svært for dem at sætte sig ned og øve sig hver dag. På deres trin betragter de øvelser som en kontraktaftale: „Hvor meget skal jeg spille før jeg har øvet mig nok og kan holde op?" Jeg ville mægtig gerne være idealistisk og kunne nøjes med at svare: „Du skal øve dig fordi du kan lide det og holde op når du er tilfreds med den fremgang du har opnået den dag." Men jeg ved at dette ikke virker. For det meste lyder violinspil ikke særlig opmuntrende for en begynder.

Så hvis mine elever overhovedet skal øve sig må jeg udspecificere kontrakten meget omhyggeligt med hver enkelt. Jeg bliver i reglen nødt til at sige noget lignende dette: „De første 5 minutter kan du bruge til at spille de gamle stykker, så kan du spille 10 minutter efter bogen med violinøvelser, bruge 5 minutter på skalaen og 10 minutter på stykket fra *Lette yndlingsstykker for violin*. Således får du øvet dig en halv time og så kan du checke det af i din lommebog."

Men selvfølgelig kan en musikers indstilling ikke afspejles når han eller hun skal skele til uret og sætte mærker i en lommebog. med mindre min lille violinist gør fremskridt udover det der daglig kræves, vil han eller hun aldrig nå længere end til elevstadiet. Fremskridt sker i reglen små trin ad gangen. En dag vil eleven virkelig nyde at spille stykkerne i sin *Lette yndlingsstykker for violin*, og når han ser på uret vil han opdage at han har øvet sig 5 minutter mere. Hans første tanke vil være at han så kan øve sig 5 minutter mindre næste dag, men hvorom alting er, så er tanken om at øve sig udover et minimum fuldstændig ny for ham. Men hvis han fortsat kan glæde sig over musikken i sig selv og glemme kravet til at øve sig, bliver han lidt efter lidt musiker.

På visse områder i livet har de fleste af os oplevet et lignende vigtigt vendepunkt når vi er blevet tilskyndet af et højere motiv eller synes det er dejligt at overskride en kontrolliste, en forskrift eller et krav. En kvinde der har besluttet sig til at være i fysisk form skal måske til at begynde med tvinge sig selv til at løbe, hvorfor det kan være barsk og hun bliver tilbageholdende med at gennemføre hele sit program. Men hun kan faktisk ikke nå sit mål før hun finder en dyb glæde i det hun gør, og på den måde frigøre sig, så hun kan bevæge sig ud over det rutinemæssige og opnå resultater som hun aldrig havde drømt om.

Det er med evangeliet som med musik og motionering. Først når vi i tankerne kan gøre os frie af vor kontrolliste kan vi finde ægte glæde ved at tjene i kærlighed til Gud og hans retfærdighed.

For mig er evnen til at gå ud over min kontrolliste én af de gaver jeg har fået ved at forstå nåden. Denne forståelse fik jeg da jeg studerede skrifterne og generalautoriteternes ord som understregede nådens natur, der er nødvendig og som overgår al menneskelig forstand. Jeg lærte at forstå kærligheden og forløsningens store gaver som Frelseren har tilbudt mig. Da jeg fik denne forståelse fyldtes min sjæl med kærlighed, så jeg kunne gå ud over min kontrolliste og begynde at efterleve evangeliet på en måde som gav mig den fulde glæde

og inspiration til at være en sand Jesu discipel.

En særlig hjælp for mig var kong Benjamins påmindelse om at jeg ikke, ved noget af det som det står i min magt at udrette på denne jord – bogstaveligt talt ingenting – kan gøre det som Jesus alene har gjort for mig gennem sit forsonende offer. Jeg lærte som ingen sinde før at påskønne den kærlighed og tilgivelse han tilbyder mig, efter at jeg har gjort utallige forsøg og alligevel lavet fejl. (Se Mosiah 2:21). Om jeg adlyder aldrig så mange bud vil jeg ikke derved alene kunne købe min frelse eller fortjene den kærlighed og tilgivelse min himmelske Fader så frit giver mig gennem Frelserens forsoning. Denne kundskab om Frelserens nåde, om mine muligheder, om mit behov for at glæde mig over at være hans discipel, har givet mig mange gaver i mit liv.

Måske var den største gave umiddelbart at jeg blev mindre fordømmende overfor mine egne og andres fejltagelser, og ikke så let mismodig. En af mine venner, som har lært at værdsætte forsoningens værdi, har fortalt om den nyfundne følelse af frihed fra overdrevne skyldfølelser og selvkritik ved hjælp af følgende analogi:

„Jeg er ikke særlig dygtig til at skrive på maskine. Jeg hader det fordi fejlslag altid betyder at jeg skal skrive hele siden om eller gå i gang med viskelæder og korrektionslak. Efter en hel del rod og forsinkelse vil rettelser stadig skrige ud til verden at jeg ikke er god til at skrive på maskine.

Men så byttede jeg min gamle skrivemaskine ud med én der havde slettebånd. Det er en vidunderlig opfindelse! Og det er på en måde paradoksalt hvad der skete med min evne til at skrive på maskine. Da jeg havde min gamle skrivemaskine levede jeg i en evig skræk for at slå forkert, fordi det var så vanskeligt og ineffektivt at rette. Denne rædsel fik mig til at lave *flere* fejlslag , ikke færre. Nu da jeg ved at slettebåndet på min nye skrivemaskine kan fjerne ethvert fejlslag uden at efterlade sig spor, har jeg opdaget at jeg skriver hurtigere og med færre fejl end nogen sinde."

Hun har opdaget at hendes større tro på forsoningen har virket på lignende måde på hendes åndelige

fremgang: hun bliver ikke længere lamslået og nedtrykt af sine fejltagelser. Og på samme måde synes jeg heller ikke længere at mine fejl og utilstrækkeligheder vejer så tungt. Jeg ved at mine anstrengelser og forsøg på at efterkomme befalingen „så vær da I fuldkomne" (Matt. 5:48), intet vil være i sammenligning med det eksempel vor Herren, Jesus Kristus, satte, uanset hvor meget jeg kan udrette i dette liv. Således bygger nåden bro over kløften, på grund af Kristi forsoning. Det er muligt at omvende sig og få tilgivelse. Mine fejltagelser behøver ikke ødelægge mit håb. Erkendelsen af at nåden virker til gavn for mig, trods mine fejltagelser, fylder mig med ærefrygt og taknemlighed.

Min stigende værdsættelse af nåden har også fået mig til at aflægge den stolthed jeg følte når jeg betragtede mine gode gerninger. Det er ikke så tit jeg har hørt emnet stolthed blive behandlet i vor kirke. Men det er helt sikkert den rette betegnelse for den følelse jeg udvikler indvendig, når jeg begynder at ønske at kunne holde mig tæt til befalingslisten og adlyde den, når jeg kan vifte den for næsen af andre og fremlægge den for Herren som betaling for ønskede velsignelser. Hvem er jeg at jeg skulle prøve at dirigere eller forpligte Herren gennem min lydighed? Er det ikke ham der har givet mig alt hvad jeg har, som kong Benjamin siger? Har han ikke lovet mig alt? Selv mine største anstrengelser vil aldrig blive så kostbare som denne gave.

Måske er den største gave jeg har fået ved min nye forståelse en evne til at kassere kontrollisten og tjene Herren, bare fordi jeg elsker ham og er taknemlig for denne gave.

En sådan motivation ændrer et menneskes måde at leve evangeliet på. En hjemmelærer der virkelig elsker Herren og de familier han besøger, vil ikke bekymre sig om hvorvidt han kan udfylde sin rapport 100%. Han vil snarere gavmildt og barmhjertigt anstrenge sig for at imødekomme familiernes behov og så vil 100%-rapporten klare sig selv.

Værdien ved at lære at tjene i kærlighed ses måske endnu tydeligere i familielivet. En mand for hvem det virkelig lykkes at gøre sin hustru mere tilfreds og hjælper hende til større udvikling, er ikke blevet et sådant

eksempel ved at afkrydse „7 regler for en eksemplarisk ægtemand". Han har nået dette ved kærligt og under bøn at finde ud af hvordan han kan tilfredsstille sin hustrus behov. En kvinde der anstrenger sig for at være en fortrinlig hustru vil måske komme til kort hvis hun bare forsøger at passe sig ind i et forudfattet mønster for en god hustru. Det er hendes bønner og omsorgsfulde interesse, motiveret af kærlighed til sin familie, der hjælper hende til at klare sin opgave på sin eventuelt meget individuelle måde.

Jeg betragter det som én af de største velsignelser i mit liv at vi i min familie sjældent i en slags selvforsvar prøver at holde trit med hvad et andet familiemedlem „skylder" os i form af gunstbevisninger eller tak (eller invitationer eller telefonopringninger). Vi lægger sjældent mærke til hvilke privilegier eller gaver vi burde have for noget som en anden har modtaget, for at tingene kan være „retfærdige". Vi giver ikke bare for at få igen. Vi giver fordi vi elsker hinanden og ønsker at hjælpe hinanden. Vi forsøger hele tiden at forsvare hinandens lykke og velbefindende. Jeg vil ikke sige at lister, mønstre og regler ikke tjener et formål. En undersøgelse af én eller anden art kan unægteligt være en nyttig påmindelse eller et udgangspunkt. Men en *virkelig* vellykket far eller mor, mand eller hustru – eller kristen – er nødt til at være så fleksibel, spontan og kreativ at en liste med hovedpunkter kun bliver et vink om noget vi har lyst til at gøre. Når vi så mentalt gør os frie af kontrollisten bliver vi frie til at *overskride* listens grænser.

Dette gælder i alle livets afskygninger, også i vor søgen efter ophøjelse. Efterhånden som vi mere fuldt ud accepterer nådens gaver, bliver vi frie så vi kan bevæge os ud over vor indskrænkede bestræbelser på at nå vor egen frelse. Og så vil vi byde de ekstra opgaver velkomne som vor Fader eventuelt har til os. Hans gaver og hans godhed overskrider alt hvad vi kan udrette, og jeg er lykkelig over denne kundskab.

Karen Lynn Davidson er medlem af kirkens musikkomité og underviser kulturlektien i sit ward, Glendale ward i Californien.

Helbredelse for den én gang omvendte

Marilyn Brick Taft

Der er beskyttede havområder – hvor lilla søanemoner, små bitte krabber og søstjerner kan leve uforstyrret af samlere – forskellige steder langs Californiens kyst. Her kan folk gå rundt mellem klipperne og se, men ikke røre, sølivet der bevæger sig ved flod og ebbe.

Ved andre kyster kan folk dog frit gå rundt mellem det der lever i havet. Her kastes de små skabninger fra havet ind på kysten når det stormer, og interesserede har frit spillerum til at putte dem i deres farvestrålende spande med havvand og transportere dem ind i landet, bort fra deres naturlige element.

Naturforskeren Loren Eiseley, havde en oplevelse på en sådan strand, og det blev en velkendt lignelse for beskyttelse af liv. En meget tidlig morgen mødte Eiseley en mand der gik alene rundt og afsøgte stranden efter en storm.

„Samler du?" spurgte Eiseley.

„Kun sådan nogle," svarede manden og kastede en søstjerne, der kæmpede for livet, langt ud i havet, „og kun for at de kan leve."

„Når søstjernerne kastes langt nok ud," bemærkede han, „kan man hjælpe dem."

(Se „Bliv mænd som kaster søstjerner", Den danske Stjerne, april 1984).

Denne mand, som Eiseley kaldte „søstjernekasteren", var ingen almindelig samler. Hans eneste interesse var at frelse søstjernerne fra de ivrige turister, og for at beskytte deres ret til at svømme i havet igen.

Et af de vigtigste ansvar en Kristi tilhænger har er „at indsamle de levende" – at udsøge dem der kæmper for at overleve åndeligt og hjælpe dem til at komme sig. Der sker rent faktisk menneskelige forlis på vore kyster. Nogle er drevet bort fra evangeliet eller på anden vis gået tabt. Det er de mistede får, den tabte mønt,

som Frelseren taler om i sine lignelser. De findes i vore ward og stave, i vort nabolag og måske også i vor nærmeste vennekreds. Det er disse der engang blev omvendt, men som nu er faldet fra.

Kort efter at Thomas B. Marsh var blevet døbt, gav profeten Joseph Smith ham en velsignelse som en trøst og opmuntring, men også som en kraftig formaning: „Se, jeg siger dig, at du skal være læge for kirken." (L&P 31:10).

Hvilket ansvar har en læge i kirken? Hvor meget fik br. Marsh måske befaling om at tjene dem i kirken der trængte til åndelig helbredelse? Et af vore største ansvar som Kristi tilhænger er at „indsamle de levende", sagt med søstjernekasterens ord, eller sagt med Herrens ord, at være læge for kirken. I vor iver efter at finde nye omvendte må vi ikke glemme de én gang omvendte som er faldet fra. Det er en vidunderlig mulighed for dem der føler sig for generte til at missionere, at øve sig i at være evangeliets helbredende læger, at hjælpe andre til at få glæde og orden i deres liv. Vi kan ikke hive andre op ved at trække i deres støvler. Vi skal ganske enkelt hjælpe dem til selv at nå deres støvler så de selv kan trække sig op.

Jeg tænker på min ven Stephen, der blev forladt af mange af sine venner og af wardets medlemmer da han blev udelukket. Han flyttede til et andet ward hvor han blev accepteret af dem omkring sig, som så hans muligheder og fik ham med til deres aktiviteter. De interesserede sig virkelig for ham, for de elskede ham tilbage til kirken.

Da han blev døbt var det en kold, stormende og regnfuld aften, men der var mindst 50 af hans nye venner og bekendte til stede, blot fordi de var interesseret i ham. Ved afslutningen af mødet stod dirigenten og dirigerede afslutningssangen. Hun så ned på Stephen, bemærkede længslen i hans øjne og gav ham sin salmebog. Endnu engang kunne Stephen gøre andet og mere end synge med på forsamlingssangen. Nu kunne han tage aktivt del i kirken. Jeg vil aldrig glemme den glæde han udstrålede, da han ledede sine venner i at synge evangeliets sange.

Jeg tænker på min veninde Elizabeth, hvis levemåde og vaner fik hende bort fra kirken. Efter mere end 10 års fravær fik hun lyst til at komme tilbage bare for at „se". En søndag formiddag da hun kørte forbi kirken, følte hun sig tilskyndet til at komme ind. Hun tilsluttede sig vores ward samme dag. Hendes påklædning og erfaringer adskilte hende klart fra os andre, og hun var bange for at hun aldrig kunne falde til. Men hendes nye venner mødte hende langt mere end halvvejen, de tog hende med til deres aktiviteter og fandt måder hvorpå hun kunne benytte sine

Illustreret af Don Weller

kunstneriske talenter til rigets opbygning. Hendes besøgslærerinder var 100 procent trofaste; de elskede Elizabeth fremfor at betragte hende som en pligt. Nu hvor de bor i forskellige byer holder de stadig kontakt med hende, til velsignelse for hende.

Efterhånden som Elizabeth blev accepteret og var fuldt ud optaget i fællesskabet i kirken, blev hun kaldet til at undervise i hjælpeforeningen. Den aften hun blev opretholdt til sin nye stilling, lagde jeg mærke til at hun hurtigt forlod kirken. Jeg ringede til hende, for jeg var bekymret for at hun måske ikke var så glad for kaldelsen.

„Nej," sagde hun, „jeg løb hjem for at fortælle det til min mor. Da jeg fortalte hende den gode nyhed, dansede vi rundt i køkkenet med hinanden. Min mor blev ved med at sige, om og om igen: Jeg *vidste* at du en dag vil komme til at undervise i hjælpeforeningen."

Jeg tænker på min veninde Katherine der var åndelig usikker i mange år, hun kunne ikke forene sine filosofiske spørgsmål med evangeliets lærdomme. Hun satte sig udenfor i mørket, men også hun havde venner der aldrig gav op, som sad i sene nattetimer og forklarede hende sandheden og besvarede spørgsmål. Mange af disse venner var for nylig i templet sammen med Katherine hvor hun fik sin begavelse. Utroligt? Ja, at hun kom ud af drift. Umuligt? Ikke da vennerne var der, da hun havde brug for dem.

Hvad bliver der af dem der udsøger de tabte? Jeg tror ikke det er muligt at give uden at modtage noget til gengæld. Giveren får mulighed for at fornemme Åndens bevægende tilskyndelser. De som giver os lov til at hjælpe med at genopbygge deres liv, tilbyder os de største gaver. Når de stoler på vore vidnesbyrd, giver de os styrke. Når de viser os tillid, lærer de os at have tillid. Når vi får del i deres oplevelser, udvider de vort syn på verden. Og når de omvender sig, lærer de os en hel del om forsoningens realitet. Muligheden for at indsamle blandt levende, for at være læge for kirken, bringer en uudsigelig glæde. □

Marilyn Brick Taft er søndagsskolelærer i sit ward i Salt Lake City.

„Og se jeg er med jer"

Cherie B. Warnock

Jeg husker tydeligt da jeg som 7-årig syntes at der var meget længe til min dåb, jeg syntes aldrig det blev min tur. Jeg iagttog spændt hvordan flere af eleverne i min søndagsskoleklasse blev døbt og fik håndspålæggelse. På en eller anden måde syntes de at blive anderledes efter deres dåb og virkede meget betydningsfulde.

Til sidst oprandt den sommer hvor søster Nielsen, vores lærer, mindede klassen om at det var min tur næste gang. Jeg kunne næsten ikke tro at tiden nu var kommet. Jeg skulle døbes på min fødselsdag den 24. juli – pionerdagen blandt sidste dages hellige. Jeg fik håndspålæggelse ved siden af dåbsbassinet og det blev lovet mig at jeg kunne få Helligånden som min stadige ledsager. Jeg fyldtes med lykke og tilfredshed. Men efterhånden som dagene blev til måneder begyndte jeg at blive lidt skuffet, eftersom Helligånden, af en konstant ledsager at være, havde holdt sig ubehagelig tavs. Til tider spekulerede jeg på om det mon var fordi jeg ikke havde levet op til det særlige løfte jeg gav ved håndspålæggelsen.

Det blev den anden sommer efter min dåb. Jeg var 10 år og stor af min alder. Jeg kunne hurtigt udføre mine pligter derhjemme og stikke over til min bedstemor hvis gård lå et stykke fra vores. Det var som om jeg havde fået vinger og kunne flyve det stykke vej, ivrig som jeg var efter at være sammen med det kæreste menneske jeg kendte. Det var tid for høhøsten og høstfolkene var allerede ude på marken da jeg løb derover. Hos min bedstemor ville der være lange borde som bugnede af lækker mad – produkter fra haven, friskbagt brød og kager med forskellige bær.

Det var som om dagen fløj afsted, således som alle disse særlige sommerdage som jeg tilbragte hos min bedstemor gjorde. Jeg var ikke meget for at skulle sige farvel og skulle forlade hende. Jeg hadede altid at skulle forlade min bedstemors varme hyggelige køkken, men jeg havde set at

(Forts. s. 57)

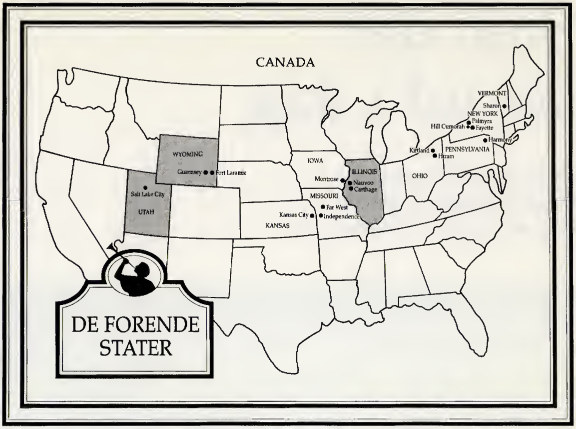
Som det ser ud i dag

En tur med kameraet til kirkens historiske steder i Illinois og på vejen mod vest

I en tredie og sidste del af denne billedreportage fra kirkehistoriske steder, skal vi se på eksempler fra det smukke Nauvoo i Illinois, dets beboelseshuse og andre bygninger, hvoraf mange er blevet restaureret. Det var dette de forfulgte hellige lagde bag sig da de påbegyndte deres rejse over de tilsyneladende uendelige sletter, for at søge tilflugt i den store saltsødal. Billederne er taget af Eldon Linschoten og Jed Clark.

1 Besøgscentret i Nauvoo i Illinois med haven som er blevet beæret med hjælpeforenings statuer, som blev indviet i sommeren 1978.

2 Jonathan Brownings hus og værksted i Nauvoo. Browning opfandt et af de første repetergeværer, og hans søn, John Moses Browning, der bosatte sig i Ogden Utah, opfandt det automatiske maskingevær.

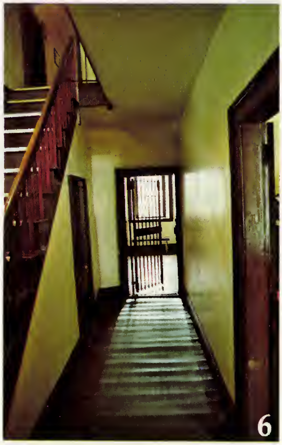

3 Wilford Woodruffs hus i Nauvoo set fra vejen.

4 Den genopbyggede halvfjerdsernes hal i Nauvoo. Den er bygget mellem 1843 og 1844 og blev brugt til foredrag, undervisning og gudstjenester.

5 Carthage fængsel hvor Joseph og Hyrum blev myrdet den 27. juni 1844.

6 Førstesalen i Carthage fængsel hvor de fængslede tilbragte deres første nat.

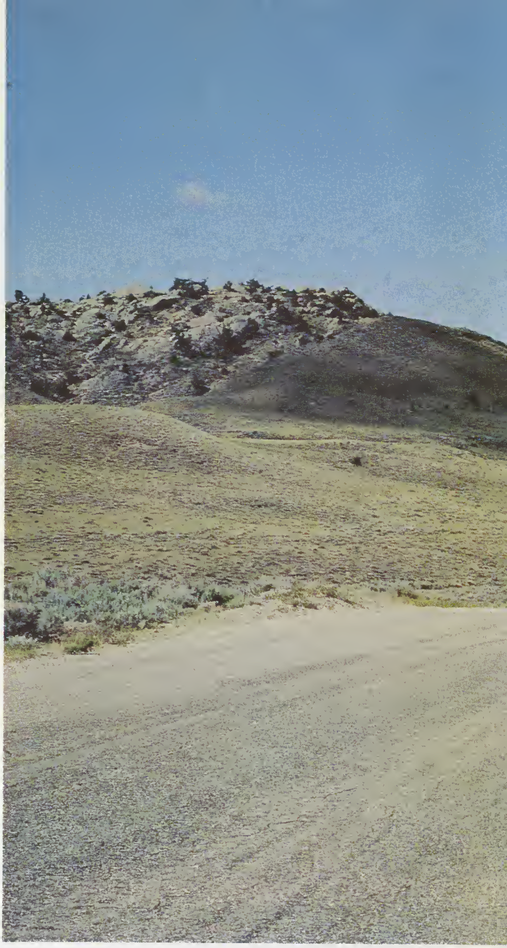
7 Familien Smiths kirkegård. På stenene kan man læse hvor Joseph og Emma Smith oprindelig blev begravet. På dette sted ligger også profetens forældre, Lucy Mack Smith og Joseph sen., hans brødre Hyrum, Don Carlos og Samuel, to af hans spæde sønner og nogle af familiens venner.

8 Udsigt mod vest over Mexican højen og Platte floden ved Guernsey i Wyoming. Vejen gennem klippen var så stejl at pionererne påstod at dersom de tabte en kop fra vognen ned på vejen ville den lande foran okserne.

9 Otte kilometer vest for fort Laramie, Wyoming ligger den 3000 meter højre Laramietinde, som danner indledningen til de vestlige bjerge.

10 Heber Spring i nærheden af Horse Shoe Creek vest for Glendo i Wyoming. Disse frodige grønne enge var de helliges yndlingslejrplads. Kilderne blev opkaldt efter Heber C. Kimball, en fortrinlig rytter som ofte tog på spejdertur og som var den første sidste dages hellig der så dem.

11 Brigham Young, Heber C. Kimball og nogle få andre tog turen op til Deer Creek i nærheden af Glenrock i Wyoming i september 1847 på vejen tilbage fra Salt Lake dalen til Winter Quarters, hvor de blev overrasket af en gråbjørn som havde unger, og de undslap hende kun fordi de klatrede op ad disse skarpe klipper.

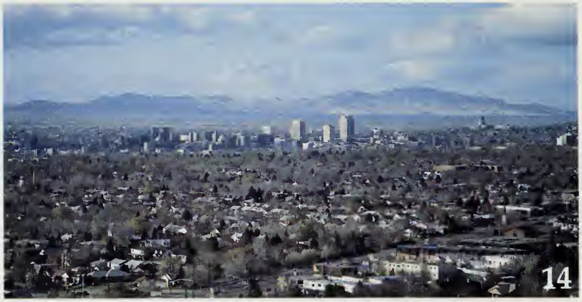

12 Udsigt mod vest fra Emigrant Gap. En af de mange „Emigrant Gaps" (emigrantkløfter) på vejen der førte mod vest. Denne her ligger i nærheden af Devil's Gate i Wyoming. Enhver sidste dages hellig der rejste mod vest skulle igennem den.

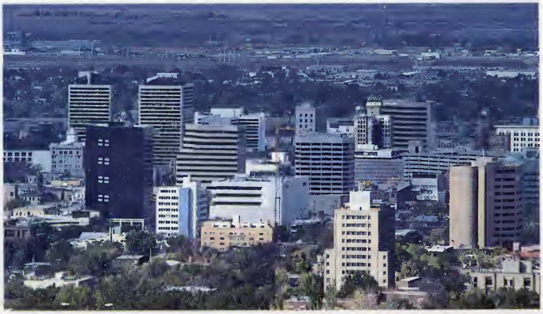

13 Udsigt mod vest fra Independence Rock. På denne berømte campingplads i Wyoming har sidste dages helliges børn klatret op og ned ad klipperne og mange voksne har indgraveret eller skrevet deres initialer på dem.

14 Salt Lake Dalen som den ser ud i dag med den stadig voksende by, Salt Lake City, liggende mellem bjergene.

„Og se jeg med jer" *(forts. fra s. 50)*

skyggerne var ved at blive lange ved træerne og nede ved højen bag hendes hus. Jeg vidste at det ville blive mørkt før jeg nåede hjem hvis jeg udsatte det meget længere og det var en ubehagelig tanke, selv om jeg kunne se lyset i vinduerne, derhjemme i floddalen bagved, lyse som et fyrtårn et stykke borte.

Jeg sad et øjeblik på trappetrinet og indsnusede den søde duft af den modne frugt i frugtplantagen og fra roserne der slyngede sig op over den bageste veranda. „Hvorfor skal det også blive mørkt?" tænkte jeg.

Med et modvilligt suk bevægede jeg mig ned ad trappen og ud gennem havelågen. Mens jeg gik igennem haven længere fremme, ud til lågen ved bakken, gik det pludselig op for mig at mørket var ved at falde på. Selv skyggerne var forsvundet. Jeg sparkede til nogle sten mens jeg gik ned ad den stejle bakke. Jeg kunne høre hvordan de trillede hele vejen ned og havnede på bunden. Det plejede ellers at være morsomt at sparke sten ned ad bakken, men i aften syntes jeg lyden føltes ildevarslende idet de forsvandt i mørket.

Da jeg var kommet ned ad bakken huskede jeg at de mange vogne der havde kørt på vejen hele dagen havde lavet store hjulspor, der var fyldt med vand. Jeg havde hoppet fra sten til sten for at krydse sporene da jeg var kommet. Men det var umuligt nu hvor det var blevet mørkt. „Å skidt," tænkte jeg, „det er varmt og mine sko er alligevel gamle." Jeg hoppede afsted, snublede og gled mellem sten og pløre.

Frøerne som havde kvækket højt tav nu helt stille, hvilket fik min frygt til at vokse til et mørkt spøgelse. „Jeg vil synge," sagde jeg til mig selv og begyndte at synge en sang som jeg syntes var lavet specielt til mennesker der ligesom jeg følte sig bange: „Fremad, Herrens stridsmænd; ud til kamp og sejr!"

Jeg var næppe færdig med at synge disse ord før en stemme i mit indre sagde: „Ti stille og lyt."

Jeg for forskrækket sammen, men så syntes jeg det var fjollet og begyndte at synge enmdnu højere: „Jesu kors og fane, er i jeres lejr," og marcherede af sted for at få mod. Næste gang fyldtes mit hoved helt med befalingen: „Ti stille og lyt!"

Jeg standsede brat og jeg syntes jeg kunne høre mine hjerteslag højere end mine marcherende fødder, som for et øjeblik siden traskede afsted i de våde sko. Jeg tog en dyb vejrtrækning og begyndte resolut igen:

„Fremad –" men inden jeg kunne komme videre lød kravet endnu stærkere til mig: „Ti stille!" Jeg standsede. Den sidste rest af mit mod forsvandt som et blad i en hvirvelvind. Hvad skulle jeg gøre? Jeg var rædselsslagen, og begyndte at bede for mig selv: „Kære himmelske Fader, vil du ikke nok velsigne mig?" Jeg kunne ikke engang komme i tanke om hvad det var jeg skulle bede om. Jeg bad om og om igen! „Himmelske Fader, vil du velsigne mig?" indtil min angst stilnede af og hele min krop fyldtes med tryghed. Så hørte jeg ordene: „Gå væk fra vejen!"

Denne gang adlød jeg straks og blev lige så stille som jeg før havde været højrøstet, og jeg følte vejen mere end jeg så den. Jeg gik godt og vel en halv km ind på marken langs vejen ligesom opslugt i et mørkt rum. Jeg måtte holde vejret mens jeg lyttede intenst til aftenens lyde omkring mig. Nogle af dem var lette at kende mens andre var fremmede og vanskelige at skelne.

Bækken som løb over marken var ikke langt væk og jeg kom pludselig i tanke om lågen i nærheden, og spekulerede på om jeg nu skulle kravle over den eller kravle gennem hækken. Men næsten inden jeg fik tænkt tanken til ende lød svaret: „Du skal ikke gå igennem ved lågen."

Men hvor skulle jeg så komme over? Jeg stod stille igen, denne gang for at forestille mig bækken og den sumpede mose der lå mellem dunhamre og småkrat. Det ville være svært nok i dagslys, men om aftenen . . .

Så kunne jeg lugte noget i aftenluften, og det gjorde mig panikslagen fordi jeg helt bestemt vidste hvad det var: Lugten af tobaksrøg, den var skarp og gennemtrængende! Der stod sikkert en i nærheden af lågen og min knugende angst forsikrede mig om at det betød en trussel. Hvordan jeg kom over bækken og den sumpede mose på den anden side har jeg for længe siden glemt. Men det som helt enkelt og meget levende står tilbage i min erindring er min hjemkomst og den forklaring jeg gav om den forrevne og forpjuskede tilstand jeg kom hjem i, samt omstændighederne derved.

Min far betvivlede ikke mine ord. Han tog sine støvler på, tog sit jagtgevær og gik ud i mørket over markerne. Da han kom hjem mange timer senere kunne han ikke given nogen forklaring, men han trøstede mig og forsikrede mig om at jeg virkelig havde gjort det rette.

Selv om denne oplevelse blev enden på mine lange og behagelige aftenture hjem i mørkningen, er jeg så glad og taknemmelig fordi jeg havde fået at vide at jeg virkelig havde Helligåndens ledsagelse. Hvor er jeg dog taknemmelig for denne viden, for den har været mig en stor hjælp. Og det har jeg tillid til at den vil være til mit livs ende. For har Frelseren ikke lovet os: „Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende"? (Matt. 28:20). ☐

